

౧౦

రామేశ్వర మాహాత్మ్యము

— — — — —

ఇది

ఏనుగు లక్ష్మణకవి ప్రణీతము

అష్టావిధాని

శ్రీరాజా మంత్రి పెగడ భుజంగరావు

బహద్దరు జమీందారు గారిచే

మంజువాణీయందు ప్రచురింపబడినది

ప లూ రు

మంజువాణీముద్రాక్షరశాల

1903.

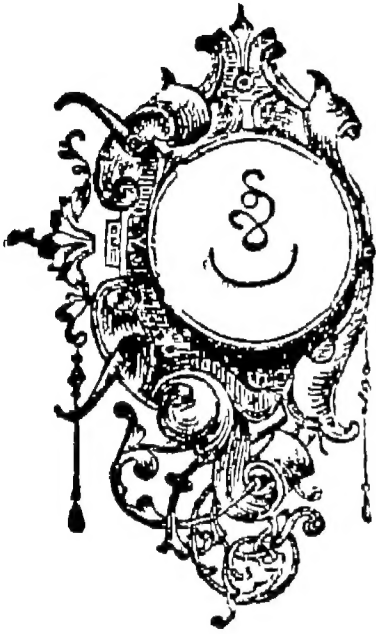
వెల్ డ్ - ర - ౦ అక్షరాలు

All rights Reserved.

శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

ప్రథమాశ్వాసము.

తుల్యతటినీమహాజలధిసం-శ్లేషస్థలోపాంత వి
ఖ్యాతశ్రీగురుజానపల్లిపురని-త్యావాసుడబ్బాక్ష
కం ! జాతప్రోద్భవసేవ్యుడైందవకళాం-చన్తాళి
మల్లేశ్వరుం । డాతారార్కముఁబ్రోచుఁగావుత
కృపా-యతాత్మలన్భక్తులన్ ॥

౧౩

ఉ . శ్రీరమణీమణిన్ హృదయ-సీమవహించినజాణసుందరా!

కారులకగ్రగణ్యుడగు-గాదిలిబిడ్డనిఁగన్నతండ్రియం!

భోరుహసంభవాదిసుర-ముఖ్యులనేలినమేటిలోకర!

తొరతుడైనవేల్పువిల-సత్కృపభక్తులఁబ్రోచుఁగావుతన్ ॥ ౨॥

చ సనకసనందనాదిముని-చంద్రులునింద్రముఖాఖిలామరుల్!

తనచరణాంబుజద్వయము-దద్దయుభక్తిభజింపఁగాజగ!

జ్జననిసరస్వతింగలసి-సాంద్రమరందకణార్ద్రభాసురా!

ససముననుండుబద్ధజుడొ-సంగుఁజిరాయువుసజ్జనాళికిన్ ॥ ౩॥

311

క్రందనముఖత్రిదశ-వందితకువిద్వదళి,

నందితగుణాంబుధిక్-మందకరుణాని।

ష్యందకుఁగఁచాధరమి-ళిందకుసభీకృతిశి,

వేందిరకుభక్తముఖ-మందిరకుభక్తిఁ॥ 21

మ. అగదంకారవిభుంధ్రిమూర్తిమయఁబ-ద్దాప్తుఁడయ్యివిగ్రహుఁ॥

జగదానందకరుఁ విభాకరుఁదమ-స్సంహారుస్సర్వేశ్వరుఁ॥

ద్రుగుణాత్తున్వివిధాగమాంతవిదితుఁ-దివ్యాసురాధితుఁ॥

భగవంతుంగరుణానికాంతహృదయు-న్భాస్వంతునేపించెదఁ॥ ౨

క. వినుతింతుననఘుఁగవితా।

జనకురఘుస్వామిపుణ్య-చరితాంబుధిభే।

లనపరుఁబ్రాచేతసుహృ॥

ద్వనరుహసన్నిహితశివును-వల్లీకభవుఁ॥

౯॥

క. పంచమవేదగ్రంథసవ।

రించెనుబ్రహ్మరిగణవ-రేణ్యుంధ్రదశా।

భ్యంచితనిశ్చలసత్కరుః

ణాంచనపాంగునిఁబరాశ-రాత్తజుఁదలఁతుఁ॥

౧౦॥

చ. అనఘునిఁగాలిదాసునిమ-హాకవిహర్షునిభట్టబాణుభా।

సునిశివభద్రుభారవినిఁ-జోరుమయూరునిమాఘభట్టుదం॥

డినిభవభూతివైభవప-టిష్ఠులబిల్వణమల్లాణాదులఁ॥

ఘనులనుబూర్వసత్కవుల-గౌరవమొప్పఁదలంచిమొక్కెదఁ॥

క. భారతముఁదెలుఁగుజేసిన।

ధీరాత్తున్నన్నయార్యుఁ-దిక్కవమఖినం॥

భోరుహభవనిభునెఱ్ఱును।

ధీరత్నమునాత్తలోను-తింతున్నక్తిఁ॥

౧౧॥

గీ. మహితచింతామణీదివ్య-మంత్రసిద్ధి।

నైషధాదిప్రబంధసం-దర్శనిపుణు।

ఉ. శ్రీగిరిజాకుమారుమద-సింధురవక్తృవిశాలలోచనుఁ
 భోగికులేశహరుశశి-భూషితమస్తకువేదశాస్త్రవి
 ద్యాగురుమూర్తిభక్తహృద-యాభిమతార్థవిధానదత్తుఁ
 ర్వాగమవేద్యుమత్కృతీస-హాయుగణాధిపతిన్నుతించెదఁ ౪॥

సీ. వసుమతీధరచక్ర-వర్తిముద్దులపట్టి,
 విబుధులపాలిటి-వేల్పుటావు!
 పతియర్థదేహంబు-పాలుగొన్న పురంద్రు,
 ముజ్జగంబులుగన్న-ముద్దరాలు!
 వికచకన్హారపీ-తికనుండుజలజాక్షి,
 క్రొన్నెలవిరిఁదాల్చు-కోమలాంగి!
 వేదాంతవీధుల-విహరించుదైవంబు,
 బాలార్కురుచిగల్గు-పరమసాధ్వీ!

గీ. హస్తతలమునఁబాశాంకు-శాక్షవలయ!
 పుస్తకంబులుధరియించు-పువ్వుబోడి!
 పార్వతీదేవినామఁక-పంకజమున!
 నింపుదళుకొత్తఁగావసి-యంచుఁగాత॥

౫॥

ఆ. మరుచిఁగన్నతల్లి-మాధవునిల్లాలు!
 పాలకడలిపట్టి-పరమసాధ్వీ!
 కలుములిచ్చుచాన-కమలాక్షిసజ్జన!
 మందిరములనెపుడు-మలయుఁగాత॥

౬॥

లయగ్రాహి.

వందనమొనర్తునర-విందభవుసుందరికిఁ,
 గుండశరదిందుఘన-చందనసుధాపా!
 రందరమహీజశర-బృందధవళాంగికిమ,
 రందమధురోక్తికిము-కుండశశిభృత్సం!

సీ. ఏవచాన్యనికుల-దైవంబుగురుజాన,
 పల్లమల్లేశుడు-భవ్యమూర్తి।
 యేమంత్రితాతభూ-మిశసంపద్ధన్యా,
 మహిమోన్నతుఁడుచెన్న-మల్లమంత్రి।
 యేమహాత్మునితండ్రి-యిందుచెందనకుంద,
 బృందనిర్మలకీర్తి భీమమంత్రి।
 యేధన్యుతల్లిధా-త్రీధరాధిపసుతా,
 కలితసాహగ్యవి-ఖ్యాతసీత।

గీ. యేమహాత్మునిసోదరుం-డీశ్వరాంఘ్రి।
 పూజనాసక్తిమతిసింగ-రాజుశౌరి।
 యతఁడుశ్రీభద్రరాజువం-శాధికుండు।
 మహితగుణశాలిమల్లన-మంత్రిశౌరి॥ ౨౦॥

వ. ఒక్కనాడువివిధ విద్యజ్ఞపరివృతుండై నిజాసాన భవసంబుసంగొ
 లువుదీర్చి కూర్చుండి సప్తసంతానప్రముఖనిఖిల ధర్మరహస్యసమా
 కర్ణనముదీర్ణసకుతూహలాయత్తచిత్తంబున. ౨౧॥

సీ శోభితాపస్తంబ-సూత్రివాఘాలస,
 గోత్రిసమస్తస-ద్గుణసమేతు।
 నేనుగలచ్చక-వీందునిపౌత్రిని,
 శ్రీమాచిరాజున్య-సింహమంత్రి।
 దౌహితృభూవరా-సానపూజితుఁడుతి,
 మ్మనమంత్రికినిఁజేర-మకుఁదనూజు।
 ధన్యుననంతప్ర-ధానసోదరువీర,
 మంత్రికగ్రజురాజ-మాన్యచరితు।

గీ. నన్నుమతిమంతులక్ష్యణ-నామధేయు।
 నమరఁబిలిపించియుచితాస-నముననునిఁచు।

సకలవిద్యావిశారదు-సత్కవిత్వః।

పట్టభద్రునిశ్రీనాథుఁ-బ్రస్తుతింతు॥

౧౩॥

క. భీమకవిరామభద్రుని।

సోమునిభాస్కరకపిందు-సూరనసుకవిఁ।

భూమిస్థలి నెన్నికగల।

శ్రీమంతులనాంధ్రకవిస-రేణ్యులఁదలఁతుఁ॥

౧౪॥

మ. సరసప్రాధవచోవిలాసవిబుధా-చార్యస్సవర్ణాక్షమా।

ధరధీరున్వివిధప్రబంధరచనా-దక్షున్వివధ్యానతః।

త్వరచిత్తుంబ్రణమత్సమస్తధరణీ-పాఠుస్సభద్రామనో।

హరునింగొల్చెదమత్పితామహునిల-చ్చామత్యచూడామణిఁ॥

గీ. మద్గురుస్వామినఖిలాగ-మస్వభూమి।

సద్విశుతకీర్తిపాండిత్య-చక్రవర్తి।

భక్తిభజియింతునాకర-పల్లికులసు।

ధాపయోనిధిసోముకో-దండరాము॥

౧౬॥

గీ. అతిమధురకోకిలధ్వను-లాలకించి।

వాయుసములోర్వఁజాలక-వనరుభంగి।

సుకవిసూక్తులకులికియ-నూయఁజెంది।

కుకవులరచినయంతన-కొదువగాదు॥

౧౭॥

ఆ. కవులమనుచులేని-కానిపేరూరక।

పూనితమ్మదారు-పొగడుకొనుచు।

స్థిగువిడిచితిరుగు-చెడుగులుసర్వజ్ఞ।

నృపసభాస్థలమున-నిలువఁగలరె॥

౧౮॥

ప అని యిష్టదేవతానమస్కారంబును బురాతనాధునాతన సుకవి

పురస్కారంబునుం గుకవితరస్కారంబునుం గావించి యొక్క

మహాప్రబంధంబుసేయం దలంచియున్న సమయంబున॥ ౧౯॥

విందుండగు శ్రీగురుజానపల్లి చెన్నమల్లేశ్వరస్వామిని గృతికినధీ
శ్వరుంగావించి రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను మహాప్రబంధంబు ని
ర్మింపందొడంగితి నమ్మహాదేవునకు. ౨౬॥

షష్ఠ్యంతములు.

క. శంభునకుగిరిసుతాకుచ।

కుంభస్థులకలితలలిత-కుంకుమచర్చా।

శుంభత్సౌరభవిభవవి।

జృంభితవత్సనకుసవన-జితదత్సనకు॥

౧॥

క. కుండలికుండలమండిత।

గండద్వితయునకుఁ బాండు-కరడిండిరా।

ఖండలవేదండశర।

తాండవపాండురమనోజ్ఞ-గాత్రద్యుతికి॥

౨॥

క. ఇందీవరసందోహక।

శిండును తేందిందిరావ-శీసుందరరు।

గృందీకరణచణశ్రీ।

తుందిలకంతునకకుంత-దోగ్ధండునకు॥

౩॥

క. సురవర్ణితతుల్యాసా।

గరసంగసమీపభూమి-కమనీయగుణా।

భరణగురుజానపల్లి।

పురవిహరణశీలునకువి-బుధపాలునకు॥

౪॥

క. చరణానతేశతమఖముఖ।

సురపరివారునకుఁ గోటి-సూర్యవిభాధి।

కర్కరణప్రవీణతేజః।

పరిపూర్ణాకారునకుఁ గృ-పాచారునకు॥

౫॥

కవితసత్కారమొప్పఁగ-గారవించి

పలికెగంభీరభాషణ-ప్రౌఢిమెరయ॥

౨౨॥

క. నిర్మలకీర్తివిసత్కృతి

నిర్మాణవిశారదుఁడవు-నిర్మలఛందో

మర్జుఁడవుశివార్చన

ధర్మపరుండవునుతింపఁ-దరమేనిన్ను॥

౨౩॥

చ. మదీయవిజ్ఞాపనం బవధరింపుము సపాదలక్షగ్రంథ సఖ్యాసమే
తంబును పంచాశత్థండ మండితంబును, బహుసంహేతో సమాకీ
ర్ణంబునునై యొప్పు స్కాందంబను నాదిమపురాణంబునందు సే
తుఖండంబు శ్రీరఘుపతి ప్రతిష్ఠిత రామేశ్వరస్వామి మాహాత్య
సంయుక్తంబగుటంజేసి రామేశ్వరపురాణం బనంబరగునది యాం
ద్రదేశభాషచేతం బ్రబంధంబుగావించి మదీయకులదైవతం బగు
శ్రీగురుజానపల్లి మల్లేశ్వరస్వామిజేర నంకితంబుసేయుము. దీని
వలనమాకును మీకును శాశ్వతకీర్తియు సకలాభ్యుదయంబులు సి
ద్ధించునని బహుప్రకారంబులం బ్రార్థించెనయ్యవసరంబున ౨౪॥

ఉ. రాజమహేంద్రదుర్గరుచి-రంబుగ దేశమునంబ్రసిద్ధిచే

భ్రాజిలుగాకినాడశల-పాకమహాశ్మకురెంటికిమహా

తేజమెల్లర్పనాస్థలప-తిత్వముఁగాంచినదిట్టశాశ్వత

శ్రీజయశాలివైరిగజ-సింహమునండురికామమంత్రియు॥ ౨౫॥

చ. నన్నంజూచి లక్ష్మణకవీంద్రా మల్లనమంత్రి విన్నవించిన వచనంబు
లాదరించి ప్రబంధంబు రచింపుమని వినయ పూర్వకంబుగా భా
షించిన నంగీకరించితి నంతట బహుమానంబుగాఁ గర్పూరతాం
బూల జాంబూనదాంబర మణిమయాభరణ హిరణ్య ధరణ్యాది
మహాపదార్థంబులిచ్చి మల్లనమంత్రి నన్నం బూజించి వీడుకొల్పి
నంజనుడెంచి విడిచిముఖ నిఖిలబృందారకబృంద మహనీయ హా
టకతోటిర సంఘటిత మణిగణ ప్రభాంకూర నీరాజిత చరణార

మునిరాజకన్యకా-జనకృతోద్వాహనై,
భవసుశోభిరలతా-పాదపంబు|

గీ. వేదశాస్త్రేతిహాసప్ర-వీణకీర|
శారికాకేకికోకిల-భూరివాద|
నాదమేదురమూర్ఖతా-నందబోధ|
కారణమువొల్పునైమిశ-కాసనంబు||

౨||

వ అందు.

3||

నీ. అష్టాంగయోగవి-ద్యాసమాసక్తులు,
బ్రహ్మవిజ్ఞానత-త్పరులులోక|
పావనులొనిశ్చల-బ్రహ్మవాదులుమహా,
త్తులుముక్తికాములు-దురితహరులు|
ధర్మవేదులుసూక్ష్మ-తప్రతులనసూయు,
లపగతక్రోధులు-విపులమతులు|
విజితేంద్రియులుజగ-ద్వినుతశీలురుసర్వ,
భూతదయాపరు-ల్బుధవహితులు|

గీ. శౌనకాదిమునీశ్వరులొ-జలజనాభుఁ|
బరమపురుషుసనాతను-ధక్తితోడఁ|
బూజనేయుమిసలిపిర-ద్భుతరేపంబు|
పుణ్యతమమగునైమికా-రణ్యమునను||

౪||

ఆ. భౌవితాత్మఁడైన-బ్రహ్మర్షి కుంజరు|
లిరువదాటువేవు-రెంచిచూడ|
వారిశిష్యజనుల-వారిశిష్యులనెల్ల|
సంఖ్యఁజేసిపలుక-శక్యమగునె||

౫||

క. వారొక్కనాడుగమియై,
భూదిగతికొభోగమోక్ష-మూలకునుపాయం|
బారూఢినెఱుంగఁదలఁచియు|
దారకశాగోష్ఠిజేసి-రన్యోన్యంబుకొ||

౬||

- క. కరిచర్తాంబరునకువర।
 సరసిజధ్యతశంబరునకు-సజ్జనరత్నం।
 వరకరుణాపాంసునకు।
 న్నరకభయధ్వంతభంజ-నపతంగునకు॥ ౧॥
- క. సోమునకుభక్తనిహిత।
 ప్రేమనకుభద్రదిరాజు భీమయసుతమ।
 ల్లామాత్యమానసాంబుజ।
 ధామునకునునిరుపమాన-తతధామునకు॥ 2॥
- క. దృహిణాదివిబుధనుతునకు।
 దుహినాంశుకళావిభూషి-తునకులత్తీ।
 సహితగురుజానపల్లి।
 మహితనివేశునకుఁజెన్న-మల్లేశునకు॥ ౩॥
- ప సభక్తిసమర్పితంబుగా నాయొనర్పంబూనిన రామేశ్వర మాహా
 త్యంబునకుఁగదావిధంబెట్టిదనిన.

కథాప్రారంభము.

- శా శ్రీమతాఁగంచనగర్భసన్నిభమహర్షిస్తోమధామంబును।
 త్రామస్తుత్యవిచిత్రవైభవగుణా-ధారంబుసద్గోమతీ।
 నామద్వీపవతీసమంచితమమం-దజ్ఞానలక్ష్మీమయ।
 షేమోద్దాచుమునైమిశంబనవన-శ్రేష్ఠంబువొల్చుకొధర॥ ౧॥
- సీ. శాంతమానసముక్త-జాతిమత్స్యరబద,
 సఖ్యనానాసత్త్వ-సంకులంబు।
 సంయమిదత్తఘా-సగ్రాసమాంసల,
 చారుసారంగికి-శోరకంబు।
 తాపసేశ్వరనిరం-తరయాగహోమధూ,
 మస్తోమవృతనభో-మండలంబు।

చిత్తనిగ్రహంబుఁ-జేసినిశ్చలభక్తి

పూర్వకముగవినుఁడు-పుణ్యలాగ॥

౧౩॥

సీ. కడఁగి నేతువుఁ జేరఁ-గా నెముక్తిలభించు,

భవకేశవులయందు-భక్తివుట్టుఁ

ద్రవిధకర్తృబుసి-దించుచోటన,

నించుకంతయుసంశయించెవలదు।

మనుజుఁడెవ్వఁడుజన్మ-మధ్యంబునను నేతు,

బంధంబుఁబొడగాంచు-భక్తితోడ।

ధన్యతనతఁడుమా-తాపితృవంశకో,

టివ్యయోపేతుఁడై తీవిమెఱును।

గీ. బ్రహ్మపదముననొక్క-కల్పముపసించు।

ముక్తుఁడగుఁదారలుపరాగ-ములుగణింప।

శక్యమగు నేతుదర్శన-జనితపుణ్య।

మహిపతికినైనలెక్కింప నలవిగాదు॥

౧౪॥

ప నేతుబంధంబు సకలదేవతాస్వరూపంబు గావున దానింజూచిన

వానిపుణ్యంబు లెక్కింప నెవ్వనివశంబు నేతుదర్శనంబు జేసి

న నరుండు సర్వయాగకరుండు, స్వాత్మీర్హ్నాతయు, సర్వతపం

బులుంజేసినవాఁడు నేతువునకుం జనుమని పలికిన పురుషుండు

నేతువునకుంజనిన పుణ్యఫలంబునొందు.

౧౫॥

క ధరనేతుస్నానముగల।

గురుపుణ్యఁడుసప్తకోటి-కులములతోడ॥

హరిభవంబునకుంజని।

సురుచిరగతిముక్తిఁబొందు-సుప్రేతులారా॥

౧౬॥

గీ. మానవుఁడు నేతువునుగంధ-మాదనంబుఁ

బ్రీతిరామేశుఁదలఁచుదుఁ-బితృకులములు।

లక్షకోటులుగూడిక-ల్పత్రయంబు।

శంభుపదముననుండిమో-క్షంబుఁగాంచు॥

౧౭॥

క. ఆసమయంబున వేద।

వ్యాసునిశిష్యుండుమాన్సి-వర్యుఁడునిత్యో।

ల్లాసుఁడుసూతుఁడుకథికా।

ప్రగేసరుఁడచ్చటికివచ్చె-గీతికాతభంగిన్॥

౭॥

చ. అనలునిభంగిఁజేజరిలు-నమ్ముచినమ్ముని నాధులొదరం।

బునఁగనియర్ఘ్యపాద్యములఁ-బూజనముల్దగఁజేసియున్నతా।

సనమిడిచాలభక్తినిఁబ్ర-సన్నునిఁజేసిజగదితారమిం।

పెనయఁగవారలిట్లడిగి-రిమ్ములనొక్కమహారహస్యమున్॥ ౮॥

క. సూతావింటివిసత్యవ।

తీతనయునివలనసకల-దివ్యపురాణ।

ప్రవాతంబులుజగదేక।

ఖ్యాతగుణానీకుఁడెలియు-నఖిలార్చములున్॥

౯॥

క. ఎయ్యవిపుణ్యక్షేత్రము।

తెయ్యవిఠీర్థోత్తమంబు-లివ్వసుమతిలో।

నెయ్యెడలభింఁచుమోక్షము।

చయ్యవజనులకుభవోగ్ర-జలనిధివలనన్॥

౧౦॥

గీ. ఎవ్విధముననుమేశర-మేశభక్తి।

గలుగునరులకునెద్దాని-వలనదొరకుఁ।

ద్రవిధకర్తృఫలంబిది-తెలియఁబలుకు।

మాదరంబునమాకుమ-హామునీంద్ర॥

౧౧॥

క. మునివరులిట్లడిగినవ్యా।

సునకుంబ్రణచిల్లిపలికె-సూతుండుతపో।

ధనుఃకారమంచిప్రశ్నం।

బొనర్చితిరిలోకహితము-యోజించిమదిన్॥

౧౨॥

ఆ ఈరహస్యతత్వ-మిపుడేనులెస్సవ।

చింతింపింకమునుపు-చెప్పలేదుఁ

స్త్రావణ సేవంబును, నేత్ర ఖసంధిసూచిప్రక్షేపంబును, నండస
హిత శిశ్నంబున నయోభారబంధంబును, వృక్షాగ్రంబువలనం
గపోచక కూపంబునం బడింద్రోచుటయును, తీక్ష్ణఖడ్గధారాశ
యంబును, మొదలగు మహాఘోరవరకంబులు విభోంపక సేతు
స్నాత సుఖించు సేతుయాత్రగావించునని తలంచి యెవ్వండేని
నూరిడుగులు నడచునతండు పంచమహా పాతకంబులు విడినాడి
యీచెప్పినవరకంబులు గనుంగొనక కైవల్యంబునొందు. ౨౧॥

గీ మానవుఁడు సేతునైకత-మధ్యభూతి|

పాళిఁబొడలుచు నె వ్వాఁడు-పన్వళించు|

నతనిమెయి నెన్ని రేలువు-లంటినిలుచు|

నన్ని ద్విజహత్యలునకించు-నాక్షణింబ॥

౨౨॥

క. తీరమృదు సేతుమధ్యస|

మీరాంకుర సముదయములు-మేనులపైనిం|

పారఁగ సోకినజనులక|

పారమహాఘోరపంచ-పాపములడఁగుక॥

౨౩॥

సీ. మార్గశ్శేదియును బాగ్రి-హ్లాణదూషకుండును,

స్వార్థపాకియుచున-త్యాగనుండు|

వేదవిక్రీతయు-పీరేవుగుసుబ్రహ్మ|

ఘాతశుల్కటివిప్ర-గణములకును|

ధనముఖ్యవస్తువుల్-తగనిత్తుననిపిల్చి,

యంతలేదనిపల్కు-నట్టివాఁడు|

ధర్మరహస్యంబు-తనకుబోధించిన,

గురునితోవైరంబు-గూర్చువాఁడు|

గీ. చెరువునకునీరుదాగ్రివంగఁ-జేగునట్టి|

గోగణంబులమరలిండు-కుత్స్నితుండు|

బ్రహ్మసూతుకులనిచెప్పఁ-బడినవీర|

లనఘులగుదురు సేతుమ-జ్జనమువలన॥

౨౪॥

వ మఱియుమూపావస్థయు, వసాకూపంబును, వైతరణీకదియు, శ్వభక్షణంబును, మూత్రపానంబును, తప్తశూలంబును, తప్తశిలయును, పురీషచ్ఛాదంబును, శోణితకూపంబును, క్రిమిభోజనంబును, స్వమాంసభక్షణంబును, వహ్నిజ్వాలాప్రవేశంబును, శిఖావృష్టియు, కాలసూత్రంబును, ఊరోదకంబు, నుష్టతోయంబునను నరకంబులు నేతున్నాతవిలోకింపండిది నిక్కంబు ౧౮॥

గీ. నేతువునవగాహంబు-నేయువాడు।

పంచపాతకముక్తుడై-పద్మనాభు।

వీటచిత్తమాత్మకులకల-కొటితోడ।

మూడుకల్పంబులువసించి-ముక్తిగాంచు॥

౧౯॥

నీ ఊరనేచనముపా-పాణయంత్రముమరు,

త్వతంబుకరపత్ర-ధారణంబు।

సంధిదాహంబును-చస్త్రజేదనమును,

కాష్టనిర్మితయంత్ర-కర్షణంబు।

పాశబంధంబునా-నాశూలపీడనం,

హస్తనాసాలవ-ణాంబుసేక।

మంగారపుంజశ-య్యాశ్రవణంబును,

దశనమర్దనమహి-దంశనంబు।

గీ. తప్తపాషాణభుక్తియు-చప్తనూచి।

భక్షణముచప్తశిలలైల-పానఘోమ।

పానములుమొదలైనయ-పారనారి।

కములుచూడడునేతువు-గాంచునరుడు॥

౨౦॥

వ. మఱియు సభశ్శిరశ్శోషణంబును, గజదంతహాననంబును, ఊరంబుపానంబును, ఊరోదక బిలప్రవేశంబును, మేహభోజనంబును, స్నాయుచ్ఛేదనంబును, స్నాయుదాహంబును, నస్తీచ్ఛేదనంబును, శ్లేష్మాదనంబును, పిత్తపాంశులదాహంబును, క్రిమివణంబును, నుష్టసైకతాస్నానంబును, దప్తాయశ్శయనంబును, సంత

గీ. సేతుతీరాభిషేకంబు-సేయవలయు।

సేతుమజ్జనముననగు-జితశుది।

యనఘమతులారజపతపో-యజ్ఞహోమ।

దానములు సేతువునమోక్ష-దాయకములు॥

30॥

క. శాతకవిమోచనార్థము।

సేతువునమునింగినరుడు-జితపాపుడగున్।

భూతికినైసుక్రిసవాఁ।

డాతతసామ్రాజ్యవైభ-హన్వీతుడగున్॥

31॥

చ. ఆమరవధూమణీపృథుకు-చాగ్రతటీమకరీవిలేఖన।

క్రమసువినోదహంఛమది-గల్గినభోగులుభక్తియుక్తులె।

యమలమనోజ్ఞ సేతుసలి-లాఘ్యదేహులుగావలెన్జనా।

భిమతములెల్లనొప్పుగల-భింమనుసేతునిమజ్జనంబునన్॥

32॥

శా. కైవల్యంబులభించుదోషమహంగుం-గన్నట్టుగశ్యాణముల్।

ధీవిస్తారముసంభవించుభివృద్ధిబొందుధర్మారముల్।

శ్రీవైకుంఠకపర్ణిలోకసుఖముల్-చేకూరువేదాదివి।

ద్యావైదుష్యముగల్గిసేతుసలిలాం-తర్తగుల్లైవారికిన్॥

33॥

క. ఆరోగ్యమురూపంబును।

దారిద్ర్యవిమోచనంబు-ధనవృద్ధియును॥

గోరిమదిసేతుజలముల।

నారూఢిమునుంగువారి-కవిసిదించున్॥

34॥

శ్రద్ధచేనైనమనుజుడ-శ్రద్ధనైన।

సేతుసలిలావగాహంబు-సేయువాడు।

ఘనతదీపింపనుభయలోకంబులందు।

బాధలెఱుంగకసౌఖ్యసం-పదలుగాంచు॥

35॥

సేతుస్నానంబున సర్వజనులకుం బాపసంచయంబునశ్శించు, ధర్మం

బు శుక్లపక్షశశాంకుండునుంబోలె వృద్ధిబొంద, రత్నంబులునా

గర్భంబునంబెఱుంగునైవధి పుణ్యంబులంతకంతకుంబెఱుంగు, కా

క. సురద్రాగుమగువఁగలసిన!

పురుషుఁడుగణదేవలాన్న-భోజియుఁబఱిఱా!

న్నరతుఁడుగణకొన్నాశియుఁ!

బరిహృతహోముఁడునుమద్య-పాఱి సమాశుల్ ||

౨౫||

క. ఫలకందమూలదుగం!

బులుమృగమదచందనక్ర-ముకకిర్పారం!

బులురుద్రాక్షములునుముగి!

చ్చిలువారుసువర్ణహారులు-సిద్ధముదలఁపకొ ||

౨౬||

క. వీరికిమఱియందక్కిన!

చోరులకునుసేతుతీర-సున్నానమునకొ!

ఘోరాఘములునశిరచువి!

చారంబియ్యెడలవలదు-సన్నునులారా ||

౨౭||

ఆ భ్రాతృభార్యబుత్త-భార్యరజస్వల,

భగినిహీనవనితఁ-బఱివిహీనఁ!

గల్గుఁద్రావువెలఁదిఁ-గలయువాఁడిలగురు!

తల్పగతసముండు-తపసులార ||

౨౮||

వ. వీరునుం దక్కినగురుతల్పగసమానులుం దత్సంయోగులును మహా

సేతునిమజ్జనులైముక్తింబొందుదురు:

౨౯||

సీ. యాగంబు సేయక-నమరలోకాంగనా,

సంగమసుఖవాంఛ-సలుపువారు!

జ్వలనార్కులనుదేవ-తలనుపాసింపక,

కుశలంబునుదిలోనఁ-గోరువారుఁ!

దిలమహిమేమతం-దులధాన్యదానంబు,

సేయకస్వర్గేశ్వ-సేయువారు!

సతతోపవాసని-దృఢదాపమొందక,

బలభేదిపురినుండఁ-దలఁచువారు!

వ. అనివివరించిన రామహర్షణితో శౌనకాదిమునీంద్రులిట్లనిరి. ౪౧

గీ. సూతగంభీరజలధిపై-సేతుబంధ।

మెట్లుగావించెరఘుకులా-ధీశ్వరుండు।

సేతుగతగంధమాదన-క్షీతిధరమున।

నెన్నఁదగుపుణ్యతీర్థంబు-తెన్నిగలవు॥

౪౨॥

గీ. కలితరామేశశంభులిం-గప్రతిష్ఠ।

రాముఁడొనరించెనేప్రకా-రమునమున్ను।

తేటపడమాకునీకథ-తెలియఁబలికి।

మముఁగృతార్థులఁజేయుము-మానితిలక॥

౪౩॥

వ. అనిప్రార్థించియడిగిన శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లని చెప్పం
దొడంగె. ౪౪॥

చ. దశరథునాజ్ఞచేతగుణ-ధాముఁడు రాముఁడరణ్యభూమికిం।

గుశలమతింబ్రయాంగనయుఁ-గూరిమితమ్ముఁడుఁదన్నుగొల్చిరా।

వశజనమానసప్రియుఁడు-వచ్చిచరింపుచుదండకాటవిక॥

విశదగతిన్వసించెనతి-విశ్రుతపంచవతీతటంబునక॥

౪౫॥

గీ. అంతమారీచవిరచిత-వ్యాజయుక్తి।

రాజసుతులనువంచించి-రావణుండు।

తపసివేషంబుఁగైకొని-ధర్మమెడలి।

జానకీదేవినిహరించె-సాహసమున॥

౪౬॥

మ. అనఘుండంతటరాఘవేశ్వరుఁడరణ్యక్షోణులకొమేదినీ।

తనయాన్వేషణమాచరించుచుసము-ద్యల్లీలఁగాంచెకొమహా।

స్వనదంభోజవసద్విరేఖబకహం-సక్రొంచవంద్యుక్తిగుం।

భనశుంభజ్వలరాట్పుభౌభవనముం-బంపాసరోరాజముక॥ ౪౭॥

వ. మఱియు నాసరోవరంబున సభరిత బిసఖండంబులు భుజించుతరి

నెడనెడంబొడము పిపాసవలన శతపత్రపాత్రనిక్షిప్తమకరంద

పానీయంబులు గ్రోలుచు నుద్వేలానురాగంబునం దద్భిందుకణం

మధేసువు చందంబునం, గల్పవృక్షంబువడుగున, చింతామణి తె
రంగున, సేతుస్నానంబు సకలపురుష మనోవాంఛితారంబులా
సంగు. లేమింజేసి సేతుయాత్రఁగావించ సమరుండుగానివాఁడు,
శిష్టులగువిప్రుల ధనంబు యాచించునది వార'లియ్యచేని తుత్రి
యవైశ్యకూద్రులనైకయాచించియెవ్విదంబునైన ధనంబువడసి సే
తుస్నానంబాచరింపవలయు ఎన్వందేని సేతుయాత్రాపరునకుధన
ధాన్యవస్త్రాదికంబులిచ్చి ప్రవరాకంపంజేయుతనికి నశ్వమేధాది
యజ్ఞఫలంబునుం, జతుర్వేదపారాయణ పుణ్యఫలంబునుం, చులా
పురుషముఖ్య మహాదానఫలంబును సిద్ధించు బ్రహ్మహత్యాది పా
తకంబులు దొలంగు సర్వకామంబులుఫలించు. పరిగ్రహించు
వాఁడునుం బ్రతిగ్రహదోషంబులేక తత్తుల్య ఫలంబు పడయును.

గీ. సేతుయాత్రారమరమా-ర్జించిపిదపఁ

జననిలోభికిఁగి తే'తు-వునకు నేగు.

వానికిచ్చెదననియియ్య-లేనిలోభి.

కరయభూసురపాత్యయా-నండ్రుబుఘలు.

32॥

క. ధవవంతుండయ్యుదరి.

ద్రునిగతి నెవ్వాఁడువేడఁ-దొడఁగుకొలోభం.

బున సేతుయాత్రకొఱకున.

తనినికొద్దిజహంతయండ్రు-తత్వవిధిజ్ఞుల్॥

33॥

క. మానకనరుఁడేవెరవుల.

చేనైనస్సేతుయాత్ర-సేయందగుధా.

త్రీనిర్జరునకశక్తుల.

నూనధనంబిచ్చిపంప-నుచితముధరణి॥

34॥

ఉత్సాహము. కృతయుగమునముక్తిదొరుకు-నెరుకచేజ నాభికిం.

గ్రతువులొసఁగుముక్తిత్రేత-కడమరెండుయుగముల.

న్వితతదానములలభించు-విములసేతుతీరమం.

చితవిధమునముక్తిగలుగఁ-జేయునాల్పుయుగములక.

చుట్టింబులంగలసి ప్రమదంబున సుఖక్రీడలంబొదలు బాతువుల
వలనను, నభిరామంబై నీలకంఠ కాళిమచ్చాయాదాయాదమేదుర
దళ విసర విలసిత నవకువలయ సమాజసౌభ్య సంభవితంబును;
పధికిజననాసాపుటస్ఫుటతరానందసంధాయక పరిమళమిళిత్పరాగ
పుంజమంజుల కంజాత సంజాత మధురమఘోమాధుర్య ససికమ
ధుకర నిరంకుశ యుంకార క్షోణిహలసంకులంబును, సరిస సం
గీత సమాకర్ణన సమ్మోహమాన జలదేవతాప్రసాదల్లు మధుకరాధీన
తెప్తకాంచన పానచపక తర్కొచిత కోకనద విరాజమానంబును,
పాశపాణిపరిపృథ్ పర్యట త్వాండురాఖండ యశోమండల సం
భావనాస్పద కుముదసముదయ ప్రభాపరిపూర్ణంబును, తీర్థభూరి
మణీయ కుసుమిత లతానికేతన మకరకేతన కేళీరసానుషక్త శబ
రకాంతాపరిశ్రాంతిహరణ ప్రవీణ విమలజలశీకరకిర త్వరసిజరజ
స్సుగంధిగంధవాహంబును, జలవిలోకిత ప్రతీచింబ శాఖిశాఖా
గ్ర ప్రత్యగ్రపల్లవగ్రహణార్హ పతిత పరిభ్రాంత పరభృత నిర్వా
హక పంచబాణప్రేరిత మారుతప్రయుక్త నిశ్శేణీకృతకూలపానప
విశాలశాఖాదళచ్ఛ్నంబును, దావపావకదహ్యమాన కాలాగరు
ధూమమాలికాళిక కాళికాలోకన ప్రహృష్యన్తద మయూర నట
నానురూప భృంగాంగ నాసంగీతభంగిసంగతి సముత్తుంగతరంగ
మృదంగ నాదగుంభనకరంభితంబును, మత్తవేదండ శుండాదండ
చుళికతిప్రాజ్ఞిత పుష్కరచ్ఛటానిర్వాపిత వనవాతోద్ధూత నభ
చ్ఛుంబినీ బిడాంబుజరాజి పరాగంబును, కోమలశ్యామల బాల
తృణాంకుర చర్వణ సంజనిత పిపాసాపరవశ సమాయాత పీత
విశ్రాంత వాతాయుయూధ సమాశ్రిత సవిధవివిధ పాదపచ్చా
యాతలంబును, సుందరారవింద మందిరవిహారదిందిరాసత్కార
కారి వందేవతా విశ్రాంతి మహోపాయ నాస్తరణారాంకవపట
శంకాకరజలోపరి పరిమృతాను తటప్రయాణకదంబమంజరీకుసు

బులు వరటిసముదాయంబులకుఁ జంచచ్చంచూపుటంబుల నొసం
 గిన నదియు వాత్సల్యంబునం గిశోరనికురంబవదనంబులకు మంద
 ప్రకారంబున నందించుచున్నం గనుంగొని పరమహర్షవికస్వర
 కంఠంబులై కలకల నాదంబులు గావింపుచుం గాంచనచ్చాయాపం
 చకగరుదంచలక్షేపంబు సేయుచు, మనోహరమందగమనంబులం
 బుండరీక షండంబులం గ్రీడగావించు రాజహంసంబులవలనను,
 కంఠఘ్న నీరపూరంబున నపారకౌతుకంబున నోలలాడు చెంచు
 గుబ్బెతల కవుంగిళ్ళ డాఁగిలిమూతలాడు బెడంగు సిబ్బెంపు గ
 బ్బిగుబ్బలు గనుంగొని స్వబంధుచక్ర మిధునంబులు వారిచేతం
 బట్టువడెననితలంచి తమ్ముంబట్టుకొందురోయను శంకపుట్టి కోకిల
 నికాయంబులతోడ నెగసి పెరచోటులకుఁ జని యచ్చట భయం
 బుదక్కి చక్కెరవిలుకాని కేళిందేలుచుం దమబాంధవుండగు మా
 ర్తాండునిం బొగడు వడువున రుతంబులు సేయుచుఁ దోయంబుల
 మునింగి తేలుచు నభిమతగతుల వర్తించు చక్రవాకంబుల నల
 నను, నికటవిపిఠతరుమూల కుశాసనాసీనమానిరాజులం జూచినే
 ర్చిన యవియుంబోలె మునివృత్తివహించి వనవాసులై స్వచ్ఛత
 గలిగి ధ్యానపరాయణంబులై హరాన్నీరసముత్పతన్నతత్తమీనం
 బులు రభసంబున నతిదీర్ఘత్రోటిపుట నికటంబులవ్రాలిన వానిం
 బట్టి కిబళించి యదృచ్ఛాలాభసంతుష్టాంతరంగంబుల సుఖించి
 మెలంగుచున్న బకంబులవలనను, పునఃపునఃకృతసురత సముదిత
 క్లమంబునం దిర్యగావర్తితకంఠంబులై శిరంబులు గరుల్పరంపర
 లం గప్పి యేకపాదస్థితింజెంది తీరభూముల నిదురబోవుచున్న
 తటిం గేళీరత సంయమి కన్యకాజనంబులు ఘేనపుంజభ్రాంతిం
 దమ్ముంబట్టికొని చన నుద్యోగించునంతలోనం దదీయ కరకమల
 సంస్పర్శంబునం బ్రబోధంబునొంది, బెదరి బెదరిచూచి యుల్లం
 ఘించి తొంటి తమ విహరణస్థలంబుల వ్రాలి జాలింబడు తమ

గినుఁగొనివెసనగ్ని సాక్షి-శంబుగ సఖ్యం।

బొనరిఁచిపాలింజంపుదు।

ననివిభుఁడుప్రజ్ఞజేసె నర్క-సుతుండున్॥

౫౦॥

వ. సీతాదేవిం దోడితెచ్చెదనని ప్రతిజ్ఞపలిక నిట్లన్న శేష్వరవానశేష్వ
రులు సమయంబుఁగావించి పరస్పరంబు విశ్వసించి నితాంతసం
తోష సమన్వితులై ఋష్యమాక గిరిశిఖరంబునఁగూర్చుండి రంత.

క. గిరినిభదుందిభి కామము।

బరువడిరాఘవుఁడుజిమ్మె-బహుయోజనముల్।

చరణాంగుష్ఠసఖింబున।

హరిసూనునిమదికఁబ్రత్య-యముపుట్టుటయున్॥

౫౧॥

గీ. మఱియునతనికినమ్మిక-మదిజనింపఁ।

గడఁకతో వింటనొకతూఁపుఁదొడిగిసప్త।

సాలములు నేలఁగూలంగ-లీలనేసె।

రాఘవుఁడమోఘతరబాణలా-ఘవుండు॥

౫౨॥

ఉ. ఆపటువిక్రమంబుఁగని-యద్భుతమందిది నేంద్రనూతిన్।

తాపతితోడనిట్లనియె-దత్తుఁడవీవుసఖిండవౌటన,

న్నాపురుహూతమఖ్యసుర-లైఁజయింపఁగ లేరుచిత్తసం।

తాపముదీరెఁబజ్జీ-ముఖదై-త్యునిఁద్రుంచెదసీతఁదెచ్చెదన్॥౫౩॥

క. అనవుడురఘునాథుఁడునె।

మృనమునముదముప్పతిల్ల-మార్తాండతనూ।

జనిజానుజసహితుండై

చనియెంగిష్కింధకపుడు-సరభసవృత్తిన్॥

౫౪॥

సీ. అంతఁగిష్కింధాగు-హాముఖంబుననిల్చి,

రవిపుత్తుడఁగ్రజు-రాకఁగోరి।

ప్రళయజీమాతంబు-పగిదిగరిల్లెనా,

ధ్వనియాలకించియ-వ్వాలిగినిసి।

మకేశ్వర వినరంబును, వరుణరాజానుచర మకరసికర మత్స్య క
 చ్చపమలీర ప్రభుతి సకలజలజంతుసంతాన సంతతసంచార సంకు
 లంబును నగుచు, గగనంబుభంగి రాజహంసభరితంబై, విష్ణుజత
 రంబుగతి భువనపరిపూర్ణంబై, అలకానగరంబు తెఱంగున శంఖ
 మకరకచ్చప పద్మమండితంబై, క్షీరసాగరంబుమాడ్కి మధురా
 చ్చాతస్తాంబై. ఛందశ్శాస్త్రంబువోలె విచిత్రవృత్తతోభితంబై,
 దీనాదిక్రియలఘుజీవంబై, సాధుజనచరితంబుకరణిపంకరహితం
 బై. ఛంబువిధంబు చక్రసహితంబై, స్వర్గంబుభౌతివాసవ స
 మృద్ధిసంపన్నంబై, సుందరీగళంబురీతి జలజభాసురంబై, ధనికభ
 వనంబు ప్రకారంబునం గమలాభిరామంబై రాజాస్థానంబుకైవడి
 కవివాగ్గుంభితంబై, సముద్రంబువోలె గువలయాభరణంబై, కోణ
 పదిగ్భాంబులాగునంగుముదాశ్రితంబై, యొప్పుపంపాసరోవరంబు
 గనుంగొని తత్తీరంబున.

౪౨॥

సీ. జానకీపతియొక్క-వానరుం గాంచెన,

క్కపియునురామునిఁ-గాంచిమొక్కి!

యయ్యమీరెవ్వరం-చడుగవానికీదన,

వృత్తాంతమంతయు-విస్తరించి!

యనఘనీ వెవ్వండ-వనినఁగౌసల్యాత్త,

జనకునిట్లనియెన-వ్వనచరుండు!

దేవరయేనుసు-గ్రీవునిసచివుండ,

హనుమంతుండనువాండ-ననిలసుతుండ!

గీ. జెలిమిమీతోడనేయంగఁ-దలచిభాను!

సుతుండుపుత్తెంచెనన్నమీ-రీతనికడకు!

వేగవిచ్చేయుండనినభూ-విభుండులెస్స!

యనుచు సౌమిత్రియునుదాను-నచటికరిగె॥

౪౩॥

క. ఇనపుత్తునిముదమొప్పం!

బునమరలివచ్చెయ్యసతి!

పనిచినమానికము రామ-భద్రునకిచ్చెన్ ||

౬౦ ||

వ. ఇట్లు హనుమంతుండిచ్చిన యామాణిక్యంబుం గనుంగొని హర్ష
శోకపరవశుండై యప్పశుపతిచాపభంజనుండు సౌమిత్రిసుగ్రీవాం
జనేయ నలనీలజాంబవత్ప్రముఖ కపివీరులతోడంగూడి యభిజి
న్తుహూర్తగబునం బ్రయాణంబువెడలి వివిధగిరి సరిదరణ్యంబులు
గడచించినిముందట

౬౧ ||

చ. కనియొరఘూర్వహుండుకట-కసలగాఢచరత్కరీంద్రసం |
జనితమదప్రవాహపరి-సర్పదమందసుగంధసాంద్రమున్ |
ఘనమణిశృంగగానకల-నారతదేవవఘానివాదని |
స్వసరచనాక్రమశ్రవణ-చండమృగేంద్రమునమ్మహేంద్రమున్ ||

గీ ఆమ్మహేంద్రధరితీర్థ-రమ్ముగడచి |

చక్రతీర్థంబునకునేగి-జనవిభుంకు |

పొసంగనచటవసించెన-ప్పడుదశాస్యు |

ననుజుడైనవిభీషణుం-డటకువచ్చెన్ |

౬౨ ||

వ. నలుగురు మంత్రులతో నటకువచ్చిన యన్తుహాత్తునిఁజూచి సుగ్రీవు
నకు గూఢచారుండను శంకవొడమి రఘువీరుండతని హితసము
చితచేష్టలరసి దుష్టుండుగాఁడని తెలిసి సంభావించియవ్విభీషణు
నకు సకలరాజ్య పట్టాభిషేకంబుసేయించి రవిపుత్తురట్లమంత్రిప్ర
వరుంజేసి చక్రతీర్థంబుడాసి.

౬౩ ||

క. చింతింపుచు రామమహీ |

కాంతుఁడుసుగ్రీవుఁడాది-గాఁగలకపిసా |

మంతులకుననియెనీదు |

ర్ద్రాంతపయోరాశియెట్లు-దాటుదమింకన్ ||

౬౪ ||

క. జలనిధిదుస్తరమిక్కపి |

బలములసంఖ్యమ్మలేయ-పాయముమనకుం |

రయముననంతః పు-రంబు వెల్వడివచ్చి,
 యనుజునితోడఁగ-య్యంబొనర్చె।
 బెట్టిదంబుగ వాలి-పిడికిటసుగ్రీవుఁ,
 బొడిచినఁగడునొప్పి-బడితొలంగి।

గీ చనియెదశరద రాజనం-దనునికడకు।
 నమ్మహిజానిసుగ్రీవు-నరుతనొక్క-।
 కుసుమమాలిక గదియించి-గుఱుతుచేసి।

యపుడపురికొల్పె వెండియు-నాలమునకు॥ ౫౬॥

వ. ఇట్లు పురికొల్పుటయు సుగ్రీవుండు కిష్కింధా ద్వారంబుఁజేరి
 భూరిగర్జితంబున వాలిం బిల్చి యతనితోడ బాహుయుదంబు సే
 యుచుండెనంత ॥ ౫౭॥

క. చాపమునశరముఁదొడగిమ।
 హిపతినిండా రదిగిచి-హెచ్చినవీర్యా।
 టోపమునఁ గూలనేసెభు।
 జాపటువీక్రమువినోద-శాలిక వాలిక॥

౫౮॥

ఆ అట్లు వాలినిహతుఁ-డైనకిష్కి-ంధకు।
 నరిగిసకలవాన-రాధి రాజ్య।
 పట్టబదుఁడగుచు-బద్ధాస్త్రసూనుఁడు।
 ద్వేలహర్షజలధి-నోలలాడె॥

౫౯॥

శా. అంతకొభాస్కరనందనుఁడుకపిసే-నాన్వీతుఁడైరామభూ।
 కాంతాగ్రేసరుపాదసన్నిధికివేడ్కన్వడ్చిధీరున్హనూ।
 మంతుంబిల్చిధరాతజన్వెదుకస-ప్తానంబుతోబంపెన।
 త్యంతాటోపసమగ్రుఁడైయతఁడుశ-క్రాదుల్సుతుల్సేయఁగన్॥

౬౦॥

క. వనరాశిదాటిలంకకుఁ।
 జనినీతంజూచిపవన-సంభవుఁడురయం।

తరల. అనిపు రాంతకచాపభంజనుఁ-డానతిచ్చినవాక్యముల్ ।
 వినికృతాంజలులైవలీముఖ-వీరులర్క-సుతాదుల ।
 య్యోధుశీలునితోడనిట్లని-రయ్యనావలుదెచ్చినాం ।
 పెనయఁదెప్పలుగట్టిదాఁటెద-మిమ్ముహాలవణాంబుధిన్ ॥ 2౪॥

వ. అప్పుడుక పి సేనలనడుమనిలచి విభీషణుండ్లిట్లనియె. 2౫॥

క. శరధిన్దశరథనూనుఁడు ।
 శరణొందుటసముచితంబు-సగరకృతంబీ ।
 కరుణాలయంబుతత్కుల ।
 పరిపాలకుఁడగుటఁదోడు-పదురామునకున్ ॥ 2౬॥

సీ. అనవుడురఘురాముఁడగచరవీరుల,
 నాదరింపుచుఁబల్కె-ననఘుర ।
 తెప్పలచేఁగపు-లిప్పయోనిధినిరూ,
 యోజనంబులుతాఁట-నోపువారె ।
 పెక్కునావలుగల్గ-విక్రపిసేనకు,
 వైశ్యులగతిమన-వంటివారు ।
 కలములచేనబి-గడతురేగడచునో,
 నెడచేసిపగవార-లిడుమునేతు ।

గీ. రట్లుగావునమీయుపా-యంబునాకు ।
 సన్ముతముగాదుమఱివిభీ-షణునిపలుకు ।
 మదికినింపగుమిన్నది-మార్గసిది ।
 కర్ణితోనిప్పయోధిను-పాస్తీసేతు ॥ 2౭॥

గీ. పెంపుతోనిట్లుతోవఁజూ-పింపకున్న ।
 ననలగంధవహత్యుజ్వ-లాస్తదీయ ।
 భాసురామోఘదివ్యాస్త్ర-పటలమునకు ।
 నిమ్ముహోబుధిగురిజేసియేపడంతు ॥ 2౮॥

గలదియ్యెడమర్కటనే।

నలతోడంగూడియివ్వ-నధిదాఁటిచనన్॥

౬౭॥

మ. అతిగంభీరపయఃప్రపూరముసము-ద్యస్తతస్యసంచారము।

ద్వతనక్రగ్రహచక్రఘోరముమహా-ధావత్కులీరంబనా।

రతవాతాహృతనీలనీరధరవా-రంబియ్యకూపారమే।

గతిచేనిప్పుడుదాఁటువారమువనా-కస్సైన్యముల్గొల్వఁగాన్॥

మ. ప్రళయాంభోధరగర్జితప్రతిభటప్రస్థితనిర్ఘోషదో।

హలమైదుస్సహవాడబజ్వలనగా-ధార్చిచ్చటాకాంతమై।

విలుశద్వీచిఘటాపటప్రహరణో-ద్యృతైభ్రమైయున్నయి।

జ్వలధిందాఁటనుపాయమెద్దిదగునీ-శాఖామృగశ్రేణికిన్॥ ౬౮॥

క. శతయోజనవిస్తారం।

బతిఘోరముతిమితిమింగి-లాకరమంత।

ర్గతనగమగునీసరితాం।

పతిఁగడువఁగవశమెమనకు-మతిచేనైనన్॥

౭౦॥

గీ. తలఁచిచూడంగవిఘ్నముల్-తరుచుగలవు।

పుడమికన్నియనేరీతిఁ-బడయువాడ।

నధికసంకటమిచటసం-ప్రాప్తమయ్యెన్।

గాగ్యసిద్ధికుపాయంబు-గానరాదు॥

౭౧॥

గీ. అకటరాజ్యంబుగోల్పోయి-యడవిఁజేరి।

తండ్రిపోకికువగచిభూ-తనయఁబాసి।

యెంతయునుగాసిఁబొందితి-మంతకన్నన్।

గడుఁబ్రయాసంబుమున్నీరుఁ-గడచుతెరఁగు॥

౭౨॥

గీ. నీవురావణుడెగటార్చి-నిఖిలదోష।

శాంతిక్రైగంధమాదన-శైలమునకు।

నరుగుమనిమున్నగుంభజం-డానతిచ్చెన్।

సమృహమునిభాషణం-బన్యతమగునె॥

౭౩॥

మొనసియున్న యీ స-ముద్రనినడఁగింతు!

బాణపహ్ని శిఖల-పాలుజేసి॥

౧౫॥

క. భూభారకరసు రారిగ!

జాభీలంబైన యీమ-హాంభోనిధిసం!

క్షోభితమొనరించెవఁగీ!

లాభీకర సాయ కాన-లస్ఫురణమున౯॥

౧౬॥

న. ఇట్లు పలికి కోదండపాణియుం గోధ్రపర్యాకులేక్షణుండునై ర
ఘుకులాద్యక్షుండు త్రిపురసంహరణోద్యుక్తుండగు రుద్రుండువో
లెఁగనుపట్టి చాపకర్షణంబుఁజేసి శరంబులు విగుడించి జగంబు
లుగంపింప నతినిశితోగ్రవిశిఖంబులు మఱియును సముద్రంబునం
బ్రయోగించిన నవియును బ్రజ్వలింపుచు ఘోరంబులై దశదిశలు
వెలింగింపుచు మహాదానవసంకులంబగు సాగరంబుప్రవేశించెనం
త సముద్రుండు భీతచిత్తుండై కంపింపుచు నక్కులేకపాతాళంబు
వలన వెడలివచ్చి కృతాంజలియై రాఘవునిశరణంబుఁజొచ్చి యి
ట్లనినుతిం చె.

౧౭॥

క. సురబృంద సేవ్యములు సుఖ!

కరములహల్యోగ్ర శాప-ఖండనరేణూ!

త్కిరక లితములగునీపవ!

నరసిజములుగొలుతురామ-చంద్రమహాత్మా॥

౧౮॥

సీ. దండంబుతాట కా-తనువిదారణనీకు,

ప్రణతికౌశిక మాగ-రక్షనీకు!

శంకరచాపభం-జననమస్కృతినీకు,

నభివాదనంబుమ-హాత్తనీకు!

జమదగ్ని సుతగర్వ-శమనజేజేనీకు,

నంజలిదైత్యసం-హారనీకు!

౧౯

క. అనిపలికిసానుజుండై।

జనక సుతా వల్లభుండు-శాస్త్రోక్తవిధిన్।

వంధికి నెదురుగ నయ్యెడ।

ఘనకుశతల్పముననుచిత-గ తిశయనించెన్॥

౭౯॥

క. మేదురదర్భాస్తీర్ణవ।

హోదధితీరమునరాఘ-వోర్వీనాథుం।

డాదరమునశయనించెన్।

వేదిపయి న్వెలుగుజాత-వేదుడుబోలెన్॥

౮౦॥

చ. సురిచిరిశేషభోగనిభ-శోభితసవ్యభుజోపధానుడై।

నరపతినవ్యదర్భశయ-నంబుననొప్పగబవ్వళించిత।

త్పరమతితోడ సాగరును-పాస్తయొనర్చుచునుండఁగావిభా।

వరులొకమూడునూర్యకుల-వయ్యనకుంగడిచెంగ్రమంబునన్॥

న. ఇట్లుత్తిరాతోషితుడై నయమార్గంబునదలక మార్గలాభంబుగో

రి వారాశినుపాసించి నతండు మూఢభావంబునం బొడజూపకు

న్నంగోపరక్తాంతలోచనండ్లై రఘువీరుండులక్ష్మణునితోనిట్లనియె.

క. పాయకయమోఘతరమ।

తస్యాయకనిర్భిన్నమకర-సముదయములచేఁ।

దోయధినిరుదసలిలం।

బైయుండఁగ జేతునిప్ప-డతివేగమునన్॥

౮౩॥

మ. అనుజానన్న సమర్థుఁగాఁదలఁచెనీ-యంభోనిధానంబుదు।

ర్జనుచోటస్సహనంబుయుక్తమగునే-సామంబుచేనాత్మద।

ర్భినమినోపఁడుసాగరుండువెసన-స్తతూక్రిరబాణాగ్నినీ।

తనిశోషింపఁగఁజేతుఁగోతులకుఁబా-చన్యాసముల్లలఁగాన్॥౮౪॥

ఆ. మేరమీటినిక్కి-మిన్నందితరగల।

నలమియెల్లదిక్కు-లాక్రమించి।

గలితభవద్గుణవర్ణన।

మలవియోమావంతిజడుల-కాదిచుపురుషా॥

౯౩॥

గీ. భూజలాదికమగుపంచ-భూతతతికి।

నెద్దినెజంబుగారచి-యిందెధాత।

యట్టికట్టడివిడువక-నియునిలుదు।

మత్స్యభౌవమగాధశ్వ-మహిమసుమ్ము॥

౯౪॥

క రాగమునలోభమునభయ।

యోగంబుననైననన్వయోచితధర్మ।

త్యాగముకతావ్యముగుణ।

సాగరయీభౌషణంబు-సత్యముగాజే।

౯౫॥

క వనచరనేనలులంకకుఁ।

జనుటకునేనాచరింతు-సాహాయ్యమునీ।

కనిపిన్నపంబుఁజేసిన।

జనపతియిటులానితిచ్చె-జలనిధితోడ౯॥

౯౬॥

నీ. తరుచరవాహినీ-పరివారములతోడ,

జనియెదలంకక-శంకవృత్తి।

నిష్పదజనపూర-మింకించితెరువిమ్ము,

నావుడిట్లనియెన-దీవిభుండు।

సావధానుండవై-యవధరింపుముదేవ,

వినిసేయవలసిన-పనియొనర్చు'।

మయ్యనీయాజ్ఞని-ట్లాచరించితినేని,

కార్తుకవిద్యాప్ర-గల్భలైని।

గీ. ఘనులునిటువలెనియమింపఁ-గలరునన్ను।

గానఁదరణార్థమొక్కటి-గలదుపాయ

మదివచించెదవిశ్వకర్త-త్తజుండు।

హాసమండెందునలుడెను-వాఁడుగలఁడు॥

౯౭॥

కేలుమోడ్పుకృపాల-వాలమానసనీకు,

వందనంబుమునీంద్ర-పరచనీకు!

గీ. రూఢభరదూషణత్రిశి-రోనిశాట!

గహనదహనాయమానభి-కరళరాస!

ముక్తదివ్యాస్త్రసముదాయ-మ్రొక్కునీకు!

శరణురఘురామనిభిలగు-ర్జనవిరామ॥

౧౯॥

గీ. రఘుకులంబున దేవకా-ర్యంబునేయ!

నవతేతిం చినవారికి నా-రాయణునకు!

బుడగీకాక్షుగరుజగ-న్మాలమునకు!

భక్తిచేత్రుకైదనురామ-భద్రనీకు॥

౨౦॥

క. కోపంబుసంహరింపుము!

నీపదకమలములుగొలిచి-నిలిననన్నుం!

జేపట్టుముమ్రొక్కెదనా!

చాపలముసహింపురామ-సద్గుణధామా॥

౨౧॥

వ దేహా మహానుభావా! భౌవజజనక, జనకసుతా మనోహర,
హరవిరించి పురందరాది సురపూజిత, జితదానవ, నవజలధరనీల,
నీలకంఠచాపభంజన, జననాదివికారరహిత, హితమితసత్యమృదు
మధురభాషాధురంధర, ధరణీభారహరణారకృతావతార, తార
కబ్రహ్మస్వరూప, రూపలావణ్యవిలాసవిసిర్జితకోటికంఠర్ష, ద
ర్పాంధబంధకంధసింధురమృగరాజ, రాజశేఖర, భరదూషణాది
రాక్షససంహార, హరకేయూరకిరీటకుండల కంకణాద్యలంకార
శోభిత దివ్యమంగళవిగ్రహ, గ్రహరాజవంశాభిరామ, రామ,
నావిన్నపంబుఁజిత్తగింపుము, నా సేరములుసహింపుము. నాప్ర
రసంబుఁగైకొనుము, నన్నరక్షింపుచుని మఱియునిట్లనియె. ౨౨॥

క. కలువదొర వేయుమోములు!

శలిగియునీగుణములెన్నఁగాతేడవఁగాఁ!

పంచామృతస్నాన-భవ్యకృత్యముదీర్చి,

గంధంబలందియ-క్షతములొనఁగి।

గీ. లలితదూర్వాంకురంబులు-నలినకుముద।

చంపకాశోకపున్నాగ-జాతివకుల।

పొంటలాదిప్రసూనము-ల్బుత్తినొసఁగి।

ధూపములదీపములనుసం-తుష్టిసలిపి॥

౧౦౩॥

వ. అనంతరంబ జంబూ రంభా కపిత్థ ఖర్జూర పనస నారికేళ బదరీ
చూతఫలపుండ్రేక్షుగోక్షీరద్రాక్షారసక్షౌద్రఘృతపాయసమోదు
కాపూప బహువిధభక్ష్యసమన్విత మహోపహారంబులు సమర్పిం
చి సకలోపచారంబుల సపర్యగావించి యనేక ప్రకారంబులం
గైవారంబులొనర్చి గణపతిం బ్రసన్నునింజేసి.

౧౦౪॥

గీ. అంతమిధిలేశకన్యకా-ప్రాణనాథుఁ।

డచటనున్నమహాదేవి-నాదిశక్తి।

మహిషదానవమర్దిని-మహితచరిత।

సధికభక్తినిఁగొల్చిత-ద్వాజవడసి॥

౧౦౫॥

క. వాణీపతిముఖసురసం।

త్రాణైక ధరీణమైన-తనవాస్తమున॥

క్షోణీనాథుఁడునవపా।

పాణసాపనముఁజేసె-జలనిధిలోన॥

౧౦౬॥

క. ఈరీతి నేతుబంధ।

ప్రారంభముఁజేసిరామ-భద్రుఁడుదన్వ।

తీరంబుననలరచితమ।

హారమ్యసుభద్రపీఠి-కాసీనుండై॥

౧౦౭॥

సీ. బలవంతులైనట్టి-ప్రవగవీరులఁజూచి,

నేతునిర్మాణంబు-నేయుండనిన।

గీ. శిల్పిసమృతుడధికుడ-నల్పబలుడు!
హరికులశ్రేష్ఠుడతడునా-యందువైచు!
తృణశిలాదారుబృందమొ-ద్దికధరింతు!
నదియుదృఢముగ నేతువై-యమరియుండు॥

౯౯॥

క. ఆసేతుమార్గముననే!
నాసహితుడవైనిశాట-నాధునిపురిక!
బ్రాసనవందితచనమని!
యాసాగరుడరిగెనంతి-నంతర్హితుడై॥

౯౯॥

ఉ. అంతటజానకీరమణుడ-డంచితబాహుబలుకొనలుకొదృఢ!
స్వాంతునిజూచిరమ్ముకపి-వర్యరచింపుము సేతుబంధమ!
త్యంతదృఢంబుగాజనకు-నంతటివాడవుశిల్పశక్తి!
శ్రాంతవినిమూలొన్నతయ-శంబులుజేకురునీకునీక్రియకొ॥ ౧౦౦॥

చ. అనవినిజానకీపతికి-బ్రాంజలియైపలికెన్నలుండుమ!
జ్ఞుకుడువిశ్వకర్తకుడు-జక్రనిమందిరశైలసీమమ!
జ్ఞానకిముందుదావరిమొ-సంగెనుమత్సమవీర్యుడైననం!
దనుడుజనించునీకనుచు-దామరసప్రియవంశదీపకా॥ ౧౦౧॥

క. ధీగుడగువిశ్వకమౌకు!
నారసపుత్తుడనిశక్తి-తనికిసముడకొ!
వారక సేనిర్తినెద!
పారానారమున సేతు-బంధనమధిపా॥

౧౦౨॥

సీ. అనివిన్నవించిన-వినియన్నరేందుగిండు,
శుభవాసరంబున-శుభముహూర్త!
సమయంబుందుగుం-జరరాజవదనులం,
బోధరుహేరంబు-వేనవేద్యు!
నావాహరముజేసి హరిమాణిక్యసిం,
హాసంబుననుంచి-యర్ఘ్యపాద్యు!

- గీ. రూఢిరఘుపతిచేతనా-రూఢమైన।
నలవినిమిత్తాతసింహాస-నంబుఁగాంచి।
మ్రొక్కునెవ్వాఁడుపులకిత-మూతికాయగుచు।
నతనికిలభించుమోక్షసిం-హాసనంబు॥ ౧౧౩॥
- గీ. తనరుఁబడమటికోణంబు-చర్చశయ్య।
తూర్పుకోణంబుమెఱుఁగుడు-దుగఁపురము।
సేతుమాలంబులనిరెండుఁ-బాతకాతిఁ।
భంజనసమర్థములుమహా-పావనములు॥ ౧౧౪॥
- క. సీతారామునిఁబరమ।
జ్యోతిర్తయునాత్మఁదలచు-చున్తున్నగవి।
ఖ్యాతశుభహేతువునకుఁ।
సేతువునకునరులుబ్రతు-సేయఁగవలయు॥ ౧౧౫॥
- శ్లో॥ రఘువీరపదస్యాస పవిత్రీకృతపాంసవే।
దశకంతశిరచ్ఛేద హేతవేసేతవేనమః॥ ౧౧౬॥
- శ్లో॥ సేతవేరామచంద్రస్య మోక్షమార్గాకహేతవే।
సీతాయామానసాంభోజ భానవేసేతవేనమః॥ ౧౧౭॥
- క. అనుమంత్రములుపఠించుచు।
మునుపుగఁదెరికులుసేతు-మాలంబుఁగనుం।
గానిసాష్టాంగసమస్కృతు।
లొనరింపఁగవలయుభక్తి-యోగముపేర్తి॥ ౧౧౮॥
- వ. ఈప్రకారంబున శ్రీరామునిచేత నిర్మితంబగు సేతుబంధంబున ననే
కకోటి తీరంబులుగలవు. వానినామంబులు, సంఖ్యయునువాక్య
చ్చివర్ణింప శేషుండునుసమరుండుగాడు. చతుర్వింశతి తీరంబు
లు ప్రధానంబులైయుండు. చక్రతీరంబును, బేతాళవరదంబును,
పాపవినాశనంబును, సీతాసరంబును, మంగళతీరంబును, అమృ
తవాషియు, బ్రహ్మకుండంబును, హనూమత్కుండంబును, అగ

నట్లవారునుగరు-డానిల వేగులై.

నలుగడనున్న కా-నలకు నేఁగి।

గిరులునుదరులును-గిరిశృంగములుఁదరు,

శాఖలు దారుపా-షాణతతులుఁ।

దృణభౌరములుసారె-దెచ్చినవానినిఁ,

గైకొనియలవిశ్వ-కర్తఘతుఁడు।

గీ. నలుఁడుమున్నీ టిపైఁజేర్చి-నిలిపిశిల్ప।

సమయపదతిదశయోజ-నములుపరుపు।

నెమ్మిశతయోజనంబులు-నిడుపునమర।

సేతువొనరించెనధికసు-సిరముగాఁగ॥

౧౦౮॥

క. బుధులునుతింపఁగలవణాం।

బుధిపైఁగట్టిం చెఁబదిల-ముగ రాఘవుఁడి।

విధమున సేతువులంకా।

ఫధిగానలముఖ్యకీశ-వర్యులచేత॥

౧౦౯॥

గీ. ఇట్టిసేతువునకుఁజని-యెట్టిపాప।

కర్తులునుముక్తవోఘులై-ధర్మయుక్తి।

నఖిలవాంఛితభోగంబు-లనుభవించి।

ముక్తిఁ గాంతురుతాపస-ముఖ్యులార॥

౧౧౦॥

క. దానితపోవ్రతహోమవి।

ధానంబులచేఁబ్రసన్న-తంజెందఁడుగౌ।

రీనాయకుండు సేతు।

స్నానంబునఁజెందుకరణి-సన్తుచులారా॥

౧౧౧॥

క. బానునితేజముతోడస।

మానంబగుతేజమొకటి-మఱిలేనిగతి॥

జ్ఞానప్రదమగు సేతు।

స్నానమునకు సాటిపుణ్య-చయమున్నదియే॥

౧౧౨॥

బులనశింపఁజేయుటఁ బాపవి నాశంబననొప్పె. రాఘవప్రత్యయా
 నంబు సీతామహాదేవి వహ్నిప్రవేశంబుఁజేసి వెడలి వేల్పులువొగ
 డ నొక్కతీరంబునిర్మించి యందున్ననంబుఁగావించె దానివలన
 నాతీరంబునకు సీతాసరంబను నామంబుగల్గె నందుఁ గృతాభిషే
 కుండై పాకశాసనుండు బ్రహ్మహత్యావిముక్తుండయ్యె నిదిసీతాస
 రోమహిమంబు. మనోజవుండనురాజు పాపకర్తవశంబున రాజ్య
 భ్రష్టుండై యడవులంబడి యిడుమలపాలై పరాశరహితోపదేశం
 బున సేతువుజేరి మంగళతీరంబున మాసత్రయంబుగ్రుంకి, మహా
 నుభావుండై కిపులఁద్రుంచి యిష్టభోగంబులుభుజించి శరీరాంతం
 బునంగైవల్యంబుఁగాంచె నందుసీతారాములు లోకరక్షారంబు స
 న్నిహితులైయుందురు స్వమంగళకారణంబగుట నిది మంగళతీ
 రంబయ్యె హిమవత్పర్వతంబున నగస్త్యభ్రాతృభూతేశుంగుర్చి
 తపంబుఁజేసినం బ్రత్యక్షుండై విరూపాక్షుండు ముముక్షుండగు
 నమ్మనింజూచి సేతునుధ్యంబున మంగళతీరంబునన్నిధి నొక్కమ
 హాతీరంబుఁగలదు దానియందు స్నానంబుసేయుము ముక్తింబొం
 దెదవని బోధించెనతిండల్లయేఁగి మూఁడెండ్లు స్నానంబుఁగావించి
 యంతనుక్తింజెందె. అగస్త్యభ్రాత యమృతుండైన కారణం
 బున నదియమృతవాపియయ్యె. తొల్లి బ్రహ్మవిష్ణువులకుఁ గలహం
 బుజనించె నయ్యెడనయ్యద్దతినడుమ నొక్క జ్యోతిర్తయలింగం
 బుద్భవించె దానియాద్యంతంబులు చూచినవాఁడ జగత్కర్తయ
 గునని సమయంబుఁగావించి హంసవరాహ రూపంబులు ధరించి
 వారుచనిరిందు గోవిందుండుమరలివచ్చి చూడనైతినని సత్యంబవ
 లికె. నలువవచ్చి లింగంబుతుదఁజూచితినని యశ్రుతంబువలికె న
 ది సహింపక యపూజ్యుండవుగమ్మని విధికిశాపంబిచ్చెనంత బ్రహ్మ
 దేవుండు శివుఁబ్రార్థించినం బ్రసన్నుండై గంధమాదన పర్వతమం
 దు యాగంబుసేయుము దీననికు మిథ్యావాచవోషంబు నశించు

స్వత్వీరంబును, రామత్వీరంబును, లక్ష్మణత్వీరంబును, జటాత్వీరంబును, లక్ష్మీసరంబును, అగ్నిత్వీరంబును, చక్రత్వీరంబును, శివత్వీరంబును, శంఖత్వీరంబును, యామనత్వీరంబును, గంగాత్వీరంబును, గయాత్వీరంబును, ఓటిత్వీరంబును, సాధ్యామృతంబును, మానసంబును. ధనుష్కాటిత్వీరంబును సేతుమధ్యగతంబులై ప్రకాశించు. వీనిలక్షణంబులు వివరించెద. గాలవుండను మునీశ్వరుఁడు విష్ణుపూజాపరుండై దక్షిణతీర సముద్రతీరంబున దపంబునే యుమి నొక్కనాఁడొక్కరక్కసునిచేతం జిక్కువడి కానవేయని హరింబ్రాహ్మచర హరిప్రేరితంబై సుదర్శనచక్రంబారక్కసుందునిమి యమ్మునికొనియాడ నేతీరంబున సన్నిహితంబైయుండెనది చక్రత్వీరంబనంబరగ. వానిందలంచినవారికి గర్భవాసంబు గలుగనేరదు. సుదర్శనుండను విద్యాధరసుతుండు గాలవముని కన్యకం గాంతిమతియనుదానింజూచి కామమోహితుండై కేశాకర్షణంబుఁజేసిన నమ్మునియలిగి బేతాళత్వంబుఁజెందుమని శపించె నతండట్ల బేతాళుండై కొంతకాలంబు పరిభ్రమించి పుణ్యవశంబున సేతువునకుంజని చక్రత్వీరసమీపమునంగల యొక్కత్వీరంబు తిటంబుననిల్చి తజ్జలశీకరస్పృష్టగాఢుండై శాపమోక్షంబునొంది దివంబునకుంజనియె నది బేతాళవరదంబయ్యె. తొల్లి దృఢమతి యనశూద్రునకు వైదికకర్తృపదేశరీబునంజేసి సుమతియనువిప్రుండు చిరకాలంబు నరకంబులనుభవించి నీచయోనులంబుట్టి క్రమంబున బ్రాహ్మణుండై జనించి బ్రహ్మరక్షాబదుండయ్యె తద్బేదంబు సహించక యతనితండ్రి యగస్త్యునిశరణొంది యమ్ముని చెప్పినచొప్పున సేతువునకుంబోయి తనపుత్తుని నొక్కత్వీరంబున ముంచె నందువలన నతండు రక్షోముక్తుండయ్యె నాశూద్రుండును బెద్దకాలంబు నరకంబులనుభవించి గృధ్రంబైపాడమియొక్కనాడు తత్త్వీరబలపానంబుఁజేసి పాపముక్తుండయ్యె నిట్లు పాపం

బ్రహ్మహత్యనశింపజేసె నాతీర్థంబు రోగదారిద్ర్య మహాపా
తక నాశనంబిది లక్ష్మణతీర్థమాహాత్మ్యంబు. రావణుండ్రుంచి రా
ఘవుం డేతీర్థంబోయంబున జటాక్షశనంబుఁ జేసె నది జటాతీ
ర్థంబయ్యె నందవగాహంబు సేయువారికిఁ జిత్తశుద్ధిసిద్ధించునని
రాఘవుండునరంచిచ్చె వరుణపుత్తుండు భృగుండును, వ్యాససు
తుండు శుకుండును, గురూపదేశంబునంజేసి పచ్చి తజ్జలంబులం
దోఁగి చిత్తశుద్ధివడసిరి. తజ్జలావగాహమాత్రంబున మనశ్శుద్ధి సం
భవించునది జటాతీరాతిశయంబు తొలి కుబేరుం డేతీరంబుసేవిం
చి నిధిశ్వరుండయ్యెనది లక్ష్మీప్రదంబగుట లక్ష్మీతీర్థంబున విఖ్యాతి
నొందెనందుఁ గృతస్నానంజే నలకూబరుండు రంహసంబోగం
బుఁగాంచె. ధర్మజుండునుఁ గృష్ణోపదేశంబున నిమజ్జనంబాచరిం
చి పుణ్యవైభవంబున దిగంశంబులుగల్చి రాజసూయంబనుష్ఠించి
చక్రవర్తికాయయ్యెనది లక్ష్మీతీర్థసముత్క్రంచంబు రావణవధానంత
రంబున రాఘవుండు సురమునివాసర సమేతంబుగా సేతుమాగ్గం
బున గంధమాదనంబునకువచ్చి సీతాశోధనార్థంబెచ్చట నగ్నిదే
వునావాహనంబుఁజేసె నాప్రదేశంబగ్నితీర్థంబయ్యెనది మహా
పాతకశోధనంబునుం బిశాచత్వది మోచనంబును మహాతీర్థం
బనునది యగ్నితీర్థప్రశంస. పూర్వకాలంబున గంధమాదనశై
లంబున సుదర్శనచక్రంబుఁగూర్చి యహిర్బాహుండును మహర్షిత
పంబుఁజేసెనది సహించక రాక్షసులతనిబాధించినఁ దచ్చక్రంబు
వాకిండ్రుంచి మునిరక్షకొఱకు నిరంతరంబు సేతీర్థంబుననిల్చె
నదిచక్రతీర్థనామంబుఁ బూనెనందుఁ గ్రుంకినవారికిఁ గోర్కు
లులభించి అంధ మూక బధరత్వాది వైకల్యంబుదోఁంగు నదిచ
క్రతీర్థఘనత్వంబు. జగత్కర్తృత్వాహంకారదూషితుండగు న
జుని పంచమముఖంబు ధేదించి శివాంజభవుండు బైరవుండు హ
త్యాదోషనివృత్తికై సర్వతీర్థంబులు సేవించి కాశికింబోయియే

శ్రౌతస్తార్తక స్థంబులుఁ బూజలుఁగలుగునని చెప్పినట్లు బహుయ
జంబులనుష్ఠించి పరమేష్ఠి కృతార్థుండయ్యె నయ్యాగస్థలంబుబ్ర
హ్మకుండంబనంబుగాఁ. అందు నఘమషణం బొసరించు వారును,
ఏత్కుండభసితంబు ధరించువారును, ముక్తింబొందుదు రిది బ్ర
హ్మకుండమహిమంబు. ధర్మసఖుం డచు రాజపుత్రుఁకుండై గురూ
పదేశంబున నేతువునకుంజని హనూమత్కుండంబుఁ జేరి తీరంబు
నం బుత్త్రుఁకామేష్ఠి యాచరించి శతభార్యలయందు శతపుత్రు
లంబండసి చిరకాలంబు రాజ్యంబుపాలించి పుత్రులకు రాజ్యం
బువిధించి హనూమత్కుండంబుఁ జేరి సభార్యుండై తపంబుఁ జే
సి శివసాయుజ్యంబుఁగాంచె నిది హనూమత్కుండ ప్రభావంబు.
కక్షవంతుండను తాపసుండు తొల్లి యుదంకుసన్నిధి సాంగవే
దాధ్యయనంబుఁజేసి తదుపదిష్టప్రకారంబున గంధమాదనంబున
కేగి అగస్త్యతీర్థంబునం బ్రత్యహంబు స్నానంబుసేయుచు మూఁ
డేండ్లుండి యంతంబస్తీరజలవినిర్గతంబైన చతుర్దంతగజంబులెక్కి
యమ్మునికుమారుండు మఘరాపతియైన స్వనయభూపతిం గాంచి,
యతని కేత నభినందితుండై యా రాజకన్యక మనోరమ యనుగా
నింబెండ్లియై గృహస్థుఁడై లుచష్ఠించె నిది యగస్త్యతీర్థవైభ
వంబు. కుంభసంభవుని శిష్యుండు సుతీర్ణుండు రామమంత్రో
పాసకాగ్రేసరుండయ్యెఁ డస్తీర్థతటంబున రామచంద్రుండు శివ
లింగంబునిల్పి లోకానుగ్రహార్థకార్యుఁ బూజించె నా సరోవ
రంబునం గృతమజ్జనుండై ధర్మజుం డవృతవచనదోష నిమూ
క్తుండై రాజ్యబుఁబాలించె నిది రామతీర్థక ప్రభావంబు. బలభ
ద్రుండు నైమిశారణ్యంబునకుంజని మునులకు నిఖిలపురాణకథలు
వచింపుచున్న సూతుంబ్రమాదంబున వధించి యోగబలంబునంబు
నరుజ్జీవితుంజేసి దోషనిష్ప్రకై గంధమాదనంబునకుంజని లక్ష్మణ
వినిమిశతంబగు తీర్థకాంబుఁబునింగి లక్ష్మణేశ్వరలింగంబు చర్చించి

న్నవించిన నట్లు శంకరుండు సర్వతీర్థకంబుల నాహ్వానంబుఁ జేసి
 స్నానంబుసేయుమని మూఱ్ఱాపించెనామునియు నట్లు కృతాభిషే
 కుండై మహాసుందరమూర్తికడ్యై తత్తీర్థకంబుఁ గీర్తికంచె నందు
 స్నానమాత్రంబునం నైవల్యంబులభించు శివుండు తన మానసం
 బుచేతం దీర్థకంబులనెల్ల నాకషికంచెఁగావున మానసతీర్థాభి
 ధానంబునుంగలిగె నిది మానసతీర్థకమాహాత్మ్యంబింక ధనుష్కో
 టితీర్థకవైభవంబు వివరించెనఁ దదీయస్థరణమాత్రంబున బ్రహ్మ
 సాయుజ్యంబు గలుగునని యిట్లునియె. ౧౧౯॥

సీ. అంధతామిద్రవ-హారారవాదిను,

గకమజాతయాతనా-ఖండనంబు।

మహితాశ్వమేధాది-బహుధాధ్వరక్రియా,

తతపుణ్యవిభవసం-ధాయకంబు।

భువనాభిసురతులా-పుతుషప్రభృతిమహా,

దానఫలోత్కృష్టక-దాయకంబు।

బ్రహ్మహత్యాసురా-పానహేనుస్తేయ,

గురుతల్పగమనాఘ-కోటిహరము।

గీ. బ్రహ్మచర్యోపవాసాది-పరమనీమ।

గమ్యబహువిధపుణ్యలో-కప్రదంబు।

కామితాఞ్ఞైకవితరణ-కల్పతరువు।

ధీరులారధనుష్కోటి తీర్థకవరము॥

౧౨౦॥

ఉ. రావణునాజెద్రుంచిరఘు-రాముఁడులంకకునవ్విభీషణుక।

శ్రీవిలసిల్లఁగానధిపుఁ-జేసిసురాసురసిద్ధసాధ్యసం।

ఘావృతుండైవెసకమరలి-యంచితభూతినిగంధమాదన।

గ్రావముఁజేరెలోకములు-రంజిలసేతుమహాపదంబునక॥ ౧౨౧॥

సీ. అంతరామునిఁజూచి-ప్రాంజలియైసత్య,

భాషణుండైనవి-భీషణుండు।

క బాగావశిష్టంబగు హత్యాపాపంబుతోడ గంధమాదనంబునకుం
జని శివతీర్థక సేవః జేసి నిశ్చేషనష్టపాతకుండయ్యెనిది శివతీర్థక
ప్రభావంబు. శంఖుండనుమునిమున్ను గంధమాదనంబునం దపం
బు సేయును స్నానాధికంబుచోటనొక తీర్థకంబుఁగల్పించె న
ది యతనిపేర శంఖతీర్థకంబనందగ. తల్లిదండ్రుల నవమానించు
వారును గృతఘ్నులును నందొకమారు తానంబుఁ జేసి ముక్తుల
గుదురిది శంఖతీర్థకమహిమ. చైర్వుండు సంయుగ్వంతుండు,
వైర్వుండు నను పర్యాయనామంబుల నెగడిన మునివగుండుగంధ
మాదన గిరియందుఁ దపంబు సేయుచుం దనమంత్రబలంబుననచ్చో
టికి గంగాయమునాగయా తీర్థకంబుల నాకర్షించి యంగు న
భిషవంబొనర్చె నమ్మహాయోగి ప్రసాదంబున నిజానశ్రుతియనురా
జు తత్తీర్థకత్రయాభిషేకంబుఁజేసి శుదచిత్తుండై ముక్తింజెందెని
ది యమునాగంగాగయాతీర్థక వైభవంబు. రాఘవుండు గంధ
మాదనంబున శివలింగంబునిల్పి ధనుష్కాటిచేత భూతలంబుభేదిం
చి తద్వివరనిగత గంగాతోయంబుల రామేశ్వరు నభిషేకించె
దానివలనఁ గోటితీర్థకం బయ్యె నందు స్నానంబుఁ గావించి
గంధమాదనంబునిల్వక తైర్థికకుండు మగుడవలయు నది సకల
తీర్థకరాజంబిది కోటితీర్థకమహాత్మ్యంబు. పురూరవుండను చ
క్రవరీక సాధ్యామృత సేవఁగాంచి యూర్వశీసంభోగ సుఖంబుల
నుభవించె నందు నిఖమర్షణమాత్రంబున యజ్ఞదాన తపోబ్రహ్మ
చర్యదులవలనం గలుగు సుగళిలంభించుదాన మహిమంబు తొ
ల్లిననకాదులకుఁ జతుర్ముఖుండు విపరించెనిది సాధ్యామృతవైభవం
బు. భృగువంశజుండైన సుచరితుండనుముని జాత్యంధుండుగావు
నఁ దీర్థకయాత్ర సేయ శక్తుండు గాక గంధమాదనంబున శంకరు
నుద్దేశించి తపంబుఁజేసెంత నమ్మునికిఁబ్రత్యక్షంబై శివుండువరం
బు వేడుమనిన సర్వతీర్థక స్నానంబు సేయుట నాకభిమతంబని వి

తా సితసరిత్తోయంబుల నేమిప్రయోజనంబు ధనుష్కోటి దర్శిం
చిన ధన్యులకుఁ గాయక్లేశకరంబులగు తపోయాగాధ్యయనతీర్థ
టనంబుల నేమిలాభంబు. ధనుష్కోటితీరంబుతోడ సమానంబగు
తీరంబు లోకత్రయంబునం నలుగదు. సత్యంబుచెప్పితి నిది
ధనుష్కోటితీరవైభవంబీతెరంగున సేతుబంధ నిబంధనప్రకారం
బును. చతుర్ద్వింశతితీరవైభవంబును సంగ్రహప్రకారంబున మీకు
వివరించితి. సవిస్తరంబుగా వచింప ననేకయుగంబులకైన శక్యం
బుగాకయుండు. నీయుపాఖ్యానంబు నుచిత్రంబుగా విన్నవారికిఁ
జతుర్ద్విధ పురుషారంబులు సిద్ధించునని సూతుండు చెప్పిన శౌన
కాదిమహామునులు శ్రీరామేశ్వరశివలింగవైభవంబు వచింపుమని
ప్రార్థించిన.

మ. కనకత్వాధరచాపపాపభయహృ-త్కళ్యాణచారిత్రమి।
త్రనిశాధీశకృశానులోచనయనం-తప్రస్థటానందచం।
దనకుండేందుసితాంగమంగళకరో-దంచత్కృపాపాంగభృం।
గనవేందీవరనీలకంధరనిరా-ఘాటప్రభావోన్నతా॥ ౧౨౫॥

క. తరుణతరశిశిరకరశే।
ఖరసరసిజభవశతార-కరముఖనిఖిలా।
మరమకుటఘటితమణిఘృణి।
పరిషద్రుచిరుచిరచరణ-పంకజయుగళా॥ ౧౨౬॥

మాలిని. శ్రితకమలపతంగా-శ్రీశివాసంయుతాంగా।
ధృతతరుణకురంగా-దివ్యగోరాట్టురంగా।
రతిపతిమదభంగా-రాజభాస్వద్రధాంగా।
క్షీతిరచితశతాంగా-చెన్నమల్లేశలింగా॥ ౧౨౭॥

పలికెనోదేవనీ-భక్తునివిన్నప,
 మవధరింపుముపీరు-లైనయన్య!
 మనుజేశులును నేతు-మార్గంబువలనలం,
 కకువచ్చిపీడింపఁ-గలరుగానఁ!
 జెలఁగిధనుష్కాటి-చేసెడుధేదనం,
 బాచరింపుముకరు-ణార్ద్రచిత్త॥

గీ. అనుచుఁబ్రార్థింపఁగాకుసుఁడట్లచేసె!
 నందువలనధనుష్కాటి-యయ్యెదాని!
 దర్శనంబునజంతుసం-తలికిముక్తి!
 గలుగునవగాహఫలమేమొ-తెలియరాదు॥ ౧౨౨॥

గీ. రామకిరచాపకోటిని-ర్దళితనేతు!
 రేఖకైలాసమునకువి-రించిలోక!
 మునకువైకుంఠపట్టణం-బునకుస్వర్గ!
 మునకుఁదెలువదితాపస-ముఖ్యులార॥ ౧౨౩॥

వ. మఱియు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులును, వాణీలక్ష్మీపార్వతులును, వసురుద్రాదిత్యవిశ్వమరుదశ్వ గంధర్వకిన్నరకింపురుషాదులును, పితృదేవతలును, దశకోటి తీర్థగణంబులతోడ ధనుష్కాటి తీర్థగణంబునసన్నిహితులై వసింతురు, దేవమునిగంధర్వాదులందుఁ దపంబుఁగావించి మహాసిద్ధింజెందిరి. తజ్జలంబులం బితృదేవతాతర్పణంబు నేయువారు సర్వపాపముక్తులై సత్యలోకంబునం బూజనొందుదురు. భక్తిపూర్వకంబుగా నచ్చోట నొక్కభోజనంబిడి నవారికి ననంతఫలంబుసంభవించు. రేవాతీరంబునం దపంబును, గంగాతటంబునమగణంబును, కురుక్షేత్రంబున దానంబును, మహాపాతకంబుల నశింపఁజేయు. ఏతత్రయంబును ధనుష్కాటి యందుఁ బ్రాప్తంబయ్యెనేని ముక్తి నొసంగు. సకలాభీష్టంబులు సిద్ధించు. ధనుష్కాటిస్నానం బేకవారంబైన నాచరించినవారికి సి

క. రామసాపితలింగం।

బేమానవుడేకవార-మీక్షించునతం।

దోమునులారశశాంకశి।

భామణిసాయుజ్యమొందు-గతగల్గఁడై॥

31

నీ. మునులారకృతయుగం-బునదశవత్సరం,

బులచేతనగునట్టి-పుణ్యఫలము।

సాధించఁబడుమహా-జనులచేనొకవత్స,

రంబునఁద్రేతాయు-గంబునందు।

మాసంబుచేతన-మృహితపుణ్యముసంభ,

వించుద్వాపరయుగ-వేళయందు।

నొకవాసరమునన-య్యున్నతసుకృతంబు,

కలికాలమునశీఘ్ర-గతిలభించు।

గీ. ప్రతినిమేషంబుఁదత్పుణ్య-ఫలముకొటి।

గుణితమగుమనిరూఢిచె-కురునురామ।

నాభశివలింగసందర్శ-నంబుసేయు।

వారలకుసంశయముసేయ-వలదువలదు॥

౪౩

క. రామేశ్వరలింగంబున।

ధీమన్నతసకలపుణ్య-తీరములుసమ।

స్తామరపితృదేవముని।

స్తోమములువసించునెఘడు-సుప్రతులారా॥

౪౪

గీ. అరితోమూఁడువేళల-నైనరెండు।

వేళలందైనమఱియొక-వేళనైన।

రామలింగంబుఁదలఁచువా-రలకుఘోర।

పాపమునశించునిర్వాణ-పదముగలుగు॥

౪౫

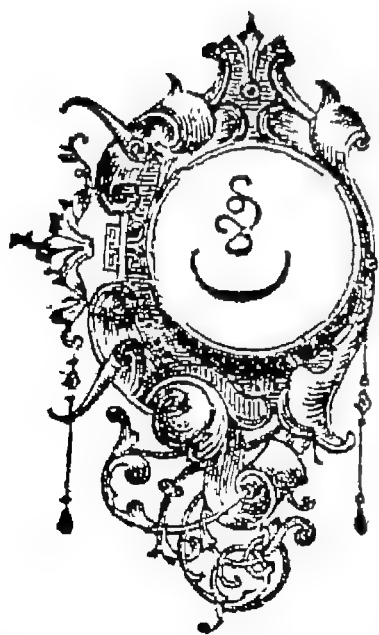
గీ. రామచంద్రసమర్చిత-రామలింగ।

నామసంస్తరణంబున-నరులకెల్లఁ।

గద్యః— ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర,
 యేనుగ లచ్చయామాత్యపాత్ర, తిమ్మనామాత్యపుత్త్ర,
 వివిధ విద్యజ్ఞనవిధేయ, లక్ష్మణకవినామధేయప్రణీ
 తంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను
 మహా ప్రబంధము నందుఁ
 బ్రథమాశ్వాసము.
 శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శ్రీ ర మ్మ.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.
 ద్వితీయాశ్వాసము.

మత్సమస్తసుజన!

ప్రేమాస్పదభద్రరాజు-భీమయనుతమ!

ల్లామాత్యనిత్యవైభవ!

క్షేమప్రదపార్వతీశ-శ్రీమట్లేశా॥

౧॥

వ. అవధతింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు నూతుండిట్లు శ్రీరామేశ్వర
 లింగవైభవంబు వచింపందొడంగ.

౨॥

గీ. అవని రామేశశివభక్తు-లైననరుల!
యందు నెవ్వారలకుభక్తి-యమరియుండు!
వారుచూడరు భేదమే-పంకనైనఁ!
జనరుదారుణసమవర్తి-సదనమునకు॥

౧౪॥

గీ. విప్రహత్యాసహస్రంబు-విలయమొందు!
మద్యపానాయుతంబులు-మడసిపోవుఁ!
కాంచనస్తేయగురుతల్ప-గమనదోష!
లక్షులునశించురామేశు-వీక్షణమున॥

౧౫॥

మత్తకోకిల.

భూరిసంతతభోగలాభముఁ-బూజ్యనిర్జరరాజ్యముకా!
గోరుధీరులుచంద్రశేఖరు-గూఢపాద్ముఖకార్తుకుకా!
హీరవర్ణనిరామనాథమ-హేశ్వరుకాజగదీశునోం!
కారమూర్తినమస్కరింతురు-గాఢనిశ్చలచిత్తులై॥

౧౬॥

గీ. ఉభయలోకములన-త్వార్జిత్వానందంబు,
సతతరామేశ్వర-స్మృతినిఁగల్గు!
గోటిజన్తార్జిత-ఘోరపాతకనివ,
ర్తనమగురామేశు-దర్శనమున!
నఖిలమానవపాంఛితార్థసంసిదులు,
స్మృతేయరామేశ-కీర్తనంబు!
శాశ్వతంబగురుద్ర-సాయుజ్యవిభవంబుఁ,
బొందించురామేశు-పూజనంబు!

గీ. దావవహ్ని విజృంభించి-దారుతతులఁ!
గాల్చిపొడిసేయుకైవడి-ఘనతరోగ్ర!
కలుషవిసరమశేషంబుఁ-గడఁగిద్రుంచు!
నిర్రూపరామేశశివలింగ-సేవనంబు॥

౧౭॥

బ్రబలమైనట్టియమదూత-భయముదొలఁగు।

నఖిలతీరాభిషేకపు-ణ్యములభించు॥

2॥

క. శ్రీరామేశ్వరలింగస।

మారాధనమాచరించు-మనుజులుమనుజుల్।

గారుమహేశ్వరమూర్తులు।

వారకనుదిసంశయంబు-వలదియ్యెడలక్ష॥

౩॥

చ. ముఖ్యోదానురామలింగ-గార్చనంబు।

మేళనదేవ్యాఁడుదుర్వార్త-శీలుఁడగుచు।

వారకుపెక్కిండ్లుదరిలేని-వనటఁజెందు।

ఘోరగంభీరసంసార-కూపమునను।

౪॥

ఉ. పూనిక రామచంద్రపరి-పూజితునప్యయురామనాథునీ।

శానునిఁజూచు నెవ్వఁడొక-సారెతపోనిధులారవానికి॥

దానతపోధ్వరవ్రతవి-ధానములేటికినన్యదేవతా।

ధ్యానములేటికిఁవివిధ-ధర్మములేటికికర్తమేటికి॥

౧౦॥

చ. శ్రుతిమయురామనాథుఁడన-చూడ్కులకింపుగజూడఁడేనరుం।

డతఁడుజడుండుమూఢుఁడత-డంధుఁడతండుకరాంఘ్రివర్జితుం।

డతఁడుదరిద్రుఁడాతఁడురు-జార్తుఁడతండుఖలుండశండుత।

త్సృతిధనధాన్యమందిరప-శుశ్రకరంబునశించు నెంతయు॥ ౧౧॥

ఉ. మానుగదుర్లభంబయిన-మానుషజన్తముఁబూనిధూమిలో।

మానవులెవ్వరేనిఫణి-మండనమండితురామనాథుఁబం।

చాననుగాంచిమ్రొక్కివిన-యంబునఁబూజలొనర్తురాజనుల్।

మానివరేణ్యులారమతి-నుత్పన్నగుల్కృతకృత్యులిద్దర॥ ౧౨॥

గీ. రామనాథునిఁద్రిభువన-స్వామిఁదలంచు।

వారలకుఁబూజనమునేయు-వారలకును।

బద్ధలోచనపద్మనం-భవపురంద।

రాదిసురపూజనంబుని-రర్చకంబు॥

౧౩॥

సాం పుదీపింప రామేశుఁ-జూచిరేని।

యెల్లజనులును సములని-యెఱిగి కొనుఁడు॥

౨౨

గీ. కన్నులారంగ రామేశు-గరళకంఠుఁ।

గాఁచు నెవ్వాఁడు సద్భక్తి-కలితుఁడగుచుఁ।

జర్చచేసినతనికి-సాటిగాడు।

విప్రకులవర్యుఁడగుచతు-ర్వేదియైన॥

౨౩.

ఉత్సాహము. హాళిమెరయరామనాథు-నందుభక్తిగలుగుచుం।

డాలునకును దానముంగ-డంకతోడనీదగున్।

మేలుగాదుభక్తిలేని-నిఖిలవేదశాస్త్రవి।

స్తాళికిడినఫలములేశ-మాత్రమైనఁగల్గునే॥

౨౪.

గీ. నెమ్మిరామేశ్వరక్షేత్ర-నిలయులైన।

వారుశశిశేఖరులుపంచ-వదనులురగ।

భూపాలులుపాలనేత్రులు-భూతికలిత।

దేహులుమహేశులగుదురు-ధీరులార॥

౨౫॥

క. కడువేడ్కడెందములసం।

దడిగొనశ్రీమంతురామ-నా జూడన్।

బడిబడినేగెడుసుజనుల।

కడుగడుగునన శ్వమేధ-యాగఫలమగున్॥

౨౬॥

గీ. రామసేతువునకుఁజని-రామనాథ।

శంకరునకుఁబ్రయంబుగ-సద్విజ్ఞానకు।

గ్రామమొకటినినొనఁగిన-భూమిపతికి।

నఖిలభూచక్రదానపు-ణ్యములభించు॥

౨౭॥

క. దశమునుకుసుమముఫలమును!

జలమునుశ్రీరామనాథ-శంకరునకుని।

శ్చలభక్తినిసఁగుజనముల।

నలరామేశ్వరుఁడుబ్రోచు-ననవరతంబున్॥

౨౮॥

సీ. మునులారవివరింతు-వినుడప్తవిధములఁ,
 జెన్నొందురామేశ-శివునిభక్తి!
 తద్భక్తులందువా-త్సల్యంబుగలుగుట,
 పూజావిధానము-ప్పొంగికనుట!
 తాఁబూజసేయుట-తత్పూజనారంబు,
 దేహమెచ్చటనైనఁ-ద్రిప్పికొనుట!
 కరమర్చిదత్పణ్య-కథలాలకించుట,
 స్వరద్యగంగవికార-శాలియగుట!

గీ. యెలమి నెప్పడురామేశుఁ-గొలిచిమనుట!

వితముతదర్శితంబుగా-వించిమనుట!

యిట్టిశివభక్తిగలుగువాఁ-డెవ్వఁడైన!

బ్రహ్మసాయుజ్యపదవికిఁ-బాత్రమఁతడు!

౧౮॥

శా. వేదాంతశ్రవణైకసంభవమహా-విజ్ఞానలక్ష్మీయుతుల్!

భేదామోదవివర్జితుల్ యతులుము-క్తింబొందుచందంబునన్!

వేదాత్తున్నిపురామనాధునభవు-న్వీక్షించుధన్యుల్ జనుక!

భేదాపాయకరాపవర్గముమభ-క్తింగాంతురెప్పట్టునన్॥ ౧౯.

శా. వైరాగ్యంబుయతిత్వమున్ శ్రుతిశిరో-వాక్యార్థవిజ్ఞానముం!

గోరంగాఁబనిలేదుమానవులక-యోభంబుగానేరికెన్!

శ్రీరామేశ్వరలింగదర్శనమునన్-సిద్ధించుమోక్షంబుద!

తాదృశ్యాతిశయంబసాధనమగుం-నైవల్యసంప్రాప్తికిన్॥ ౨౦.

గీ. క్రిమికులంబుశకుంతముల్-కీటములును!

జనులుబృందారకులుతపో-ధనులుమునులు!

పుణ్యరామేశ్వరక్షేత్ర-భూమియందు!

సములురామేశ్వరునిసుప్ర-సాదకలన॥

౨౧.

గీ. పుణ్యుడనటంచుగర్వంబు-బూనవలదు!

పాతకెనటంచుమనమున-భయమువలదు!

శ్వరుఁడుండఁజెంద నేటికి!

నర కాలయఘోరయాత-నాసంప్రాప్తుల్॥

3౫॥

గీ. విశ్వ లోకకుటుంబిరా-మేశ్వరుండు!

సాంద్రకరుణాపయోధిప్ర-సన్నుఁడైన!

వివిధదుర్వారయాతనల్-విలయమొందు!

మంచుతపనోదయమునన-శించుకరణి॥

3౬॥

గీ. ఆవని నెవ్వాఁడుప్రాణని-ర్యాణవేశ!

రామనాథునిగిరిసుతా-రమణుఁడలఁచు!

నతఁడుగ్రమ్మరమాతృగ-ర్భాంతరమున!

నధివసింపకశంకరుఁ-డైవెలుంగు॥

3౭॥

గీ. రామనాథమహాదేవ-రాజమకుట!

బర్హరక్షీంచునన్నగృ-పానిధాన!

యనుచు నెవ్వాఁడుబలుకున-హర్షి శంబుఁ!

గలుగదతనికి నేమియుఁ-గలిభయంబు॥

3౮॥

సీ. నందివాహనరామ-నాథజగన్నాథ,

నీలలోహితకుద్ర-నిర్మలాంగ!

శతీకంతహరసదా-శివమహావేవరా,

మేశశంకరవ్యోమ-కేశయభవ!

అంతకాంతకత్రిపు-రాంతకరామేశ,

శర్వమహేశప-శ్యల్లలాట!

కాలగూటాశన-గౌరీమనోహర,

భర్గరామేశ్వర-భవగిరీశ!

గీ. యనుచుసంతతమనురాగ-మునవచించు!

నరుఁడుమాయకుఁజిక్క-దురితములకు!

బట్టుపడఁబోకకాముని-బారిఁబడక!

కోధహితుఁడునుగాకచే-కొనునుఖింబు॥

3౯॥

క. కరుణానిధియగురామే।

శ్వరుభజనముపూజనంబు-స్తవమునునామ।

స్తరణమునుమానవులకున్।

ధరణింగడుదుర్లభములు-తాపసులారా॥

౨౯॥

గీ. భక్తితోడమహాదేవు-భవునిరామ।

నాథుశరణంబువేడిన-నరులకెల్ల।

శాంతమతులారలాభంబు-జయముగల్గు।

నరయనిహపరలోకద్వ-యంబునందు॥

౩౦॥

గీ. పరమకారుణ్యరసపూర-భరితహృదయుఁ।

డైనరామేశునందునె-వ్యానిబుద్ధి।

పగలురేయునుగదిలక-దగిలినిలుచు।

ధాత్రిలోపలనాతండు-ధన్యతరుఁడు॥

౩౧॥

క. శ్రీవిశ్రుతరామేశ్వర।

సేవావైభవమువలన-సిద్ధించనిచే।

తోవాంఛితశుభఫలములు।

వావిరిచ్రాపించుసితర-వరధర్తములన్॥

౩౨॥

ఉ. పంకజగర్భనంద్యపద-పంకజనాగమవేద్యగూఢపా।

త్కంకణరామనాథుశితి-కంధరునంధకవైరినిందురే।

ఖాంకురమాశినీశ్వరునొ-కప్పుడుఁజూడనిదుర్జనుండిలన్।

సంకరజాతిగాకపితృ-సంభవుఁడేమది నెంచిచూచినన్॥

౩౩॥

క. రామేశ్వరరామేశ్వర।

రామేశ్వరయనుచుజనులు-ప్రత్యూషమునన్।

నేమంబుతోఁబరించిన।

నామేటికిఁబూర్వదినకృ-తాఘముపాయున్॥

౩౪॥

క. నరులారముజ్జగములకు।

దొరభక్తత్రాణదీక్షి-తుఁడుశ్రీరామే।

మూఢుండుబ్రహ్మహత్యా యుతంబుగాంచిన పాతకంబుఁజెందు.
తత్సంభౌషణమాత్రంబున నరుండు నరకంబునంబడు. వేదంబులు
యజ్ఞంబులు, ధర్మంబులు, రామనాథపరంబులైవర్తించు. తదన్యం
బగుపదార్థంబెద్దియుంగలుగ నేరదు. కావునసర్వంబువిడనాడిరా
మనాధేశ్వరునీశ్వరునాశ్రయించునది. ఆత్మహదేవుశరణుఁజెంది
న జనుండు నరకంబుఁగనుంగొనక శివలోకంబునకుంజను. సకల
యజ్ఞతపోదానతీరస్నానంబుల వలనంగలుగుఫలంబు కోటిగుణి
తంబైరామేశ్వరుసేవావైభవంబునంగలుగు॥ ౪౪॥

సీ. నాగభూషణరామ-నాధేశ్వరునిరెండు,

గడియలుచింతించు-ఘనుఁడువేడక.

నేకవింశతికుల-పేతుఁడైశివలోక,

మునకేగిసంతోష-మునవసించు.

బత్తిమీఱఁగనొక్క-పగలుచూచినవాఁడు,

సాపవిముక్తుఁడై-ఫలమునొందు.

కడఁకవేకువలేచి-గౌరీశురామేశుఁ.

దలఁచుచుండుప్ర-త్యక్షశివుఁడు.

గీ. రామనాథునిఁబొడగాంచు-నేమహాత్ముఁ.

దతనిఁజూచినయంతన-యఖిలజంతు.

సంతతికిరౌరవాదిను-రంతనరక.

యాతనాహితదురితసం-ఘాతమడఁగు॥

౪౫॥

క. మధ్యాహ్న వేళమునిహృద.

యధేయనిరామనాథు-నభవునిజగదా.

రాధ్యునిఁగనుఁగొనుజనులక.

సాధ్యసురాపానదోష-శయనాశమగున్॥

౪౬॥

మాలిని నతజనహితుగౌరీ-నాథుశ్రీరామనాథున్.

జితమదనుగృపారా-శింబ్రదోషంబునంనున్.

సీ. రామనాథునిమంది-రముదారువులఁజేయు,

మనుజుండుసురలోక-మునఁద్రెక్కికొటి

కులయుతుఁడైనిల్చు-కుదురుగానిటుకఁగ,

ట్టినవాఁడువైకుంఠ-మునవసించు

శిలలచేఁగట్టించు-నలఘుపుణ్యఁడుబ్రహ్మ,

పట్టణంబుననెట్టె-బాయకుండు

స్ఫటికాదిబహువిధో-పలములరామేశు,

భవనంబునిర్మించు-పాపనుండు

గీ. భానుమండలతులితవి-మానమెక్కి

సురవధూకరచారుచా-మరమనోజ్ఞ

మారుతాంకూరసంవీజ్య-మానుడగుచు

హరునిలోకంబునకుఁజను-సురలుమోగడ

౪౦॥

గీ. ధీరుఁడెవ్వాఁడురామేశు-దేవశంబు

వెండిపలకలరచియించు-వేడ్కమీఱు

భవ్యశంకరసారూప్య-పదవిఁగాంచు

నతఁడుశివుమాడ్కినానంద-మనుభవించు

౪౧॥

గీ. మట్టుమీఱంగరామేశు-మందిరంబు

గలిమిగలవాఁడుగట్టించు-గాంచనమున

పూనిమట్టినిఁగట్టించు-లేనివాడు

తెలియనిరువాగునకుఁబుణ్య-ఫలముసమము

౪౨॥

గీ. శక్తికొలఁదినివివిధోప-చారములును

పూనిరామేశ్వరునిఁగొల్పి-డేనరుండు

భుక్తికినిముక్తికినిరాజ్య-మునకునతఁడు

భాజనముగాఁడుపరమని-ర్భాగ్యుడతఁడు

౪౩॥

వ. మఱియుభక్తితాత్పర్యంబుల రామనాథేశ్వరుంబూజించువాఁడు

భుక్తిముక్తిరాజ్యభాజనంబగు రామనాథార్చనసమంబునుం, దద

ధికంబునునగుపుణ్యంబులేదు. రామనాథేశ్వర లింగద్వేషియగు

మొనసి తైలాభ్యంగ-మొనరించునునకు,
 వజ్రఖలోక వా-సంబువొరకు।
 రామేశ్వతునినితు-రసపూరమునముంచు,
 నతఁడుచందురునింట-నమరిమెలఁగు।

గీ. రామనాథునిఁదిభువన-స్వామినభవుఁ।
 బాకవిదళితపరిమళ-భరితచూత।
 ఫలరసాసాలకలనజొ-బ్బిలఁగఁజేయు।
 పుణ్యశీలుండుపితృలోక-మునవసించు॥ ౫౨॥

శా. సంతోషంబుననారి కేశసలిల-స్నానోపచారంబుమా।
 కాంతాభర్తకురామనాథునకుఁజ-క్కఁజేయుమర్త్యుండుదు।
 ర్దూంతబ్రహ్మవధాదిభూరికలుష-వ్రాతంబులన్నిర్మల।
 స్వాంతుండైపరిమార్చుభోగపరుండై-వర్తిం చునెప్పట్టునక॥ ౫౩॥

క. లలితపచేళిమరంభా।
 ఫలరసములరామనాథ-భవలింగముజొ।
 బ్బిలఁజేయుభాగ్యవంతుఁడు।
 పాలుపుగసామీకలోక-మునవసియించుక॥ ౫౪॥

ఆ. వస్త్రపూతవిమల-వారినిరామనా।
 ధాభిషేకకృత్య-మాచరించి।
 నరుండువరుణలోక-పరమసౌఖ్యమునొందు।
 వానివంటివాఁడు-వసుధఁగలఁడె॥ ౫౫॥

గీ. ఎలమినెవ్వాఁడురామనా-ధేశ్వరునకుఁ।
 జందనోదకధారల-జలకమార్చు।
 నతఁడుగాంధర్వలోకవి-ఖ్యాతమత్త।
 కాశినీదివ్యసంభోగ-కలనఁగాంచు॥ ౫౬॥

సీ. పుష్పవాసితతోయ-ములరామనాథున,
 కభిషేకమొనరించి-యమరనాథు।

శ్రుతివినుతచరిత్రుం-జూచుసద్భక్తి నెవ్వం!

దతనికెగురుతల్పా-వాప్తిదోషంబడంగున్॥

౪౭॥

క. సాయంకాలంబునశుభ!

దాయకురామేశుబహువి-ధంబుల స్తవముల్!

నేయునరుండునువర్ణ!

స్తేయసహస్రంబునడంగు-దేవునికరుణన్॥

౪౮॥

గీ. మానులారధనుష్కృతి-మజ్జనమునఁ

దారకంబగురామేశు-దర్శనమున!

శివునియరాసనమునన-శించునరుండు!

ముదితుడైశివసాయుజ్య-పదముగాంచు॥

౪౯॥

వ. రామేశ్వమహాదేవుని మజ్జనకాలాంగణంబునఁబ్రదిసంధ్యంబును నృ
త్యగీతఘంటాకాహళ భేరీమృదంగశంఖవేణువీణాపటహపణవ
గోముఖమద్మండిమిదుర్పురరాదిమహావాద్యఘోషంబుల మహో
త్సవంబుగావించువాఁడు మహాపాతకవిముక్తుడై రుద్రలోకంబు
నసుఖంబుండు. రామేశ్వరునభిషేక సమయంబున రుద్రాధ్యాయంబును,
చమకంబును, బురుషనూక్తంబును, త్రిసుపర్ణంబును,
బంచకాంతులుచుం, బావమాననూక్తంబులును, జపించువారును,
పంచగవ్యంబుల నభిషేకంబునేయువారును నరకంబుఁజూడరిది
సత్యంబు॥

౫౦॥

చ. కృపగలరామనాథునకుఁ-గేవలభక్తిదలిర్పగోఘృత!

స్నపనమునేయువాఁడుబహు-జన్తశతార్జితపాపముక్తుడై!

విపులసుఖంబుఁజెందుఁగడు-వేడుకఁబాలనొనర్చువాఁడుశీ!

లపరతనేకవింశతికు-లంబులతోహరుఁజేరునొప్పుగన్॥

౫౧॥

నీ. దధినిరామేశ్వరుఁ-దడుపుమానవునకుఁ,

గమనీయవిష్ణులో-కంబుగలుగు!

మధువునభిషేక-విధియొనర్చినవాఁడు,

నలినగర్భనిపట్ట-ణముననిలుచు!

గీ. పాసగ రామేశునభిషేక-మునకుభక్తి!

బాదలఁబాలిచ్చుపెనుసాధు-మొదవునిడిన!

భాగ్యశాలికిహయమేధ-ఫలముదొరకు!

నభవుసారూప్యమమరదే-హాత్యయమున॥

౬౨॥

క. సేతువునధనుష్కోటి!

ప్రీతినిరామేశునీశుఁ-బేర్కొనిపురుషుం!

డేతోయమునమునింగిన!

సేతునిమజ్జనఫలంబు-శివకృపఁగలుఁగు॥

౬౩॥

వ. మఱియు రామనాథలింగంబు సుధాలిప్తంబుగావించినవాని పుణ్యఫలంబు వక్కాణింప శతసంవత్సరంబులకైన సమర్థుడఁగాను. రామేశుమందిరంబు శిథిలంబగునేని వెండియునూతనంబుగానమర్చినపురుషునకుఁ బూర్వకర్తకన్న శతగుణంబగు మహాపుణ్యంబుఁజెందు పదివేలబ్రహ్మహత్యలు నశించునాస్వామి యగ్రభాగంబున, దీపంబులిడిన జనులవిద్యాపటలంబు భేదించి పరబ్రహ్మ సాయుజ్యంబుఁ జెందుదురు. ఘృతతైలముద్దతండులగుడశర్కరాదిపదార్థంబులు సమర్పించువారు జేవేంద్రసానంబున వసింతురు. రామేశ్వరమహా దేవలింగంబు దర్శించినఁ బూజించిన స్మరించిన స్మరించిన నెల్లవారికి సకలపాపంబులును దొలంగు.

గీ. కంఠమగంటయునద్దంబు-కాన్కగాఁగ!

నెలమితోరామనాథున-కిడినప్రోడ!

భాసురవిమానశతభోగ-పరతనొంది!

శ్రీమహాదేవుపురినివ-సించుఁదడవు॥

౬౪॥

సీ. డమరక డిండిమ-ధక్క కాదుందుభి,

పణవగోముఖిశంక-పటహలటహ!

వంశ కాంస్యాదిక-వాదిత్రములునవ్య,

వాద్యవిశేషము.ల్వలనువూట!

నరాసనంబెక్కి-యతి సౌఖ్యముననుండు,
 పాటలపున్నాగ-పంకజాత।
 కువలయకల్హార-కుసుమవాసితవారి,
 ధారావగాహనో-త్సవముఁజేసి।
 కలుషవిముక్తుఁడై-కనుపట్టుమానవుం,
 డితరవిచిత్రవి-శ్రుతసుగంధి।

గీ. సుమచయామోదసమ్మిశ్ర-త్సరభిసలిల।
 పూరమునరామనాథునా-పుతునిఁజేసి।
 సకలభువనమహోన్నత-శంభులోక।
 శాశ్వతసుఖాంబునిధిగేళి-సలుపుచుండు॥

౫౭॥

క. ఏలాలామజ్జకహిమ।

వాలుకలంబరిమిళిండు-వారినిస్నానం।
 బోలికా రామేశ్వరునకు।

లోలతఁగావించవహ్ని-లోకముగలుగుట॥

౫౮॥

చ. చేలువగురామనాథునభి-షేకమొనర్చుటకైమనోజ్ఞమృ।
 త్కలశములిచ్చినట్టిశుభ-కర్తుడుఁగాంచుఁజిరాయురున్నతుల్।
 విలసితతామ్రకుంభములు-వేడ్కనొసంగినవాఁడునిర్జరాం।
 జలిపుటలాలితోన్నతవి-శాలపదంబుననుండునెప్పుడున్॥

౫౯॥

గీ. చేరిరామేశ్వరునియభి-షేకవిధికి

దివ్యతీర్థజలంబులు-దెచ్చుకొఱకు।

వెండికుండలునెత్తుది-నిండువేడ్క।

నిడెడువాఁడువసించువా-ణీశుపురిని॥

౬౦॥

క. బంగారుబిందెలిడియు।

ప్పొంగుచుముక్కంటివీటఁ-బొలుచునురతనం।

పుంగడవలుగడువేడ్కనొ।

సంగిననెలదారిచెంతఁ-జక్కఁగనిలుచున్॥

౬౧॥

జైమేలుఁ జెందితుడిహిమ।

ధామకళాధారియైము-దంబుననుండున్॥

2౧॥

క. పాత్రములలోననుత్తమ।

పాత్రమురామేశ్వరుండు-పరమార్ముత।

త్పాత్రసమర్పితమగునణు।

మాత్రమునువిశేషఫలస-మగ్రతఁజేయున్॥

2౨॥

గీ. నందిహాహనుగౌరీస-నాధురామ।

నాధుఁబొడఁగనునంతకు-నరునివెంట।

నంటితరుగునువిప్రహ-త్యాదులయిన।

కలుషపుంజంబులంతట-విలయమొందు॥

23॥

చ. గొడుగులుతాళవృంతములు-కుంచియలున్ సితచామరంబులుం।

బడగలుతామ్రకాంస్యమయ-పాత్రచయంబుచువెండిగిన్నెలుం।

గడుదెడగైనచిత్రమణి-కాంచనకుంభములున్నభక్తిచే।

నిడియెడివాఁడఖండితమ-హీతలమేలుభవాంతరంబునన్॥ 2౪॥

ప. మఱియురామేశ్వరస్వామికి వివిధసురభికుసుమమాలంబులు గల్పించిన పుణ్యహృదయులకుహయమేధయజ్ఞఫలంబుగలుగు. చందనాగరుకుంకుమకర్పూరకస్తూరిగుగ్గులు దేవదారుద్రవ్యంబులును, పునుగుచాదుజవాదిపన్నీరు మొదలయిన సుగంధంబులును, నానావిచిత్రదుకూలవస్త్రంబులును, కిరీటకుండలకేయూరహారకంకణాదిమణిభూషణంబులును సమర్పించువారు ధనాఘ్నమును, వేదపారగులునై జన్మింతురమ్మహాదేవుని కణుమాత్రంబునునిచ్చువాఁడును, చక్రవర్తియైపుట్టునదేవుని పూజానమస్కారస్తరణశ్రవణదర్శనంబుల దుర్లభంబగునది యెద్దియుం గలుగదు. గంఠాతోయంబులుదెచ్చి యభిషేకంబుఁజేసిన భౌగ్యవంతుఁడు సాంబశివుని చేతం బూజవడయు నమ్మహాలింగమూర్తిని సేవించంబోవువానింగమంగొని తత్త్వాపంబులన్నియు భయంబునం బరుగు

సమకూర్చి రామేశ-శంకరు సేవింతు,

ఘనులు మహాభోగ-కలితులగుచు!

వాద్యఘోషాన్విత-వరవిమానములెక్కి,

శివునిలోకమునకుఁ-జేరితడవు!

గీ, నీలుతురెవ్వఁడుప్రేమచే-నిఖిలభర్త!

రామనాథేశునద్రిజా-రమణుగురిచి!

కొంచెమేనియొసంగు నా-గుణపయోధి!

కమితఫలమగునదిసంశ-యంబువలదు॥

౬౬॥

క. రామేశక్షేత్రంబున!

రామేశునిచెంగటన్ని-రంతరముమహా!

ప్రేమముననుండుజనునిక!

నామయమోక్షంబుకరత-లామలకమగున్॥

౬౭॥

చ. పిరులునుజవ్వనంబుమఱి-జీవనముతోనుతదారవర్గమున్!

పెరవరియేగుక్షేత్రపశు-విత్తగృహదులురాజతస్కురా!

ద్యురుతరబాధచేనణఁగు-నూర్జితమెద్దియుఁగాదుగానఁద!

త్పరిచితమానిమానవుఁడు-భవ్యవిరాగముఁబూనిధీరుఁడై॥

౬౮॥

క. కరుణానిధియగురామే!

శ్వరుబిరబరనేగి కాంచి-శరణొందవలెన్!

వరదుండగునద్దేవుని!

స్తరణంబునుగీర్తనంబు-సలుపఁగవలయున్॥

౬౯॥

క. అపన్నార్తినివృత్తి!

వ్యాపారధురీణుదీన-వత్సలునగరా!

ఓచ్చపునిరామేశ్వరుఁగరు!

ణాపరుఁగొల్చిననుగర్భ-సరకముదప్పన్॥

౭౦॥

క. రామేశ్వరదేవునకున్!

గ్రామములిడువాఁడుపుణ్య-గౌరవకలితుం!

స్వైరువక సీతనీయకయ-నీతికిఁజొచ్చెదశామ్యుఁడంచునే।

డైరరుపఁబూనెనోయనఁగఁ-దిగ్గకరుండువహించెరక్తిమఁ॥ ౭౯॥

సీ. మహనీయత్రిభువన-మధ్యస్థశాఖితా,

పసమస్తకములకుఁ-బల్లజడలు।

తారకాపథభద్ర-దంతావళమునకు,

నవనవక్తరాం-కవపటములు।

యాథోధిరాజమ-హారణ్యరేఖకు,

లసమానకోమల-కిసలయములు।

నిఖిలహరిత్సురం-ధ్రీలలాటములకు,

సింధూరధాతువి-శేషకంబు।

గీ. లగుచుఁగింశుకముకుళర-క్తాబ్జబంధు।

జీవకంకేళికుసుమరు-చిప్రబంధ।

బాంధవములైనవృద్ధప్ర-భౌకరారు।

ణాతపములుదనర్చెన-య్యవసరమున॥

౮౦॥

శా. ఘోరాపారగభీరమైనజలధిం-గోదండముక్తోజ్వల।

క్రూరాస్త్రంబులనింకఁజేసియిదెకా-కుఠ్ఠుండులంకేశసం।

హరేశ్చంజసుదెంచెమీకునిఁక సౌ-ఖ్యంబంచులోకాళికిం।

పారంజెప్పఁగ నేగెనాఁజనియెఛా-యానాధుఁడస్తాదికిఁ॥ ౮౧॥

గీ. జరతదినకరపశ్చిమ-జలధిపతన।

సమయతద్దీప్తిహరణార్థ-జలవినిర్గ।

తౌరధుర్వారకీలంబు-లనఁగనంబ।

రమునఁగనుపట్టెనవసాంధ్య-రాగరుచులు॥

౮౨॥

చ. అగణితవీరవానరబ-లావృతుఁడైవిజిగీషరాముఁడొ।

ప్రగఁజనిలంకపైగవినె-భూరిరణంబగుఁదోడుగావలెం।

దగినగతిందశామ్యునకుఁ-దారనియెల్లడనున్నరక్కసుల్।

ఖిగువుగఁగూడివచ్చిరన-భీషణవృత్తినిఁగ్రమ్మెజీకటుల్॥

౮౩॥

లిడుంగావున నింద్రియంబులు వికలంబులుగానిముంద, ముదిని తా
నిముంద, మతిచలింపనిముంద, ముముక్షు లగువారు వందనార్చన
ధ్యాన స్థరణకీర్తనస్తుతి శ్రవణదర్శనంబు లాచరించి రామేశ్వతు
నారాధింపవలయు తత్పూజాసమానం బయిన ధర్మంబు సకలపు
రాణ ధర్మశాస్త్రంబులయందులేదు. నిత్యంబును భక్తి తాత్పర్య
విశ్వాసంబులనతని సేవించు పుణ్యశీలరు భూలోకంబునం బుత్త
దారధనధాన్యసంపన్నులై పెద్దకలంబు సకలశుభంబు లనుభవిం
చి శరీరాంతంబున శివసాయుజ్యముక్తింబొందుదురిది రామేశ్వరు
వైభవంబు దీనివినినంజదివిన నెల్లవారికి రామేశ్వర సేవాఫలంబు
ను, ధనుష్కోటితీర్థస్నానపుణ్యంబును సిద్ధించునని సూతుండుశౌ
నకాది మహామునులకు వివరించిన నమ్మహానుభావులు శ్రీరామచం
ద్రుండెటువలె శివలింగప్రతిష్ఠంబు గావించెఁ దత్ప్రకారంబును,
నమ్మహాలింగమూర్తి మహిమంబును సవిస్తరంబుగా నుపదేశించి
మ్మఁ గృతార్థులం గావింపుడని ప్రార్థించిననతండ్రిట్లనియె. 2౫॥

ఉ. రాముఁడులోకరక్షకుఁడు-రాక్షసమాయలఁజిక్కికానలో!
భూమితనూజఁబాసిరవి-పుత్త్రిఁగనుంగొనిమైత్రిచేసిశా!
ఖామృగ సేనఁగూర్చిదశ-కంఠజయార్థమొనర్చెవిక్రమ!
శ్రీమేరయకొసముద్రమున-సేతువుమోక్షసుఖైకహేతువున్॥2౬॥

గీ. ఇట్లగాధపయోధిపై-నెలమిగదుర!
సేతువుఘటించిరాముఁడా-సేతుసరణి!
పూర్ణిమాతిథిరావణ-పురికిసేగ!
బహుళకపివీరపరివార-సహితుఁడగుమ॥ 2౭॥

వ ఇట్లు లంకకుజసిసువేలశైలంబెక్కి నిలిచెననంతరంబ. 2౮॥
చ. కరుకుదంబుమీఱఁగజ-గజ్జనయిత్రినిధాత్రిపుత్రికం!
జెఁగొనిదెచ్చిపట్టణము-చెంతకురాముఁడువచ్చినప్పుడు!

దనరెమనోజ్జలాంఛనము-తత్తమకాంతులనందగెన్మర।

ద్వనఘనసారహారగుళి-కాదరసోదరసాంద్రచంద్రికల్॥ ౧౨॥

శా. కాసారంబులుపెల్లుగాఁగురిసెనీ-హారాంశుపాషాణముల్।

కాసారంబులఁగుండెఁగోకవితతుల్-గన్నీరుమున్నీరుగా।

కాసారంబులఁబాంధబృందములసం-ఖ్యాతవృధంజెందెరా।

కాసారంగధరప్రకాశములువీకంబైపయింబర్వఁగాన్॥ ౧౩॥

క. పారావారముగర్వము।

పారముగావరహితతికె-భారముగానం।

భోరుహములకువికాసము।

దూరముగానలుముకొనివి-ధుప్రభలమరెన్॥

౧౪॥

నీ. పససాణుమతి నైనఁ-బల్లవింపఁగఁజేయఁ,

జాలుపుస్పాస్త్రియ-శంబరంగ।

లోకంబులెటువంటి-వోకాంతుననువేడ్క,

వచ్చిత్రిమృదుధుగ-వార్ధియనఁగ।

వరచెకోరులుపిండి-వంటకైయారించు,

శాలితండులచూర్ణ-పాలియనఁగ।

వైరియిట్లనిత్రోధ-వహ్నిమారుఁడుగాంచఁ,

గరగినీరగువెండి-గట్టనంగ।

గీ. నిఖిలభువనాంతరసిత-నీలవస్తు।

ధవళిమాపాదనప్రౌఢ-తరనిరూఢ।

పాండురాఖండిచంద్రికా-మండలంబు।

పుండరీకభవాండంబు-నిండిమెరసె॥

౧౫॥

వ అయ్యెడ.

౧౬॥

ఉ. పెన్నిధిసన్నిధింగనిన-బీదలభంగిజెలంగియాడుచుం।

బున్నమవెన్నెల్లోచెలుల-పొత్తునఁగుత్తుకబంటిగ్రోలుచుం।

సీ అస్త్రాకళోకప్రి-యావియోగాగ్నిసం,
 భూతోగ్రధూమసం-ఘాతమనఁగఁ
 విరహిసంహరణత-త్పరపంచశరనవో,
 త్వలశీలీముఖకాంతి-పటలియనఁగఁ
 రమణీయదశదిశా-రమణీమణీకున్దో,
 ద్దీపితమృగమదా-లేపమనఁగఁ
 గమనీయరోదసీ-కాసారశైవాల,
 మంజులమంజరీ-పుంజమనఁగఁ

గీ బతినమాగమకుతుకసం-భృతమనోజః
 యామినీకామినీమధు-నాశ్తనిచయః
 త్తచితసముచితభూషణ-రుచిరకుచివి
 తానమననంధకారంబు-దనరెఁదెసల॥

౫౪॥

గీ. రాజురాకకుగగనమా-ర్దమునమృగమ
 దమునఁగలయంపివెట్టిది-గ్రమణులాణి
 ముత్తియఁపుష్కముగ్గులిడిరన-మొనసితిమిర
 కలితఘనవీధిరక్షత్ర-గణములమరె॥

౫౫॥

చ. ఆనయముదూరదేశగతుఁ-డైననిజేశునిమేలురాకక్షై
 గొనకొనియిష్టదేవతలఁ-గొల్పఁగఁబూనిమిశ్నధువ్రతాం
 జననిజదృగ్నిమీలనము-సల్పికరంబునుధ్యాననిష్ఠఁగై
 కొనెనలినీకులంబరని-గూఢరుచిన్ముకుళించెనబ్జముల్॥

౫౬॥

చ. అమరెడుసాంధ్యరాగకిస-లాంచితనిర్జరమార్గశాఖికిం
 దిమిరతతుల్పికంబులన-నిండినఖండితకాంతిదారకల్
 సుమములనంగనెంతయును-శోభిలెఁబండినపండనంగను
 త్తమనవరాగసంపదసు-ధాకరబిబముదోఁచెనత్తరిన్॥

౫౭॥

చ. మొనయుచునిండిపారెడుద-మోయమునన్విదళించిదాటుచూ
 ఖినబలుఁడోయనంగశశి-పెంపెసఁగెన్దివివానివల్వనాఁ

న్నెలవగు వాఁడు జక్కవల-నెచ్చెలిపచ్చగుతాలజోదుగా।
ములయెకిమీడుదోఁచెజగ-ముల్ గడు వేడుకఁజెందనత్తరిక॥౧౦౦॥

గీ. పూచారచనఘటిం చిర-ఘూర్వహుండు।
బలమునందందఁదగుభంగి-బదిలపరచి।
కడఁకనిగుడంగరావణు-గదిసిపోరె।
గలహమపుడయ్యెనారెండు-బలములకును॥ ౧౦౧॥

గీ. మేఘనాదుండుపోరెసౌ-మిత్రితోడ।
రవిసుతుండువిరూపాక్షు-గవిసితాకె।
నంగదునితోడఖర్పటుం-డనియైనరృచి।
బాండ్రకుఁడుసేసెనలునితో-భండనంబు॥ ౧౦౨॥

క. పుటశుండనుదనుజవీరుఁడు।
పటుశక్తిందురముఁజేసె-బనసునితోన।
చ్చటదనుజభటులకునుమ।
త్రుటలకునందఱికిద్వంద్వ-కలహంబయ్యెక॥ ౧౦౩॥

వ. అయ్యిరుదెరంగులజోడులు మచ్చరంబునం గచ్చుకొని పెచ్చుపెరి
గి విచ్చలవిడినిట్లు వ్రేట్లాడుచున్నం బోరు ఘోరం బయ్యె ననం
తరంబ. ౧౦౪॥

క. ఘోరపరాక్రములగుహరి।
వీరశిఖామణులుబిట్టు-విదళిం చిననిం।
ద్రారాతిచమూనాధులు।
శూరతచెడితిరిగిలంక-జొచ్చిరిభీతిక॥ ౧౦౫॥

ఉ. ఈగతినాజిలోనబల-మెల్లవినాశముఁజెందనంతలుకె।
వేగదశాననుండనుప-విక్రమధుర్యుడుమేఘనాదుఁడ।
భ్యాగతుఁడైవలీముఖుల-నందఱినించెమహావిషాద్యల।
న్నాగశరంబువేసినర-నాధులబదులఁజేసెనీసునకె॥ ౧౦౬॥

గొన్న నవిల్లుకేళి నెల-కొన్న సుఖాంబుధి నోలలాడుచున్ |

నన్ను తలీల వేడ్కకొన-సాగఁజరించెఁజకోరదంపతుల్ || ౯౩ ||

ప. ఇట్టిసాంద్రచంద్రికా వికాసనికామ భాసురనిశాసమయంబున.

ఉ. పంచిన వేడ్కతోడఁకను-పట్టుహిరణ్మయశృంగతుంగ సౌ |

ధంబుననున్న రావణునిఁ-నప్పకకన్గొనిభానునూనుఁడు |

ర్వింబడఁద్రోచెఁదన్తణికి-రీటమువాఁడునుబన్నమందిరో |

షంబునశండునిల్వకవె-సంజనియెన్నదనంబులోనికిన్ || ౯౪ ||

గీ. అంతసుగ్రీవుతోఁగూర్చి-యనుజుతోడ |

నేతతోఁగూడిరఘువంశ-శేఖరుండు |

కడఁగనగ్గిరిడిగ్గిలం-కాపురంబు |

చెంగటానీకములవిడి-యంగఁజేసె ||

౯౫ ||

ప. అంతజతనంబుగవిడిసిన యవ్వానరవీరులంగవిసేన, అయుధపాణులును, మహాకాయులును, సైనికసమేతులునగు రావణానుచరులు పర్వణుండును, పూతనుండును, జృంభుండును, ఖరుండును, క్రోధవశుండును, హరియును, ప్రరుజుండును, అరుజుండును, ప్రహస్తుండును మఱియుం బెక్కురక్కసు లుక్కు మిఱి యదృశ్యులయి పోరుచున్న విభీషణుం డంతరానవభంబుఁ గావించె. బలవతితులగు హరియూధవులు దూరపాతులయి విజృంభించిన రాత్రించరులునిహతులయి పుడమింబడిరవ్వార్తవిని సహింపక రావణుండు.

క. కరమలిగిదనుజసేనా |

పరివృతుఁడైబయలువెడలి-పటుదోర్గర్వ |

స్ఫురణంబుమెరఱయనతిశిత |

శరములనొప్పించెవృక్ష-చరులంబెలుచెన్ ||

౯౬ ||

ప. అంత.

౯౭ ||

చ కలువలదాయముజ్జగము-కన్ను వెలుంగులనిండుప్రోగుచు |

క్కలదొరజోడుతమ్మిచెలి-కాఁడుకడానిపసిండిఛాయకు |

సీ. వజ్రదంష్ట్రుండను-వానిపీచమడంచె,
 బ్లవగోత్రముఁడుమహా-బలుఁడునలుఁడు!
 బహువిధసమరలం-పటునకంపసుబట్టి-
 కుముదుండురణభూమిఁ-గూల్చియార్చె!
 నతికాయబలమహా-దత్తుఁడైనత్రిశిరుని,
 సామిత్రిదురమున-సమయఁజేసె!
 మునుపుగవేవాత్మ-కునిద్రుంచిపదపడి,
 యినసుతుండునరాంత-కునివధించె!

శీ. గుంభకర్ణాత్తజలగాడ్పు-కొడుకుదునిమె!
 ఖరునికొమరునిమకరాక్ష-గడఁగిపొదివి!
 పేరణంగించెగరలివి-భీషణుండు!
 దురమునకునంతనింద్రజి-త్తుండువచ్చె॥

౧౧౫॥

క. ఆయింద్రజిత్తుదారుణ!
 సాయకములువరపిరామ-సామితులస!
 ద్వేయచరితులవీరులఁ!
 బాయకమోహితులఁజేసె-భండనభూమిన్॥

౧౧౬॥

ఆ. వాయుపుత్రునివాత-వాజియైయమ్రేటి!
 నింగికెగసినిలిచి-నిశితకనక!
 పుంఖమానమైన-భూరిశిలీముఖా!
 సారములనుగపుల-బీరమడఁచె॥

౧౧౭॥

క. వ్యోవీధినున్నయారణ!
 కోవిదుశరవృష్టినిగిడె-గుముదాంగదను!
 గ్రీవనలజాంబవంతుల!
 తోవానరులెల్లఁదెల్చి-దుర్దశనొందన్॥

౧౧౮॥

క. చేసినయాపిమ్మబవిన!

తాసుతుడచోటికతిము-దంబలరంగ వేం!

చేసెనుపాశవిముక్తులఁ

జేసెనురాసుతులంగడువి-శేషప్రీతిఁ॥

౧౦౭॥

ఉ. అందువిభీషణుంగనిప్ర-హస్తుఁడుగొబ్బునడ సియార్చివా!

సిందనరారుఘోరగద-చేబ్రహరించినంగంక సమియుం!

జెందకనిల్చెనద్దనుజ-సింహముశీతనగంబుమ్మా-నా!

చందముఁజూచిడెందముల-జానుగనచ్చెరుపొందిరందఱుఁ॥

వ. అంత విభీషణుండు.

౧౦౮॥

గీ. అష్టఘంటమహాశక్తి-నడరిపూని!

యలప్రహస్తునిశిరముల-త్యుముగ నేసె!

వాఁడునుహృతోత్తమాంగుడై-వజ్రపాత!

భగ్నభూజమువలెఁజూడఁ-బడియెనపుడు॥

౧౦౯॥

చ. అనిమొననట్లుగూలినప్ర-హస్తుఁడెన్గొనిధూమ్రలోచనుం!

డనుబలరక్క-సుండతిర-యంబునఁగోతులఁబారఁద్రోలినం!

గినిసిమహీరుహంబుననొ-గిఁహనుమంతుఁడువానిఁద్రుంచెనా!

జినిహతువానిఁజూచిహత-శేషులులంకకు నేగిరత్తతిఁ॥ ౧౧౦॥

వ. చని వారు సమరవృత్తాంతంబంతయు రావణునితో విన్నవించిన.

మ. ఆసురాధీశుఁడుకుంభకర్ణునతిని-ద్రాసక్తుమేల్కొల్పిశ!

త్రుసమూహంబువధించెఁబంచెనతఁడుఁ-దోర్గర్వమేపారయు!

దసముత్సాహముమీఱవచ్చికపులం-దాకెంగృతాంతాకృతిఁ!

వేసఁబ్రహ్మస్త్రిమునన్సుమిత్రకొడుకు-ర్వింగూల్చెనద్దానపుఁ ౧౧౩॥

గీ. దూషణునితమ్ములరిభయ-చూరమతులు!

వజ్రదేహప్రమాదుల-న్వారుగాడ్పు!

కొడుకుచేనీలుచేఁద్రుంచఁ-బడిరిపజ్జి!

వదనుమదిలోనఁగలుగుదు-ర్నదముదొలంగ॥

౧౧౪॥

కోపమే పారదుర్వార-ఘోరబహుళః।

కాండములఁజేంచెనటలత్తు-ణుండువాని॥

౧౨౫॥

క. మునుజక్రికిబ్రహ్మచరః।

కునవోలెమహావిచిత్ర-ఘోరతరాయో।

ధనుమయ్యెసుమిత్రాచరః।

దనునకునమ్మేఘనాదు-నకునచ్చోటక॥

౧౨౬॥

ఉ. అంతనిసర్గదుర్గమభు-జార్జితక్షుణ్ణుండుక॥

ల్పాంతకృతాంతభీషణదు-రంతమహోగ్రతః జేర్చిఘేచరుల్।

సంతసిలందృతీయదిన-సంబునసంగ రభూమిఁగూల్చెడు।

ద్వాంతపరాక్రమక్రమవి-ధానవినోదునిమేఘనాదునిక॥ ౧౨౭॥

వ అంత ఖరాంతకుండు మూలబలంబులం బొలియించె నిట్లు లత్తు
 ణుచేత నింద్రజిత్తు బొలియుట హతశేషదోషాచరులవలన విని
 రాఁణుండు కోపంబుతోడఁ బుడమికన్నియం ద్రుంచ నుద్యో
 గించి పెద్దలచే నివారించంబడి మగుడి నిబిడసమరసన్నాహసా
 హస సముత్సాహవోహలుండై వెడలి మణిగణప్రచురవైజయం
 తికా విరాజమానంబును, తస్తచామికర మాలికా జాలకావృతం
 బును, తరుచారుణప్రభౌరమణీయంబును, సకలకాస్త్రశోభితం
 బును, మహాజవ బహుతురంగసమేతంబును, రత్నకింకిణీనాద
 మేదురంబును, మహోదారిసారధికంబును నగు నొక్క దివ్య
 రథంబెక్కి సముద్రిండకాంచనకోదండ ధనుండై ప్రచండమంజ
 లాగ్ర ముసలి ముద్గర పరశు పట్టిన పరిఘ గదాశూల భిండిచాల
 ప్రాస శరశరాసు చక్రాది ప్రహరణప్రాణులును, శతాంగ మా
 తంగ తురంగ సింహ శార్ధూల శరభ వరాహాది మృగవాహనా
 రూఢులును, ప్రళయసమయ సమారంభ సందంభ సముజ్జ్వలభణ
 కుంభ దంభోధర గంభీర నిర్ఘోష ప్రతిభటుచటుల వికటాట్టహాస
 భాసుర కఠోర కంఠహుంకారులును నగు నసంఖ్యాతయాతు

వ ఇతైరంగుననింద్రజింతుండు తత్తరంబునంగోతిమొనగాని మొత్తం
బులతోడ నయ్యుత్తమపసుల నత్తరివిపత్తిన్ దొందించి వియత్తలంబు
ననంతర్హితుండయ్యె సంత. ౧౧౯॥

చ. ఎలమివిభీషణుండుమిధి-లేశ సుతాపతికింబ్రజామఃకుల్ ।
బలుమనునాచరించితగఁ-బ్రాంజలిమొపలికె న్నహాత్తజ ।
స్కులయొకిమినియానతిని-గుహ్య కుండీతఁడుమంత్రపూతహా ।
సలిలమునీదుపజ్జకువె-సంగొనివచ్చినవాఁడుభూవరా ॥ ౧౨౦॥

క. హితవృత్తిమెరయనంత ।
ర్హితభూతవిలోకనార-మిజ్జలమెసఁగెన్ ।
ధృతిసీకుధ నేశ్వరుఁడా ।
శ్రీతరక్షక నేత్రశుద్ధి-సేయుముదీనన్ ॥ ౧౨౧॥

వ. ఇట్లుగావించిననంతరిక్షంబున నంతర్హితంబులైన భూతంబులునీ
కుదృష్టిగోచరంబులగు ఎవ్వారికివ్వారిం గృహసేయుదు నవ్వార
లుసుగగనంబున నంతర్హితంబులగు భూతంబులంజూతురని విభీ
షణుండువిన్నవించిన ౧. ౨౨॥

శా. ఆతోయంబుఁబరిగ్రహించిరఘువం-శాధీశుఁడెంతేనియుం ।
జేతఃప్రీతినినేత్రశుద్ధియొసరిం-చెల్లల్క్షణుండున్ సగో ।
జాతాప్తప్రియపుత్రుఁడాదియగుకీ శ్రేష్ఠులున్ హాళిమై ।
నీతావల్లభదత్తమంత్రజలసం-స్పృష్టాక్షులైరందఱున్ ॥ ౧౨౩॥

క. రవినందనహనుమజ్జాం ।
బవదంగదనీలగంధ-మాదనమైంద ।
ద్వివిదాదికపుణుగాంచి ।
దివినణఁగినయింద్రజిత్తు ధీరోదాత్తున్ ॥ ౧౨౪॥

గీ అంతటనభగంతరంబున-నణఁగియున్న ।
యింద్రజిత్తునుబాహుగాంచి-యెదిరిపొదివి ।

వ. అట్లు పురందరస్యందనారూఢుండై దశరథనందనుండు దశముఖు
నకభీముఖుండైనడచె నల్లెదురుకొనియద్దనుజేంద్ర మనుజేంద్రులి
ద్దఱుం బరస్పరవిజయాభీలాపంబుల నశేషదివ్యాస్త్రీశస్త్రీంబుల
ప్రతివిచిత్రప్రకారంబునంబోరిరంతయుగాంత భీషణుండు యు
గాంతకుపితకృతాంతభీషణుండును నిదాఘసమయ మధ్యాహ్న
మార్తాండ దుర్నికీర్ణుండును త్రిపురసంహారణ ప్రచండఖండ
పరిశుమహారాద్రుండునునై రామభద్రుండు గిరిభేదనంబు సరి
చ్చోషకంబు నరణ్యదాహకంబు నశనిజనకంబు గ్రహభుజనంబు
జ్యోతిర్తయంబు, మహానిఘ్నరంబున ప్రతిహతంబు దూరపాతి
యు, దుర్విభావ్యంబు, శత్రునూదనంబు, బలకరంబు, జయదా
యకంబు, సర్వాస్త్రరాజంబు, నత్యుత్తమసాధనంబు, సమంత్ర
కంబునగు, బ్రహ్మాస్త్రసాయకంబు రావణవదార్థంబు చాపంబున
సంధించిన.

మ. క్షీతిగంపించెసముద్రముల్గలఁగెఁమొ-గ్గొదిగ్గజశ్రేణిబి
ర్వతసంఘంబువడంకెమిన్న మొరసెన్-రాలెన్ మహోల్లాతతుల్
గతిజప్పెన్ గ్రహపక్షికింబడియెను-గ్రస్థీతనిర్భాతముల్
దితిజవ్రాతము నేలఁగూలెఁగవసెన్-దిగ్భూమముల్పెల్లుగన్ || ౧౩౩

వ. ఇట్లు తిరొదరసాదిర్భావ దుర్భరంబుగా బ్రహ్మాస్త్రీంబువింటస
ధించి వారాశిబంధించిన యాధనురరాగ్రేసగుండు రావణాసురు
ని శిరంబవలీలద్రుంచి విజయలక్ష్మీసమేతుండై తేజరిల్లెనంత ది
క్కులువికాసంబునొందె సురభిశీతలమంద పవనంబులొలసెనా
దిత్యాదిగ్రహంబులు ప్రకాశించె. లోకంబులునిర్భీకంబులయ్యె.
పురందరాది బృంచారకులమందానందంబుడెందంబులంగ్రందుకొ
నదేవదుందుభిధ్వంసపూర్వకంబుగాఁబుష్పవక్షుంబుగురిసిరిగంధర్వ
గానంబుచెలంగెరంభాదిసురాంగ నాలాస్యప్రసంగంబురాణించెసి
ద్దమునిచారణవిరచితాశీర్వాదనాదంబులుభోరకలంగె. ఈప్రకారం

ధాన్యైనికులు బలసి పరివేష్టించి కొలువ, హేషాగంధసింధుర
బృంహిత దనుజ వీరభటు సింహనాదంబులు భేరిమృదంగ శంఖ
కాహళ ప్రణవ గోముఖాది మహావాద్య ధ్వానంబులతోడ సేకీ
భూతంబులై భూనభోంతరంబులు నిండింప నఖండిత త్వరాహం
కారపరాభూతమాతరిశ్వ మహాశ్వ నికర ఖురపుట నిర్దళిత ధరా
పరాగ పటలంబు లంబుజాప్తబింబకబళనంబొనర్ప, సూతమాగధ
వందిసందోహ సముచ్చార్యమాణ జయజయ శబ్దంబులు చెలంగ
నభంగుర సంగరోత్కంఠుండై దశకంఠుండు పురంబునిర్దమించి
నడచె నయ్యెడం గడు దుర్నిమిత్తంబులు వొడమె నవి సరకు
గొనక కఱకుదనంబున నురువణించి చని రణవేదికా ప్రజ్జ్వలన్త
హాజ్వలంబువోలె నున్న యన్న రేంద్ర సార్వభౌమునిం జూచి
కదియనడిచె నయ్యవసరంబున.

౧౨౮॥

చ సురమునిసిద్ధసాధ్యబల-సూదనలోకనివాసమేదినీ।
శ్వరవృషభుల్ ప్రభాతరవి-సన్నిభహేమవిమానకాంతి వి।
స్ఫురణమునకొదిలెవ్వెలుంగ-భోరనవచ్చినభంబునందుని।
ల్పిరిదశకంఠుతోడనని-నేయనజేయునిరాముఁజూడఁగన్ ౧౨౯॥

ఉ. ఆతరిమాతరిశ్వహృద-యాతిగ వేగహరిత్తురంగమో।
పేతమరాతిభీమముహి-మేతరభానువిభాప్రభావవి।
ఖ్యాతమునౌరధంబుకడ-కకబలశాసనుశాసనంబునన్।
మాతలిదెచ్చెమెచ్చుగక్ష-మాతలసాధకులేంద్రుచెంతకున్ ॥౧౩౦॥

ఉ. భూతలభర్తయొక్కి-పరి-భూతసమీరతరస్తురంగము।
ద్యోతరథాంగమున్ మణిశి-లోచ్చయభాసురశృంగతుంగమున్।
కేతుపటానిలోద్భవద-కించననాకధునీతరంగము।
బ్రాతహితోపమానరుచి-సంగమునర్జర రాల్చుతాంగమున్ ॥ ౧౩౧॥

ఘోరబాహుసు బాహుసం-హోరునకును।

బ్రణతులూరించెదమునీకు-చరమపురుష॥

౧౪౦॥

క. గౌతమపాణిగృహీతీ।

పాతకమోచనవిధాన-పటుతరపడుకం।

జాతస్థితపరాగ।

వ్రాతసుకాద్యుచునీకు-నందనమభవా॥

౧౪౧॥

గీ. ఖండపరశుశరాసన-ఖండనునకు।

జనకకన్యాకరగ్రహోత్సవకురునకు।

భార్గవవినిర్దళాగ్రహ-భంజనునకు।

నంజలిఘటించెదముసరో-జాక్షునీకు॥

౧౪౨॥

గీ. ఎలమిఁగైకకువరయుగం-బిడినతండ్రి।

పలుకునిక్కిమునాలింప-భార్యతోడ।

ననుఁగునైదోడుతోడగా-ననముజేరి।

నిలిచినగుణాంబురాశికి-నీకుశరణు॥

౧౪౩॥

నీ. భరతసంపార్థనా-బలదత్తపాదుకా,

ద్వయునకుశరభంగ-తాపసేంద్ర।

సురలోకసంపాప్తి-కగునకుసాధువి,

రోధివిరాధని-రోధకునకు।

ప్రాప్తగృధ్రకులాది-రాజసఖ్యునకును,

మాయావిమారీచమర్దనునకు।

బాహుమదాంధక-బంధభేదనునకు।

శబరిసమర్చిత-చరణునకును।

గీ. వాసరాధీశసఖునకు-వాలివధవి।

ధాయికినిగాధసింగుబం-ధనునకఖిల।

రాక్షసవిదాశకరునకు-రావణాంతె।

కునకునభివాదనమునీకు-వజ్రనాభ॥

౧౪౪॥

బునరావణసంహారంబుగావించివిభీషణునకులంకారాజ్యపట్టాభిషేకంబుసేయించి సురగుడగంధర్వకన్నరసిద్ధసాధ్యవిద్యాధరతపోధనసమన్వితుండును సుగ్రీవాదివాంఠవీరసైనికపరివృతుండును సీతాలక్ష్మణసహితుండును నైపుష్పకంబెక్కి యకాసల్యాసూనుండు సకలజగజ్జేగీయమానపుణ్యశ్లోకదురంధరుండై గంధమాదనపర్వతంబునకుంజనియందు! ౧౩౪॥

క. సురమునిసన్నిధిరాముఁడు।

తీరముగళోధించినపుడు-త్రిజగన్స్తాతం।

గురుణోపేతంగోమల।

చరణసరోజాతనవి-జాతకసీతక॥

౧౩౫॥

వ. అంత॥

౧౩౬॥

శా. సీతాలక్ష్మణసంయుతుకవికచరా-జీవాక్షుభాశ్వత్తనూ।

జాతాదిష్టవగాన్వితకదివిజసం-సత్పూజితందాపసో।

పేతుకరామునిరావశాంతకుగుణా-బిక్తదండకారణ్యవి।

ఖ్యాతావాసులుచూడవచ్చిరిమునుల్-కౌతూహలంబొప్పగక॥

గీ. వచ్చిమానులుజయజయ-ధ్వనులుచెలఁగ।

రామునభిరాముజానకీ-రమణాఁగాంచి।

యెదుటకుంభంబునిగుకొని-హృదయవీధి।

నింపుచుకుత్తచుతిజేసి-రివ్వినమున।

౧౩౭॥

గీ. జగదనుగ్రహకారికి-శాశ్వతునుకు।

జగమరావణమొనరింప-జగతియందు।

నవతరించినవారికి-వారికిరామ-

చంద్రునకుమొక్కదాననీకు-జలజనాథ॥

౧౩౮॥

గీ. తటకాంతకునకుగాధి-తనియయాగ।

పాలునకుదుష్టమారీచ-భంజనునకు।

నీ. అంతరాఘవుఁడు సం-యమి పుంగవులకుసా,
 ప్తాంగప్రణామంబు-లాచరించి
 సమధికభక్తి నం-జలి పుటంబుఘటించి,
 యిట్లనిపల్కెము-నీంద్రులారా
 సంశుద్ధికై సర్వ-జనసంఘములకేను,
 శ్రాప్యఁడమద్భష్టి-పథముఁజేరు
 జంతువుమోక్షభా-జనముసందియములే,
 దైవనిచ్చలునిర-హంకృతులను.

గీ. స్వాత్మలాభసంతుష్టుల-నధికశాంతా
 చిత్తులను సర్వభూతేసు-హృత్తములను
 దాంతులను విప్రులను సర్వ-దాభజింతుఁ
 బ్రేమమిగురొత్తబాహ్మణ-ప్రియులునగుట॥ ౧౫౧॥

క. మిమ్మెక్కటియడిగెదఁజి
 త్ములఁజింతించినిశ్చి-తముజేసిగతా
 హమ్మతులారవచింపుఁడు
 సమ్మదమున నాకుమీరు-సౌహార్ద్రమునక॥ ౧౫౨॥

గీ. పక్షి-కంధరవధమునఁ-బాపమెద్ది
 గలిగెనాయందునమ్మహా-కలుషమునకు
 నిష్కృతివచింపుఁడెద్దాని-నేనొనర్చి
 పాపముక్తుఁడనగుచునో-భవ్యులార॥ ౧౫౩॥

ప. అనియడిగిన నమ్మహాత్మునకమ్మహామునులిట్లనిరి. ౧౫౪॥

గీ. నిత్యసత్యవ్రతాచార-నిగమవినుత
 లోకరక్షాధురంధర-లోకనాథ
 కలుషసంహారలోకోప-కారముగళి
 వార్చనముసేయుమంబుజా-తాయతాక్ష॥ ౧౫౫॥

ఉ. ఏపునగంధమాదనమ-హేధరశృంగమునందులింగసం
 స్థాపనమాచరింపుదురి-తవ్రజశాంతికిలోకసంగ్రహ

క. దారుణసంసారార్థవ|

తారకపాదారవింద-దానవివత్సం|

హారజగదేకరక్షణ|

కారణమృక్కైదమునీకుఁ-గరుణాజలధీ|

౧౮౫||

గీ. భక్తరక్షణదీక్షితపరమపురుష|

సచ్చిదానందవిగ్రహ-సర్వజనక|

నామరూపకజనదోష-నాశయీశ|

కేశవనిరీశమమృత-క్షీంచుమభవ||

౧౮౬||

క. రక్షారక్షతవశముఖి|

రాక్షసునివధించిజగము-రక్షించితిసౌ|

మేయక్షణమమరక్షింపుము|

రక్షింపుములోకనాథ-రఘుకులతిలకా||

౧౮౭||

వ. ఇట్లుస్తోత్రంబుచేసిసకలమునులూరకుండిరి. ఈరామస్తోత్రంబు
త్రिसంధ్యంబు భక్తిపూర్వకంబుగాఁ బఠించువాఁడు భుక్తిముక్తు
లువడయు. ప్రయాణకాలంబునఁ బఠించువానికి భయంబునివ
తింఁచు. భూతప్రేత భేతాశగ్రహంబులునశించు. సకలలోక
బాధలడంగు||

౧౮౮||

గీ. పుత్రికాముఁడుగాంచుస-త్పత్తినుణుల|

కన్యచక్కనిపతిఁబొందు-ఘృతమేఘయ|

మోక్షకాముఁడుగన్గొను-మోక్షమర|

కాముఁడగువాఁడుజెందుఁబు-ష్కలధనంబు||

౧౮౯||

క. ఈరామస్తవరాజం|

బారూఢిఁబరించునట్టి-యనఘాత్తులకుం|

గోరికలెల్లలభించును|

శ్రీరామస్వామికరుణ-చేననిశంబు||

౧౯౦||

ప. భుజాస్ఫలంబుఁ గావించి సురగుడగంధర్వకిన్నరసిద్ధసాధ్య
విద్యాధర తపోధనపుంగవులు గనుంగొనుచుండ నుద్దండవేసుం
డైయక్కొండఁజలింపజేయుచు సభోక్షుండలంబున కెగసి యా
కౌశమాగఁబంబులఘంపుచుంజనిచనిముండట. ౧౬౩॥

మ. నియోచ్చాతుతఁగనుంగొనుశశిరే-ఖా శేఖరావాసముం |
గమద్యచ్చరదభ్రవిభ్రమతిర-నాగరిస్ఫురద్భాసమున్ |
ఘనరత్నజ్వలదంతికస్థలపరి-హారత్తుషారాద్రినం |
దనికాలక్తకరక్తకప్రమదవి-న్యాసంబుకైలాసమున్ ॥ ౧౬౪॥

ప. మఱియునవ్వెండికొండచండభానుమండలాతి క్రమణరమణీయత
రాగ్రశిఖరనిర్గతముఖరచిరగ్గళనిర్దురళతంబులచేతను పారిజాతమ
హీజాతసంజాత సమంజస కుసుమమంజరీ పరిచ్యుతమకరందకు
ల్యాకూలకల్పితానల్పచింతామణి వేదికాజాలఖేలత్రిన్నర సుం
దరీచ్ఛందంబులచేతను లాస్యప్రసంగతలాసికి విలాససాదృశ్యమా
నసానుగతజీమూతమాలికామేదుర సౌదామినీలతాసహస్రంబుల
చేతను, దుచిఁవిదితమణిమరీచికాకండళసంతోహతుందిల సుంగ
రీమందిర రంగత్తురంగ వచనకురంగనయనాసముచ్చార్యమాణపంప
బాణవిరోధివిజయగాధా ప్రబంధబంధుర మాధురీధురంధరవిజా
క్వాణంబులచేతను, స్నానార్చనమాయాత సప్తమాతృకాదరణా
దివింద విన్యాసవన్యతరసురతరంగిణీతీర హిరణ్మయవాలుకాప్ర
జేరంబులచేతను, హిమవన్నగ రాజన్యకన్య కాపీనమున్నతనిస్తుల
స్తనమండలన్యస్తకిస్తూరి పంకిలజలపూర నీరజాకర విశేషంబులచే
తను, సకలనిర్వలభిదుర్భవనిర్భరాకుంతకంఠ నాదమహోత్తుంగ
పుంగవేంద్ర నిశాత విషాణకోణవిశృంఖల సంఘాతనితంబమణి
ఖని ప్రభాధాగదగ్యంబులచేతను, గంధసింధుర వచనకుండాదండ
కీతప్రాజ్ఞ తనిలింపతిటి నీజలచ్ఛటాపటల పాతనిరుద్ధగగనపదతి
దూరనిస్సరత్పథికవైమానిక నికరంబులచేతను, సుధారసవాపికా
ప్రాంత కాంతసంతానపాదపశీతలచ్ఛాయాతల యక్షమృగాక్షి

- వ్యాప్తబుద్ధివైధవళ-వారిజలోచనశంభులింగసం।
స్థాపనజ్యోతుణ్యమువి-ధాతకున్నెనవచింపశక్యమే॥ ౧౫౬॥
- శీ. శ్రీలుమెఱయభవత్ప్రతి-స్థితమహీశ।
లింగదర్శనమునజనా-ళికలభించుఁ।
గాశిశివలింగదర్శన-కలనకంఠెఁ।
గోటిగుణితఫలంబున ద్గుణపయోధి॥ ౧౫౭॥
- క. ఈలింగమునీనామము।
చేలోకమునంబ్రసిద్ధి-జెందున్విపదా।
భీలాంహూగహనోగ్ర।
జ్వాళానిలమగుచుసాధు-జనసులభంబై॥ ౧౫౮॥
- క. రామేశ్వరనామంబున।
సీమహిసీమహితలింగ-మిమ్ముగజెలయున్।
రామవిలంబమునేయక।
నేమముగశివప్రతిష్ఠ-సేయుమునెమ్మి॥ ౧౫౯॥
- క. అనినవినిపుణ్యకాలము।
జనపతిద్విముహూర్తముగవి-చారించిప్రభం।
జనతనయుని నెనరెనయం।
దనచెంతకుడాయఁబిలచి-తగనిట్లనియెన్॥ ౧౬౦॥
- గీ. ఆంజనేయహనూమంతె-యనిలతనయ।
శంభుపదమగుకైలాస-శైలమునకుఁ।
బారిమనోవేగశాలివై-పొమ్ముసంప్ర।
తప్తసేయంగలింగంబుఁ-దెమ్మునీవు॥ ౧౬౧॥
- క. పతయిట్లాజ్ఞాపించిన।
నతీశయముగఁబుణ్యకాల-మతిఁడుముహూర్త।
ద్వితయవ్యవధానముగా।
మతి నెఱిగిప్రయోగమాన-మానసుఁడగుచున్॥ ౧౬౨॥

బయ్యెనికమించిచనునీ!

వియ్యెడఁదడవేలచేసె-దినకులతిలకా॥

౧౬౬॥

గీ. పావనాచారజానకీ-దేవియెద్ది!

లీలఁగావించెవాలుకా-లింగమిచట!

నిదియనీవుప్రతిష్ఠింపు-మిపుడుదీని!

కలఁతెనుత్తమమైన-లింగంబుగలదె॥

౧౬౭॥

క. అనిముసులువిన్నవించిన!

వినిజానకితోడరామ-విభుఁడెలమినీగ్ర!

కుక్కనితీర్తిఁగృతమంగళ!

ఘనకౌతుకుఁడగుచుమాని-గణములతోడన్॥

౧౬౮॥

వ. జ్యేష్ఠమాససితపక్ష దశమి సౌమ్యవారంబున హస్తక్షత్రంబున
వ్యతీపాతయోగంబున, గన్యయందుఁజంద్రుండు, వృషభంబున
సూర్యుండునుండ నిట్టి దశయోగ పుణ్యకాలంబున సేతు మధ్యం
బున గంధమాదనపర్వతంబునందు.

౧౬౯॥

అ. నిలిపెరాఘువుండు-నీలకంధరునితో!

కైకగురునివాంఛి-తారకరుని!

చంద్రశేఖరునిన-గేంద్రకన్యామనో!

హరునిలింగమూర్తి-ధరునిహరుని॥

౧౭౦॥

క. లింగస్థితునీశానున్!

గంగాధరునభవునీల-కంధరుగౌరీ!

సంగతునిఁబుంగవేంద్రతు!

రంగునిశివుఁడూజచేసె-రఘుపతిభక్తిన్॥

౧౭౧॥

అ. అంతలింగమూర్తి-యందునిల్చినసాంబ!

శంకరుండుకడుఁడ్ర-సన్నుఁడగుచు!

రాఘవునకులోక-రక్షకునకువరం!

బిచ్చేఁగరుణవెలయ-నివ్విధమున!

౧౭౨॥

కల్పితసురతాంతిమ శ్రమాపనోదక నవకిసలయతల్పంబులచేతను
 తరుణారుణకిరణసంతతి ప్రతిమల్లపల్లవసముల్లసద్బిల్వ తరువాటి
 కాంతరనిరంతర పురాంతక చింతనామృతరసానుభవపులకితప్ర
 తికి యోగికులాగ్రగణ్యులచేతను నికుంభకుంభోదర భృంగిరీటాడి
 నుహాప్రమదపరిచారక నిరంతరసంతాద్యమానధక్రాడ మరుడిం
 డిమపటహపణవాదివాదిత్ర నాదసంగతమారుతపూరితగుహాఘో
 షంబులచేతను, పంచబ్రహ్మపంచాక్షరప్రముఖనిఖిలశైవమంత్ర రాజ
 జపానుష్ఠాన నిష్ఠోత్సుక శుకపిక శారికామయూర సమాశ్రితవితత
 వివిదవాసనాసనాధసకలర్తు ప్రత్యగ్రప్రసూన పరిష్కృతలతావి
 తానపరిరంభసంభోగ సుఖాలసమలయపవనసంచారసమంచితో
 పవనంబులచేతను, ప్రీయాంగనాభుజాలింగితకంధరగంధర్వపా
 ణిపంకిజపరిగృహీతయాతాయాతజాతరూపడోలికాపాశపరిణద
 విటపవిలసదనిమిషతరువాటికానికామ రమణీయాధిత్యకాభాగం
 బులచేతను, నభిరామంబై పార్వతీపరమేశ్వరయశోరాశియుంబో
 లేఁ బ్రకాశించుకైలాసపర్వతరాజంబు దర్శించిరో మాంచకంచు
 కితశరీరుండై అనేకదండప్రణామంబులు గావించియందులింగ
 రూపధరుండైన మహేశ్వరుండువృష్టిగోచరుండుగా కున్నమరు
 న్నందనుండుప్రాగ్గ్రకుశాసనసమాసీనుండును, ఊర్ధ్వభాహుండు
 నునిరాలంబుండును, నిరుచ్ఛాసుండును, జితేంద్రియుండునునై త
 పంబుగావించి పరమేశ్వరునారాధించి ప్రసన్నునింజేసి లింగం
 బువడసి నంతలోనిందత్వవేత్తలగు మహామునులు హనుమంతునా
 గమనంబు లేమియుంబుణ్యాకాలంబు స్వల్పావసీష్టంబగుటయు నె
 ట్టింగి రఘుపుంగవునితో నిట్లనిరి.

౧౬౫||

క. ఆయాహనుమంతుఁడురా!

డయ్యెనుమఱిపుణ్యాకాల మతిస్సహితం!

నురునిష్ఠావిభవానునక్తమతులై-యొక్కొక్కలింగంబుని।
ల్పిరి నేతుస్థితగంధమాదనమహా-పృథ్వీధ తేంద్రంబుఁక॥ ౧౭౯॥

శ్రీ ఇట్లువివరించితినిమైధి-లీశకృతహా।
రప్రతిష్ఠాపనప్రకారంబుమీకు।
నిదిపఠించినవినినరా-మేశలింగ।
నేవకఫలంబుమోక్షంబుఁ-జెందునరుఁడు॥ ౧౮౦॥

వ. అని నూతుండుచెప్పినవిని శౌనకాదిమహర్షులు తదనంతర కథావి
ధంబెట్టిదనియడిగిన ౧౮౧॥

మ వననిక్షేపతటాకదేవగృహకా-వ్యభాష్టాణోద్వాహనం।
దనసంజ్ఞాసముదగ్రసప్తవిధసం-తానస్వతంత్రాధ్యమ।
ల్లంమంత్రీశ్వరమానసాంబురుహభే-లాలోలరోలంబకాం।
చినగర్భాదిసుపగ్వరక్షణకళా-జాగ్రత్కృపావీక్షణా॥ ౧౮౨॥

క పశ్యల్లలాటదురితా।
వశ్యామసహస్రికరణ-వర్షకాలా।
భృశ్యామలకంచరదృ।
గృశ్యపరిజ్ఞానవేద్య-దివ్యాకారా॥ ౧౮౩॥

భుజంగప్రయాతము.

ఫణిస్వామిమంజీర-భాస్వత్పదాబ్జా।
రణక్షోణినిరూత-రాత్రించరౌఘా।
గణేశాదిశైవాగ్ర-గణ్యాభినంద్యా।
గుణీభూతద్భుక్కర్ణ-గోత్రేంద్రచాపా॥ ౧౮౪॥

ఉ. భూతలనాథ చంద్రరఘు-పుంగవనిశ్చలభక్తినిందునీ।

చేత్రబ్రతిష్ఠితంబయిన-శ్రీశివలింగముఁజూచియిమహా।

పాతకులైనవారికినిఁ-బాపములెల్లవినాశమొందున।

బౌతహితప్రకాశమున-నంతమసంబులణం ముక్తవడికొ॥

౧౭౩॥

శీ. మనుకులేంద్రధనుష్కోటి మజ్జరమాన।

రామ నాథీశలింగద-ర్శనమువలన।

వివిధదుస్తరబురితము-ల్విలయమొందు।

సత్యమివచనంబునుం-కయియులేదు॥

౧౭౪॥

క. ఇత్తైరగుననత్తరనిమ।

హత్తైరమగునర మొసంగి-యభవుడుహిమభూ।

బృత్తనయేషుఁగురవివం।

శోత్తయుంకు రాఘవునకు-నురుతరకరుణకొ॥

౧౭౫॥

క. అందముగ రామనాథుగ।

ముందటచందీశుఁబ్రచుధ-ముఖ్యునమందా।

నంపప్రదునిలిపెనత।

స్యందనందనుఁడువియఘ-లభినందింపకొ॥

౧౭౬॥

క. ప్రాకటయుగనీశ్వరునభి।

షేకారముచాపకోటి-చేనాపుణ్య।

శ్లోకుఁడుధరభేరించిను।

హకుండంబొకటిజేసె నచ్చటనంతకొ॥

౧౭౭॥

క. తజ్జలములొగొనిశివునకు।

మజ్జరవిధిసలిపెరామ-మనుజేంద్రుఁడుధీ।

మజ్జననుతమత్తిరము।

సజ్జనవరులొకటి సంజవహించెకొ॥

౧౭౮॥

మ. సురిలుకొనిదురుసాధ్యులుస్తులుయ-క్షుల్ నాగగంధర్వకి।

న్నరవివ్యాధరులన్నరోగణమునా-నావానరుల్ హరిత్॥

క. ఆ వెనుక కొలత్తుణసు।

గ్రీవులకు కొమ్మొక్కియతఁడు-గృతమతిసీతా।

దేవీనైకతలింగము।

శ్రీవెలయఁగఁబూజసేయు-శివభక్తినిధిక॥

౪।

ఆ. మునిసమేతు రాఘ-వునిఁజూచికోపంబు।

శైరలఁబరమభేద-భిన్నుఁడగుచుఁ।

దనపరిశ్రమంబు-పనిలేక చెడుటకు।

వగచిన్మృతకనియె-వాయుసుతుఁడు॥

౫।

సీ కేవలకేశభు-క్తికినైజగంబునఁ,

బుట్టినాడసునేను-భూతలేంద్ర।

యుక్కుమీతినపెక్కు-రక్కసిమూకచే,

నసిలోనభిన్నుండ-నైతిమిగుల।

జగతినొకానొక-సరసిజాతాక్షియుఁ,

గనదుగానావంటి-కాన్పునెచట।

భవసాగరంబులో-పలమునింగియనంత,

బాధలకెల్లఁచా-ల్పడితినహహ!

ఆ మున్ను సేవజేసి-భిన్నుండనైతిని

కలహభూమిఁజాల-కష్టినైతి।

నమితదుఃఖరాశి-నైతినీచేవ,

మానమొందియిపుడు-మనుకులేంద్ర॥

౬।

క. సేవించెభార్యకైసు।

గ్రీవుఁడునిను రాజ్యసిద్ధి-కిసేవించెక॥

రావణునితమ్ముఁడూరఁ।

సేవించితిసేనుభక్త-సేవదినన్నుక॥

౭।

క. వానరుల సేకులుండఁగ।

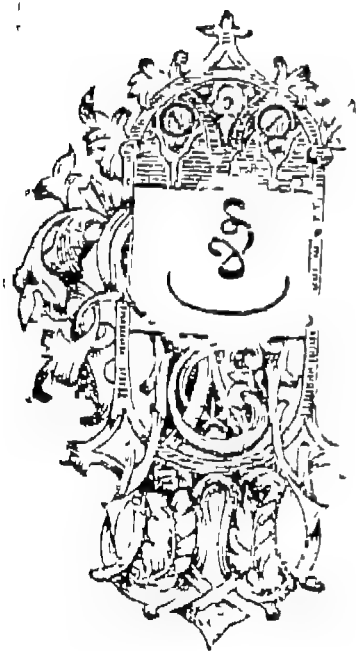
నేనాజ్ఞాపించఁబడితి-నీచేశివలిం।

గద్య:-- ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర,
యేనుగ లచ్చయామాత్యపాత్ర, తిమ్మనామాత్యపుత్త్ర,
వివిధ వివ్వజ్జాభిధేయ, లక్ష్మణకవినామధేయ ప్రణీ
తంబయి రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబు
మహా ప్రబంధము సంగుఁ
ద్వితీయాశ్వాసము.
శ్రీ. శ్రీ శ్రీ.

శ్రీ రస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

తృతీయాశ్వాసము.

రుచిరకలశజలధిగ |
భీరోన్నతభద్రరాజు-భీమాగ్రతనూ |
జారాధితచరణకృపా |
పూరితగురజానపల్లి-పురమత్తేశా ||

౧॥

- వ. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు నూతుండిట్లనియె. ౨
చ. ఇటువలె రామచంద్రుఁడును-హేశ్వరలింగమునిల్పనంతటం |
బటుజవశాలియైనహను-మంతుఁడురౌప్యనగంబునుండియు |
త్కటగతిరెండులింగములు-శైకొనివచ్చికుతూహలంబుని |
వృటిలంగ జేరిమొక్కరఘు-వర్చనకుకథరణీతనూజకు || ౩॥

ఆ మహినిజాతజాయ-మానవృతప్రాణి।

వర్తనంబునాత్మ-వర్తనంబు।

వృంతచంగ నీమ-నంతయు నెఱుఁగుదు।

నెల్ల జేళిలందు-నిదలేజు

౧౫౧

ఆ. పుట్టు వెఱుఁగు చుండుఁ-బొలియునొక్కఁడెవర!

కంబుఁజెందుజనుఁడు-కర్తగతిని।

పరసుపుణ్యశీల-పరమాత్మఁడెప్పుడు।

నిర్గుణుండునున్ను-నిత్యమహిమ॥

౧౫౨

సీ ఇట్లుతత్వమునిశ్చ-యించిశోకముమాను,

మగచరవీరని-రంజనంబు।

లింగత్రయవిముక్త-ముంగేవలమునిరా,

శ్రయమునునిర్వికా-రంబుజ్యోతి!

రాత్మకంబునునైన-యాత్మనుదర్శింపు,

మాత్మబోధనిరోధి-యైనశోక।

మేలచేసెదవునీ-వెల్లకాలముఁదత్వ।

నిష్ఠఁగైకొనుముని-ర్లిదృష్ట-శీ!

గీ. ఆత్మచింతయొనర్పజే-హాదికమున।

మమతవిడుపుముధర్మంబు-మట్టపరచు।

మనఘమానుముప్రాణపీ-డనముసాధు।

జనునిసేవింపుమింద్రియ-జయముఁగనుము॥

౧౫౩

క. పరనిందసేయకుముహరి।

హరముఖ్యసమస్తదేవ-తార్చనమునిరం।

తరమొనరింపుముసుగుజా।

కరపలుకుముసూచ్యతంబుఁ-గలకాలంబున్॥

౧౫౪

ఆ తామబ్రహ్మమగుట-తత్వంబెఱుంగమి।

బ్రబలమగుచుమోహ-భరముగ్రమ్మె।

గానయ నారము రాప్యమ।

హానగ మునక రుగుమనుచు-నంబుజనయ నా॥

౮౦॥

శా. కైలాసాద్రికిజానకీరమణశీ-ఘ్రంబేగిలింగాకృతికౌ।

సీలగ్రీవునినందుఁగానకతపో-నిష్ఠ నహజేవునికౌ।

చాలేందూజ్వలవశాళిసాంబళివునికౌ-ఖాలాక్షుమెప్పించినే।

హాళిందత్కృపలింగ ముంబడ సీయ-య్యావచ్చితికౌగ్రుక్కనకౌ।

క. ఇతరంబగులింగామునై।

కళమునఁగావించెదేవ-గంభర్వముని।

ప్రతితులతోడకౌసత్య।

నైతియిటుబూజింపుదున్న-వాడవుకడఁకౌ॥

౧౦॥

గీ. దేవరజితాద్రినుండినా-తెచ్చినట్టి।

యీమహేశ్వరలింగమిం-కేటికహాహ।

యవనిలోమందభౌగ్యుండ-నైననాదు।

తెనువుభౌరంబునకయవ-తారమొండె॥

౧౧॥

ఆ ఈదురంతభేద-మేనుసహింపఁగాఁ।

జాలనయ్యధరిచే-పాలశీలక।

రేమి నేతునింక-నెచ్చటికేగుదు.

తెలిసి చూడ నాకు-దిక్కులేదు॥

౧౨॥

క కావునదేహత్యాగముఁ

గావించెదననుచునీప్ర-కారంబుననెం।

తేనగ చివుడమిఁబడియ।

ప్పావనిగ డురోషశోక-పరవశుడయ్యెకౌ।

౧౩॥

ఆ అతనిఁజూచిమంద-హాసంబునేయుచు।

సురిలుమునులుఁగ పులుఁ-జూచుచుండ।

మధురభౌషణముల-మారుతాత్మజుశోక।

మెల్లఁదొలఁగ రాముఁ-డిటులనిరె॥

౧౪॥

క. మానవుఁ డివ్విధమునన |

జ్ఞానంబునవనటఁ జెందు-సంతతమయ్య |

జ్ఞానముదొలఁగినను త్తమ |

జ్ఞానమహా సుఖముఁ జెందు-నిలతనూజా |

౨౪ ||

క. జ్ఞానమువలనం జెడున |

జ్ఞానముకర్తమునఁ జెడదు జ్ఞానమునాట్ర |

జ్ఞానిలయపరబ్రహ్మ |

జ్ఞానమువేదాంతవాక్య సంతంబునుమీ ||

౨౫ ||

గీ. అట్టియెరుకవిరక్తుఁడౌ-నట్టిమాని |

వునకునుదయిం చుఁగానియ-న్యనకుఁగాను |

జగతిముఖ్యాధికారికి-సంభవిండు |

జ్ఞానవిభవంబుగురునిబ్ర-సాదమహిమ ||

౨౬ ||

గీ. అంతరంగసితములుకా-మాదులెపుడు |

విడుచుమానవుఁడాత్మసం-వేదియగుచు |

నపుడుబ్రహ్మస్వరూపుఁడై-యమయనతిఁడు |

శాంతమానసవినుముకె-సరికపమార |

౨౭ ||

క. మేలుకొనునతనినిద్రా |

శీలునిభుజియిం చునతని-సితుఁడగువానిం |

బాలిశును న్నత్తుంగల |

కాలముఁ జేకొనుచునుండుఁ-గాలుఁడుజనులకొ ||

౨౮ ||

గీ. నిశ్చయముసంక్షయౌంతముల్-నిచయములుస |

ముద్రయంబులుపతనౌంత-ములుదలంప |

నరయసంయోగములువియో-గాంతములగు |

జీవితముమరణౌంతంబు-సిద్ధమనఘ ||

౨౯ ||

క. పతనమునకంటెఘలసం |

త్రతులకుఁ బెరచోటభయము-దగలనికరణికొ |

బొసంగ దానియందుఁ-బొసంగె శుభా శుభా

భ్రాంతినిజమువోలెఁ-బవనతనయ॥

౧౯॥

శీ. శుభముగానిపదారంబు-శుభమువోలెఁ

గానఁబడుమోహాహ్లాదైభవ-కలనవలని

భ్రాంతులకురాగముదయించు-రాగపాశ॥

బద్ధులైపుణ్యపాపైక-పరతఁజెంది॥

౨౦॥

క. సురవిద్యాధరదౌనుల

నరిదిగఁబ్రభవింతురగ్ర-యాతనలకునా

కరమగునరకముఁజెందుదు

రకినూదనమోహావశిత-నిఖిలప్రాణుల్॥

౨౧॥

సీ. కర్పూరచందనా-గరుసుగంధంబులె,

ద్వానిసంజినమలం-బైవశించు

భక్త్యుభోజ్యాదిభ-వనపదారంబులె,

ద్వానిసోకనవశు-దతవహించు

భవశదుకూలన-స్త్రంబులెద్వానిసం,

గమునమాలిన్యంబు-గడుధరించు

గలితసుగంధికి-తలజలపూరిమె,

ద్వానిసంగతినిమూత్రమనఁబరగు॥

శీ. నట్టిజేహంబునుభుక్తరి-బగుటయెట్లు

వినుముచెప్పెదనంజనా-తనయనీకుఁ

బరమతత్వరహస్యంబు-భవమునందు

జంతువులకునుసౌఖ్యలే-శంబులేదు॥

౨౨॥

ఆ మొదటజన్మమొందుఁ-బదపడిబౌల్యంబుఁ

జెందుజన్మనంబుఁ-జెందుమతీయు

నంతముదిమిఁజెందు-నంతటమరణంబుఁ

జెందుమరణజన-మొందునరుడు॥

౨౩॥

పగిదిభౌర్యా సుత-ప్రభృతులకూటమి,

నశ్వరంబగుఁగ పి-నాథవినుము.

మేనిపుట్టువుతోడ-మృత్యుపుజనియించు,

సంజేహమింతయుఁ-జెందవలదు.

గీ భావిమరణంబుఁదప్పింప-బ్రస్తాకైనః

నలవిగాదుశరీరదేహాంతవేళఁ

గర్తవశుఁడైస్వతండుఁడు-గామినన్యః

తనువుఁడైకొనిమునుపంటి తనువువిడుచు॥

34॥

క. కేశరిసుతకలకాలము.

వాసంబొకకోటఁబ్రాణి-వర్గంబునకుం

దాసమహాదగుకర్తము.

చేసర్వజనుల్వియుక్తిఁ-జెందుదురెందుకొ॥

35॥

క. ప్రాణంబులుదేహంబులు.

ప్రాణిమిచెడుమగుడఁబ్రభవ-ముంజెందుజగఁ

త్వాణాత్తజజన్తముని.

ర్యాణంబుంగలుగనేర-వాత్మకునెపుడుకొ॥

36॥

గీ. కానశోకహరంబువి-జ్ఞానమద్వి.

యంబుసద్రూపమనులంబు-నైనబ్రహ్మ.

మాత్మకానభజింపును-నారతంబు.

విగతశోకుడవగుమువి-వేకధుర్య॥

గీ. త్విత్కృతంబగుకార్యంబు-మత్కృతంబు.

మత్కృతంబగుకార్యంబు-త్విత్కృతంబు.

లీలనాయునరించిన-లింగపూజ.

లీలనీయొనరించిన-లింగపూజ॥

37॥

ప. కావుననీనామంబున లింగప్రతిష్ఠఁగావించిన ముక్తుండ వగుదువు.

హరదత్తంబగు హనున్నామక లింగంబు దర్శించి రామనాథేశ్వ

క్షీతిఁబొడమినజంతువులను!

మృత్యుకంఠైభయంబులేద-మిథ్యావచనా॥

30॥

సీ పటుతరిస్తంభసం-భారమైనగృహంబు,

కాలంబుచినజీర్ణ-కలనఁజేంది!

నశియిండుకరణినా-నానాప్రాణానికరంబు,

వాలాయముగమృత్యు-వశతనడఁగు!

దినములు రాత్రులు-చనచనసర్వమా,

నవులకాయుష్యంబు-నాశమొందు!

నాత్మకుశోకింప-నగునన్యమునకేల,

శోకింఁదెదవుతెల్ని-లేకనీవు.

గీ. నెరయఁబరువెత్తుచున్నవా-నికినినిలిచి.

యున్నవానికి నైననా-యువునశించుఁ.

దానిసమవర్తియునుజను-దాననిలచు!

దూరమరిగియుమృత్యువు-తోనమరఁబు॥

31॥

క. వశులుద్భవించుమేనం!

చలవెండ్రుకలెల్లనెరియు-దంతములూడున్.

బలముడుగుశ్వాసకాసము!

లలముకొనుస్తుదినదేహ-మలజడినొందున్॥

32॥

గీ. వరదకట్టియయొకచోట-వసధియందుఁ!

గలసియంతటవిడిపోవు-కరణిదార!

పుత్రిబాంధవధనపశు-క్షేత్రవర్గ!

మొక్కచోఁగూడునెడఁబాయు-నొక్కవేళ॥

33॥

సీ. చనుచున్నతెరువరిఁ-గనితోవనొకతెరు,

వరినేనునీతోడ-వచ్చెదనని!

యంతవారిద్దఱుఁ-గొంతకాలముగూడి,

చనివెండియునుభిన్న-సరణిజనిన!

- ఉ. నేమముతోడ నేనిచట-నిల్పిచయ్యాశివలింగమూర్తిని |
సామినివీకతోఁదివియఁ-జాలెడులావరియున్న వాఁడెసఁ |
గ్రామజయాధ్యలింగమిటఁ-గైకొనిపెల్లగిలంగఁజేయుము |
ద్వైమతనీదులింగముము-దంబుననిల్పుముమానుశోకమున్ || ర్క॥
- చ. అనవుఁడుసంతసంబునచ-శాననదైరికిఁమ్రొక్కియంజనా |
తనయుఁదుగ్రక్కునందెటికె-దక్షసిఁజామయలింగమెనుకా |
ప్యలింగమునుండిఁలెచ్చిస-మఁచితలింగమునిందునిల్పెదన్ |
వినకరిలింగసైకతవి-భేదనముంబనియేతలంపఁగన్ || ర్క॥
- నీ. అనివిచారముచేసి-హనుమంతుఁడంతటఁ,
దమకంబుమటనిసఁ-దడిగొనంగ |
సురలునుమానులువా-నరులుదైత్యులరఘు,
స్వామి సౌమిత్రియు-జానకీయును |
గనుఁగొనుచుండపై-కతలింగమూర్తినిఁ,
గరమునఁగొనియత్న-గౌరవమున |
లావుననటునిటు-లాదిచలింపంగఁ,
జేయుచుఁగదలంగఁ-జేయలేక |
- గీ. కిలకిలధ్వనిసేయుచుఁ-గేశవకుఁడు |
తోకవిగుడించిరెండుచే-తులునుబొదివి |
యూచిబెరికియుఁబెకలింప-నోపఁడయ్యె |
నవనిఫలయుక్తమగునెదా-రాగ్రహంబు || ర్క॥
- వ. అంత. ర్క॥
- మ. అమితోదారబలుండువాయుతనయుఁ-దాలింగమున్వాలపాశ |
శమునంజుట్టిబిగించితీవ్రముగహ-స్తంబుల్భువిన్నోపిపే |
గమునిండాఁగనభ్రవీధికెగనెన్-గాఢోదతిభూమిచి |
క్రమునైలంబులతోనరణ్యములతోఁ-గంపంబునొడింపుచున్ ||
- ఆ. ఇట్లుగగనవీధి-కెగసిరాఘవలింగ |
మునకుఁగ్రోశమాత్ర-ముననరుండు :

రుంజూచిన నరుండుకృతకృత్యుండగు యోజనసహస్రదూరంబు
నైన హనుమల్లింగంబు సంస్మరించి రామేశ్వరునిం దలంచి సా
యుజ్యంబు వడయునరుండని రాఘవుండు మఱియునిట్లనియె.

అ. అతఁడుచేసి నాడు-యజ్ఞంబులన్నియు।

సకలతపములతఁడు-సలిపినాడు।

హరముప్పతిల్ల-హనుమదీశ్వర రాఘా।

వేశ్వరులనుజూచు-నెవ్వఁడైన॥

౪౦॥

వ హనుమత్ప్రతిష్ఠితలింగంబును, రామేశ్వరలింగంబును, జానకీ
లింగంబును, లక్ష్మణేశ్వరలింగంబును, సుగ్రీవకృతలింగంబును,
సేతుకర్తయగు నలుండునిలిపిన లింగంబును, అంగదేశ్వరలింగం
బును, నీలసాపితలింగంబును, జాంబవదీశ్వరలింగంబును, విభీ
షణుండు గావించిన రత్న లింగంబును, ఇంద్రాది దేవతా
ప్రతిష్ఠిత లింగంబును, శేషాది నాగరాజపూజిత లింగంబును,
నన ద్వాదశరూపంబుల శివుండు సాక్షాత్కరించి రానిట్లు సా
ర్వకాలంబు నీలింగంబులందు మహేశ్వరుండు సన్నిహితుఁడై
యుండుఁగావున పాపక్షయార్థంబు శివలింగస్థాపనంబుఁ గా
వింపుము.

౪౧॥

క. కాకున్నమత్ప్రతిష్ఠిత।

నైకతలింగంబుకిడువె-సందివియుముద్దై।

ర్యాకరయంతటనిలిపెనఁ।

జేకొనినీతెచ్చిట్టి-శివలింగంబున్॥

౪౨॥

జ. లలిఁబాతాళంబురసా।

తలమతలము సుతలమునువి-తలలోకతలా।

తలములుఞ్చేదిం చిసము।

జ్వలమైయీలింగమమరె వానరముఖ్యా॥

౪౩॥

సురగణంబులు మెచ్చె-సుర సను సాగమా,

తృక సున్నాపై గల్చి-తివిగుణాధ్య

ధాయాభిధానిరా-క్షసినిశ్చక్షించితి,

వధిక దోహ్స క్తనా-వైహరీశ.

ఆ. దినసమాప్తి సమయ-మునను వేలముఁ జేరి.

లంక పొంక మడఁచి-శంక లేక.

పజ్జి-ముఖుని కేళి-భవనంబులోనికి.

నరిగితివిమదర-మనిలతనయ॥

౫౪॥

క. వెర వెటిఁగిరేయిలంకా.

పురిలో పలసీత వెదకి-పొడ గానక మే.

దురమగునశోక వనమున.

కరిగికనుంగొంటివచట-నవనీపుత్రిక॥

౫౫॥

చ. కనుంగొని సాగి మొక్క మణి-కల్పితము ద్రికయానవాలుగా.

విలయ మెలర్పనిచ్చి మన-వేడియొసంగినమానికంబుఁ జే.

కొని సుకుమార చారు సుమ-గుచ్చ విరాజదశోక కాననా.

వనిరుహభంజనంబుబుధ-వత్సల సేయ వెనాకుమేలుగాక॥

౫౬॥

వ. అంతి.

౫౭॥

ఉ. శంక యొకింత లేక బహు-సైన్యలరావణతుల్యులన్నిరా.

తంక బలాధ్యులన్విజయ-ధాటికశీత సహస్రవీరులం.

గింక రనామదైత్యులని-కృత్రిమదైత్యులసంగరక్షితిం.

బొంక మడఁచియంతకుని-ప్రొలికబంప వెవానరోత్తమా॥

౫౮॥

చ. అని మొనజంబుమాలినిఁ-బహుస్తకుమారుని సప్తమంత్రినం.

దనులవధించిపంచపృథ-నాపరులంబొలియించిదక్షున.

క్షునిఁ దెగటార్చియంతటన-కుంతితశక్తినిఁ ద్రాళ్ళఁగట్టిగ.

కుక్కఁగొనిపోవరావణుని-కొల్వనకుంజనితీవుపావనీ॥

౫౯॥

ఉ. ఆసభలోననిల్చిదను-జాధిపువాక్కులధిక్కరించిదు.

ప్రాసురులెల్లఁదల్లడిల-నాదటరావణువీడుతండ్రికెం.

పుడమిఁదెల్గి మూర్చ-బొం దెవడొకుచు।

శివవిరోధి కేలుఁ-డెదువాఁడె॥

౪౯॥

ఆ. పుడమిఁబడియె గాడ్పు-కొడుకుముక్కుననోటఁ।

గన్నదోయివలనఁ-గర్జరంధ్ర।

ములనపాచమార్గ-మునఁజాల నెత్తుగు।

గురిసేనిండిర క్త-కుండమయ్యె॥

౫౦॥

వ. అంత దేవదానవ తపోధన సరవాసులు హాహాకారంబుఁజేసిరి.

రామలక్ష్మణులు సీతాదేవియు సంతరింగంబుల నెంతయుఁ జిం

తింపుచు శోక న్యాకులత్వంబునొందిరంత నందఱుంజరి ఘోరత

గాత్రుండై ధాత్రింబడి రక్తంబుఁ గ్రసుకచు మూర్ఛిల్లియున్న

మృన్నందనుంజూచి కపులు పుడమింబడిరి. జా కీదేవియు వా

త్సల్యంబునం గరపల్లవంబులం దదీయ దేహస్వర్సనంబు సేసి తం

త్రీ నీకిట్టి దుర్దశ వాటిలై నేయని వగచె రాఘవుండు బాష్ప

దారాకులలో చనుండై తనతోడమీఁద సతని నిడుకొని కరకమ

లంబుల నెట్లేను నిమగ్నుడు నిల్చినియె.

క. దీనులమగుమముబంపా।

కానన మునఁజూచి మేలుఁ-గావిందుటకై।

భానుజునతోడ సభ్యము।

మానుగఁజేయించితవిస-మంచితవృత్తి॥

౫౧॥

క. అ ఘోరిన్నుఁగనుంగొని।

జననీజనకులనుబంధు. జాలములనుబే।

రొక్క నితలఁచి మునియుఁగకృతి।

గొనికొనియంతనివచింతు-గుణరత్న నిధి॥

౫౨॥

సీ బహుయోజనంబైన-పాదోనిధానింబు।

తివిరినాకైదాటి-తివినుహాత్తు।

తలపాతమునుదొట్టి-దట్టించితివినీక.

నాకైసగేంద్రుమై-నాకుననఘా

గీ. జగములభేనుతి నేయశో-పభూలు తెచ్చి।

యన్నదమ్మలమమ్ముబ్ర-హ్మస్త్రబంధ।

ముమ్మలచు జేసి నాడవు శక్తి మెఱయ।

దాతెపునులత్తుని పాణి-దాతె వీవ॥

౬౫

క కెసరి సుతయని మొనసి।

॥

బాట చేరావణాది-బలములదైత్య।

గ్రేసరుల గెల్చి లీలక।

భూసుశనితి సాధ్వీమఱలఁ-బొందితి సుఖినై॥

౬౬॥

ఆ. అంజనాకుమార-హనుమంత జానకీ।

శోకమునను సవల-లోక విరుత।

యుచితవృత్తిమమున-యోధ్యనుఁదోడ్కొని।

చనక విడిచినీవు-చనుటదగునె॥

౬౭॥

క. ఓపౌలస్త్యమదాంతక।

యోపవసకుమాతయోమ-హోన్నతబాహు।

టోపవిరాజితయోకరు।

జాతురయోవత్సలేచి-నన్దనుఁగొనుమీ॥

౬౮॥

క. అనిబహుభంగులనుపలా।

లనవచనము బాడిరి ఘుకు-లప్రవగుండా।

తనినోటిమాట లేమికి।

వనరుచుఁగన్నీటఁదడిపె-వాయుతనూజుక॥

౬౯॥

వ అంతఁగొంసేపునకు మూర-విషనాడి ప్రబోధంబునొంది. ౭౦.

మ. కనియెత్తారుతి సర్వలోకపరిర-క్షాదక్షునంభోజలూ।

చనులీలాధృతమానవాకృతినివి-శ్వధ్యేయునారాయణుక॥

మునివంద్యుకొరణధూళిధూసగునతాం-భోవాహసంకాశుభూ।

తనయాలత్తుణవానరాన్వితుమహో-దారుక్షహారికరాఘవుక॥

క. కనిరఘువరకరసంస్పృ।

ర్శనపరిపూర్ణాంగుఁడగుట-జగతీస్థుని॥

తేనఁబుండైరవహ్ని కిన-తీప్రమదంబుగఁగాల్చిక్రమ్మరణఁ

ద సురతత్తిజాటిశివి-పాశుని నీవుమహాపయోనిధిఁ

౩౦॥

గీ. అంతవచ్చికిబుర్యమా-కాద్రికడకు

నివ్వెఁగంబురవాక్యై-నేకగతుల

ననునవిచిత్రేషమో-యాంజనేయ

నాకునీవంటిచిట్టము-న్నాడెయెందు॥

౩౧॥

నీవునిడుకింపుచున్నావు-నేలమీద

నాకునపరిమితంబగు-శోకమొదనఁ

బ్రాహ్మణ్యుండననునీవు-బ్రదుకవేనిఁ

బ్రాహ్మణ్యునిబుచ్చినాకుఁ-బవచతనయా॥

౩౨॥

క. ఏమిపచినాకుసీతా

పామిత్రులచేతభరత-శత్రుఘ్నులచే

నేమిచుహీరాజ్యముచే

నేమిభవద్రహితసుఖము-లేటికివత్సా॥

౩౩॥

క. లెమ్ముహనుమంతభూమిత

లమ్మననిదురింపనేల-లలిఁబల్లవపుం

అమ్మనఁజేయుమునిద్రా

రమ్మిప్పుడునాకునొక్క-తల్పమువత్సా॥

౩౪॥

సీ. స్నానంబునేయంగఁ-జనియెదనిప్పుడు,

కొనితెమ్ముచీరయఁ-గుండికయును

సురపూజనమునకు-సురభిప్రవృత్తులేర్చి,

పాసఁగఁగోయుముపత్ర-పుటమునండుఁ

గానలోకేనేగి-కందమూఱంబులా,

హారమునకునుదె-మ్మాదరమున

నజినదర్భాంశుక-వ్రజసమాహరణంబుఁ,

గానింపుమాచార-మావహిల్ల

గరాగానిపుత్తా ధ్వరత్రాణదత్తా శరత్కాలచంద్ర ప్రసన్నాననా
 నీలజీమూతసంకాశపుణ్యాకృతీ, పద్మగర్భావిబృందారకానందసంధా
 యిలీలావతారాసతారాశి బాహుబలాశ్చేక కాకాసురైకాంబకా
 దానోత్పిష్టాంబకా శారదారంభరాకా నిశాకాంతసాహస్ర శోభాతి
 రస్కార కారిస్ఫురత్కీర్తి సందోహసంఘ్న ద్విజ్జరణలమండలాగ్ర
 ప్రచిందాహి రాజోపహరీ కృతాశేషవోషా చరప్రాయవాతామహా
 తాపసస్వాంత హృద్వివ్వసౌందర్య లీలారసార సాస్తాతజాశేష
 కీశాధిరాజ్య ప్రణావేదవేదాంత సంవేద్యనిర్ణాయరూపా, మహేశో
 యశుష్టానిలాకాశహూతోద్భవా నిర్జిరాదివ్యయోగీశ్వరోపాస్య ఓం
 కారమంత్రార్చ విజేయభక్త పియానంత కళ్యాణచారిత్ర పద్మావ
 దూరాకృతాధార శత్రుంబుజా చండరుజ్జండలీమధ్యవర్తి సుధాభా
 నుమూర్తి భుజంగేశశాయి చతుర్వ్యూహదేహి అంతావతారా శ
 తానందముఖ్యామర పార్శ్వితా విశ్వవికృంభరా భారకృద్వైత్యసం
 హారకామాది కాంతర్గతరాత్రిజైత్రా సమస్తాశ్రితా రామచైత్రా
 సితాంభోజ నేత్రా ధరిత్రీ కుమారీ కళత్రా మనోజ్ఞాతనీపుష్ప సం
 కాశగాత్రా పవిత్రా గుణామృత కాకుత్స్థనంశాగ్రణీభక్త చింతా
 మణినీకు దండంబు నీకుంబ్రణామంబు నీకున్న మస్కారముల్ నీకు
 జేజే నమోవాకముల్నీకు కారుణ్యదృష్టిం బ్రసన్నుండవైనన్నగక్షిం
 పవే నిన్న నేచిందెదన్ నిన్ను భి వించెద స్తీపదాంభోజ దాస్యంబు

గావించెదన్ మ్రొక్కెదన్ రామచంద్రా మధీయాపరాధంబు తుం
 తవ్యమోసామి నామీదనీమేదురాంచ తక్రపాప్రక్రపాదంబుతో
 రంబుగాజేసి చేపట్టవేంఘవా మజ్జనారాచిద భుక్తక్రీయా జాగరూ
 కత్వ నిద్రాసుషుప్తావ్యవస్తావిశేషంబులన్ను రక్షించుమీజాగ్రీ
 కాంత వేదాంత వాక్యంబులన్నిన్ను వాక్కుచ్చుగాలేవు లోకత్రయి
 న్నిన్ను వర్ణింపనెవ్వఁడుశక్తుండు నిత్యోత్సవా నీమహత్వం బచిం
 త్యంబంతంబు సావ్యత్తకా నీకచంబుల్ మహా మేఘముల్ లోక

య్యనజాగి మొక్కిమ్మారుతి |

ఘనభక్తిచలిర్పనిటల-ఘటితౌంజలియై ||

221.

గీ పారివలతాము పాపక-బ్రహ్మనాము |

జాగ్రత్తరాము జలధరి-కృష్ణమునతఁడు |

శ్రుతిమనోహరగింభీర-సూక్తిగుంభి |

దోహలఁబుగ నుతిసేయ-చొడఁగెన్గిల్లు ||

222.

దండకము.

శ్రీధామవిశ్వస్వరూపా హరీయాదిదేవాపు రాజాగ దాహస్తజేవా
మహాపుష్ప కాశీరాక్షోల్ల సద్వానరానీక సంజుష్టపాదాబ్జ నిష్పిష్ట
దూష్టసురేంద్రా జగద్వాంఛితార్థ ప్రదానిర్మలాత్మా సహస్రోత్తమాం
గా సహస్రాంఘ్రిపద్మా సహస్రోక్షనారాయణా ! రాఘవాభక్త
లోకార్తిహరీ మహీనందనావల్లభా నారసింహ సురారాతిరాష్ట్రం
జనాప్రోక్షమాత్రి, నిశాతాగ్రదింష్ట్రోద్భృత యోణిచక్రా అవత్యో
జ్వలద్విక్రమాశాంబరీ వామవాసిద్ధవంద్యా బలీంద్రాఠియాగాంతకా
మందరగ్రావధారీ మహాకచ్ఛపావేదసంరక్షకా మత్స్యరూపా జిత
క్షత్రియాభార్గవశ్రేష్ఠరాక్షసచరద్వాంత సంతానపంకేజనీబాంధవా
రాఘవా చండఘోరాక్ష కోదండనిర్భేద నాపార్థివధ్వంసకృద్భగ్నివ
త్రాసకారీ, అహల్యాసతీశాపసంతాపహృత్పాదపంకేజనాగాయుతో
దారసత్వోజ్వలత్తాటకాప్రాణహృత్సాయకావాలివక్షశ్శిలాఖండలా
ప్రాధనోర్దండ మాయాసువర్ణాంగ సారంగ సద్దర్శహరీ దురంతాఘ
సంతాపహరీ, దశస్యందనోర్విశ దుఃఖాభిసంశోషణాగ స్వరూపా,
అనేకోర్తి మాలావలీధాఖిలాశాంత దుర్దంతవారాళిగ ర్వాపహమ్నై
ధిలీమానసాంభోజ మార్తాండవిశ్వైకసాక్షీ సరాజేక్షణాభక్త సంర
క్షణాసక్త రాజేంద్రసీతాపతీ తారకబ్రహ్మరూపా వరేణ్యాచిదానం
దమూర్తీ ప్రసన్నాతికాహరీ జగన్నాయకారామగంద్రా కృపాసా

హ్నవిద్యం ద్రయీరూపిణిం బార్వతీరూప నాత్తందలంతు ద్రృశ
 న్నాననాంభోరహాన్ లక్ష్మీ దుర్గాబిపుత్త్రిన్ బవిత్ర స్థజింతు
 న్నశాంకస్వస న్బుజ గావింతు సర్వాంగ సౌందర్య సంశోభిని
 న్నిన్న వర్ణింతు ధర్మస్వరూపన్ దయామూర్తి సావిత్రీ గాయత్రీ
 బద్ధాలయస్థద్దపాణి న్సరోజాక్షవక్షస్స లీమందిరం జంద్రబింబా
 నన న్జంద్రబింబాసనాసీన నాహ్లాదరూప స్తహాసిద్ధసాధ్వీ స్సభ
 ద్రప్రదాత్రిన్ ద్రిలోక్తకధాత్రిన్ ధరిత్రీకుమారి న్జగత్పావని
 స్సీత సర్వానవద్యాంగినంభోజగంధి స్తహాదేవి వాక్సుష్మపూజా
 విధానంబున న్నేవగావింతుమాతల్లికి న్నామవస్వామిదేవేరికి స్సీత
 కు స్థక్తజాతంబు మీఁదం గృ పాశీతలాపాంగవీక్షాసుధాసార
 ముం జిల్గువిన్నాణికి న్నిత్యకల్యాణికి న్నీలజీమాతరేఖాతిర
 సాగరకృద్వేణికి న్బారిజాతప్రవాళోల్లసత్పాణికిం దమ్మిపూమే
 డలం గీర్డ గావింతు వాల్గంటికి న్నేల్పుప్రోయాశ్శచే మ్మి
 కుగొన్నట్టిరాక న్నెకుంజాళువాప్రోగుజొంపంబుడా ల్లక్కు
 లం జుల్గుగాఁ జూచు నెమ్మేనిచాయం జగంబెల్ల నిండించునీతా
 మహాదేవికి న్నీకుఁ బల్తాలు నే మ్మిక్కెదన్. ౭౪॥

గీ. ఇవ్విధంబునహనుమంతుఁ-డింపు వెలయ!

రామచంద్రునిసీతను-బ్రస్తుతించి

సమధికానందసందోహ-జనితబాష్ప!

వారిపూరితహృదయుఁ డై-యూరకుం డె॥

౭౫॥

క. మునులారపవనసుతకృత!

జనకసుతారామచంద్ర-సంస్తవపఠనం!

బొనరించునరుఁడుగాంచును!

ధనధాన్యగజాశ్వసంప-దలుమోక్షంబున్॥

౭౬॥

వ ఈసీతారామస్తోత్రంబు భక్తిపూర్వకంబుగా నేకవారంబు విను
 వారికిం బఠించువారికి నాయుర్విద్యాపుత్త్రివనితా సౌఖ్యంబులు

నాథా సుధాభానుభానుల్ భవన్నేత్రముల్ శేషదృక్కణశాయీ
 దిశల్నికుఁ గర్ణంబు లానందకందా కృశానుండునీమోము దేవేశ్వరా
 శారదాదేవి నీజిహ్వా జాణాసనామ్నాయ పారీణ నీప్రాణము ల్వా
 యువుద్దానవిద్యానిధీవారిధుల్ని కుఁగుక్షీప్రదేశంబు రాజీవపత్రైక్షణా
 యంతరిక్షంబునీనాభి యోగీశ్వరధ్యేయపాదా భవత్పాదముల్ భూ
 మిశ్రీకేశవానీశరీరంబు విశ్వంబుశ్రీరామచంద్రా సముద్రంబునకొ
 ళేనపుంజోర్తికా బుద్బుదశ్రేణిచందంబునకొ దేవతీర్థజ్ఞురాదిప్రపం
 చలబునీయందు జన్తిండునీయంద యేకీభవించుకొ జగజ్జీవహారత్ను
 బృందంబుసూత్రంబునుంబోలెసర్వంబునీయందగుస్సూత్రమైపాల్పుధ
 ర్మాకృతీ నిన్ను నిర్మాణమోహుకొ విరక్తాత్ములధ్యాత్తనిత్యుల్ మునీం
 ద్రుల్ నివృత్తాభిలాషుల్ జితస్వాంతులత్యంత నిష్టాసధుల్ భక్తి
 యుక్తుల్ వివిక్తస్థలానీనులాచారవంతుల్ బుధుల్లాంతురాదిత్యకోటి
 ప్రభౌ తారకాదిత్యచంద్రాగ్ని విద్యుత్సమూహంబు లెచ్చోటతే
 జంబు వాటింపఁగాఁజాలవెద్దానధీరుల్ ప్రవేశించి శోకించరచ్చోట
 నీడివ్యధామంబు శ్రీరామచంద్రా కృపాసాంద్ర నీతత్వమెవ్వరికొ
 నిర్ణయించగ శక్యంబుగాకుండు సేనేమి వర్ణింపఁగా నేర్తు లోలాత్తు
 డొక బాటఁడ న్గర్వశీలుండ నానేరము శ్పొక్కు తెంచనసహించం
 దగుకొ మ్రొక్కెద నిన్ను బ్రార్థించెద వేఁడెదకొ దివ్యపాదా
 వింద్యయీ దాస్యయోగాత్ముఁగాఁ జూచినన్నంగటాక్షించిరక్షిం
 చవే యంచు మదానుమందారి భూమిరుహారామరాముం బ్రశంసిం
 చనిర్వంచనప్రాధభక్తికొ జగత్స్మరణసూనుండు శ్రీజానకీ దేవినీరీతిఁ
 గైవారిముల్చేసె శ్రీమైథిలీనీకుదండప్రణామంబు సర్వాఘసంహారిణీ
 నీకుఁ జేమోమ్ము దారిద్ర్యవిచ్ఛేదనీ నీకు జేజే రుణధ్వంసినీ నిన్ను
 సేవింతు భక్తప్రజాభీష్టసంధాయిసీ నిన్ను భావింతు ధన్య శ్వాదేహాత్మ
 మాధీశకన్య ప్రభులంపించెద నాధిభానందదాత్రి స్థహిపుత్రకన్విద్య
 నాద్య స్పృహాస్వరూప నివనాశైశ్వర్య సంపార్తి భూతిస్సతి
 న్భారతీకొ జానకీన్దోల్చెనన్నతక్కుపాదివ్యమూర్తికొ హంప్రేయసిస్త్వి

క. ఇమ్మాఁడునదులనవగా!

హమ్మనఫలమెద్దిగలుగు-ననఘాజనబృం!

దమ్మః కీహనుమత్కుం!

దమ్మనఁదత్సలముమజ్జ-నంబునదొరకున్॥

౧౪॥

మ. మనుజుండైవసుధన్ జనించియుహనూ-మత్కుండతీరంబునన్॥

ఘనభక్తింబితృకార్యమర్థిసలుపం-గానొల్లఁడెవ్వాఁడుకో!

పనుతైపోదురువానిఁజూచిపితరుల్-పాకారిముఖ్యామరుల్!

మునులున్సిద్ధులుకోపమూనుదురుద-న్మాధాత్తుపై నెంతయున్॥ ౧౫

గీ. హనుమతకుండసన్నిధి-ననఘులార!

జపముహోమముదానంబు-సలుఁపడేని!

జనునిజీవితమప్రయో-జకముదుఃఖ!

భౌజనంబగుగడువిప్ల-పద్వయమున॥

౧౬-॥

క. హనుమతకుండసన్నిధి!

నేనరుఁడుతిలోపకంబు-లిడునియతుండై!

వానిపితరులాజ్యనదీ!

పానముసేయుదురునిజము-పలికితివత్సా॥

౧౭॥

ప. ఇట్లు శ్రీరామచంద్రుండు పలికిన పలుకులు విని సంతోషస్వాంతుండై హనూమంతుండు వెండికొండనుండి తనతెచ్చినలింగంబు రఘుపుంగవు నాజ్ఞాక్రమంబున రామనాధేశ్వరు నుత్తరంబునంబ్రతిష్ఠించి కృతార్థుండయ్యెహనుమద్వాటవేష్టితసంజాతంబగు వశిత్రయంబు రామనాధేశ్వరుండు భరించు నిట్లు సేతుమధ్యంబున గంధమాదనగిరి శృంగంబున శ్రీరాఘవుండు శివలింగప్రతిష్ఠాపనంబు చేసినతెరంగు మీకెఱింగించితి నదిపఠించువారు ను, విన్నవారును, దురితంబులం బారదోలి శివలోకంబునం బూజవడయుదురని నూతుండు వివరించిన శౌనకాదిమహర్షుల ముహూర్తునకిట్లనిరి.

౧౮॥

సిద్ధించు బ్రహ్మవధాది ఘోరపాతకంబులు నశించు. నరకదర్శనం
బులేదు. సకలమనోరథంబులు ఫలించు. సమస్తక్రతుఫలంబుదొ
రకు నిట్లు వాయునించిన పార్థితుండై కాసల్యానందనుం డతని
కిట్లనియె

- 224

క. ఎఱుగక కావించితివి।

త్తఱిసాహసమీవుహరివి-ధాత్రాదిసుర।

త్వెఱువరెమత్కృతలింగము।

దెఱుకఁగ నోపుదురెయసుర-భీకరమూర్తి॥

25॥

గీ. హరునికి పరాధ మొనరించి-యవనిమీఁదఁ।

ద్రెఱిమూర్చిలితివిగదా-ధీరవర్య।

యింక నెన్నటికిని బాఝ-తీశు నెడల।

ద్రోహ మొనరింపకుముగంధ-వాహతనయ॥

26॥

వ. భవత్పతనసానం బగు నేతత్కుండంబు నీనామంబున నిధిమొదలు
గ ముజ్జగంబుల నతివిఖ్యాతం బైవర్తిల్లు దీనియందు మజ్జనమాత్రం
బున మహాపాతకసంఘాతంబు నశించు నని మఱియు నిట్లనియె॥

గీ. శివజటాఘాతసంజాత-శీతలోర్తి।

గౌతమీనదిసరివద్ర-గణ్యకీర్తి।

యశ్వమేధాఖ్యయజ్ఞస-హస్రఫలమొ।

సంగుఁదననీటమునిఁగిన-జనులకెల్ల॥

౨౭॥

గీ. దానికం టెనుశతగుణం-బైనఫలము।

మనుజవరులకొసంగుని-ర్లతరంగ।

యమునయు సరస్వతియు రెండు-నమరతటిని।

కరణిఘోషమీయఁగా నేర్చు-నరులకెందు॥

౨౮॥

గీ. భువనపావనులీమూఁడు-పుణ్యనదులఁ।

గలసిప్రవహిం మనిచ్చోటఁ-గపివరేణ్య।

యచటనవగాహనమునస హస్రగుణిత।

ఫలము సిద్ధించుజనులకు-నలఘుమహిమ॥

౨౯॥

గీ. తరుణి నెమ్మోముతోడను - ధాకరుండు!

సాటి గాలేక జనితల - జ్ఞాభరమున!

శివజటాజూట వనదుర్గ - సీమఁజేరె!

నజ్జమునుము కుళీభావ - మాశ్రయించె॥

౯౩॥

క. ముక్కుతలకు సుమమవురా!

చక్కెరకెమ్మోవిభళిరె - జక్కవలేపో!

చిక్కనిచనుగవచొక్కపు!

చెక్కులజిగిలెక్కనేయ - శేషునితరమే॥

౯౪॥

క. కుందంబులుగదనములర!

విందంబులుకరములలరు - వెండ్రుకలశినీ!

బృందంబులునడకలుకడు!

మందంబులుమాటలెన్న - మకరందంబులో॥

౯౫॥

క. తమ్ములునయనములళిపో!

తమ్ములుచికురములుపర్వ - తమ్ములకనుఁగుం!

దమ్ములుగుబ్బలుమరుకుం!

తమ్ములపొల్గారెబుధులు - వానింగన్న॥

౯౬॥

క. మంజులతనమరికెంపుల!

కెంజాయకుజుట్టమైయ కృత్రిమరుచులన్!

రంజిల్లితొగరువాతెర!

క్రొంజిగురునమేలుగూర్చె - గొమ్మకుభళిరే॥

౧౦౦॥

గీ. మేలుగలవాలుగలగెల్వ - జాలువాలు!

వాలుగన్నులునిజరుచి - జాలకలనఁ!

దరుణహిమకరరేఖను - దధినిగ్రమ్ము!

తరుణిఫాలంబునవఘున - స్ఫురణమహిమ॥

౧౦౧॥

శ్లో. మాలారఫలముల - మేలుచూరలుపట్టి,

కందుకంబులతీరు - గ్రిందుపరచి!

గీ. జలజహిత తేజరోమహా-రణతనూజ!

రావణుఁడుబ్రాహ్మణుఁడుగాడు-రక్క-సుండు!

వానిదునిమిన నెటువలె-వచ్చెభువవ!

భర్తయగురఘువరునకు-బ్రహ్మహత్య॥

౯౯॥

క. ఇదిలెస్సగవచియింపుము!

మదిసంశయమెల్లఁదీర-మాకిపుడుదయా!

హృదయసమస్తార్థవిశా!

రదుఁడవునీవనఘబాద-రాయణుకరుణ॥

౧౦॥

ప. అనియడిగిన నూతుండిట్లనిచెప్పందొడంగె.

౧౧.

క. వసరుహభవునకు సుతుఁడై!

జనియిం చెఁబులస్త్వఁడధిక-శాంతత్తుడా!

తనికుద్భవిం చెవిశ్రవుఁ!

డనవిశ్రుతుఁడైనపుత్తుఁ-డసమానుఁడై॥

౧౨॥

క. మునిపుంగవుఁడుపులస్త్వని!

తనయుండగువిశ్రవుండు-ధర్మాత్తుండై!

యనిమిషులకుదుష్కరమగు!

ఘనతప మొనరించెనజుఁడు-కౌశుక మొందక॥

౧౩॥

ప. ఆతండుతపంబు సేయుచున్న కాలంబునంగాలాంబుద సంకాశదే
హుండును, హేమనిష్కాంగద ధరుండునగు సుమాలియను రా
క్షసుండు పాతాళస్థానంబువలన నిర్గమించి నెత్తమి కేలంబూనని
పాలమున్నీటికన్నియంబోనితనచిన్ని ముద్దు కన్నియందోడ్కొని
భూలోకంబున నన్నియెడలం గ్రుమ్మరుచుండె నయ్యిందుముఖి
సౌందర్యంబువర్ణింప నరవిందసంభవునకై నసలవిగాదు.

చ. మినుకుగ డానిపైఁడిజిగి-మిం చులచాయయుసంగ్రహించికొని!

న్ననఁగలసౌకుమార్యముఘనంబగుపద్మసుగంధసారముతో!

గొనివనజాతసంభవుఁడు-కోమలిమేనురచించెవీనికిం!

గనుఁగొనఁగానిదర్శనము-కాంతిమృదుత్వసుగంధసంపదలో॥ ౧౪॥

ఆ. క ని కు బేర సముఁడు-త నయుం డును నలకు!

దొరిక నేని వెరపు-దొరఁగి వృద్ధిఁ

జెందఁగల మటుం చుఁ-జింతించిత నకూఁతుఁ

భిలీచి యిట్టులనియెఁ-బ్రేమగులుక॥

౧౦౭॥

గీ అ మ్మకైక సి సప్రాప్త-మయ్యె నీకు!

నిండు జవ్వన మటు గాన-నిన్ను పరుస!

కవ్వని కి నైనఁదగు వాని-కీయవలయు!

సెవ్వఁడువరించునో కాని-యెఱుఁగ రాదు॥

౧౦౮॥

క. తగునుగని కిఁబడుచు నిడం!

దగునిట్టిడకున్నఁగన్న-తండ్రికిదుఃఖం!

బగుఁగాన నాడుబడుచుల!

జగతింగనువారి కెల్ల-సౌఖ్యముగలదే॥

౧౦౯॥

ఆ అపిలక్ష్మీకరణి-నన్నితేరంగుల!

దొడ్డదానవమ్మ-బిడ్డనీవు!

తగరువొరలనుచుఁ-దెగడుచునియెట్టి!

వారువెరచియడుగ-రారునిన్ను॥

౧౧౦॥

ఉ కావున సన్తునింగనక-గర్భనిపాత్రుఁబులస్యపుత్త్రభూ!

దేవునివిశ్రవంజరమ-ధీరుగుణాకరునీతయేగిస!

దాభవమునన్వరింపుముశు-భంబుగ నీకుఁగుబేరసన్నిభుల్!

శ్రీవెలయంగుమారులుప్ర-సిదులుగల్గెదరబ్జహాచనా॥

౧౧౧॥

క. అనిపలికిననవ్యాకృము!

వినికైకసిమందహాస-విలసితముఖియై!

వియముననట్లయగుఁగా!

కనిమనమున సమ్మతించి-యంచితబుద్ధి॥

౧౧౨॥

వ. అంత

క. బాలారత్నముసాయం!

కాలంబునజనకునాజుఁగైకొనితగన!

నెత్తమి మొగ్గల-బిత్తరంబుభ్రమించి,

ఉక్ర వాకన్నూర్తి-సాక్రమించి

కుసుమగుచ్ఛంబుల-పసహసింపఁగఁజాలి,

భర్త కుంభములఁజే-పట్టవేర్చి

మత్త వారణకుంభ-మహిమంబుఛేదించి,

యలఘుపర్వతలీలఁ-జాలకఁజూచి॥

గీ. బాహుమూలంబులారయించు-బలసి పొగరు।

కొనివిజృంభించియొప్పుల-కుప్పలగుచు।

మేలువట్రువసిబ్బెంపు-మెఱుఁగుగుబ్బ।

చన్నులలరారెనలశర-చ్చంద్రముఖికి॥

౧౦౨॥

క. లలితాధరమధురసుధా।

రలుగ్రోలఁగఁదలఁచిసుంద-రంబగునాభీ।

బిలమువెడలివచ్చి-చీ।

మలబారనకోమరాజి-మగువకుఁదనరె॥

౧౦౩॥

క. సురకన్యలసురకన్యలు।

గరుడోరగయత్నరాజ-కన్యలునరకి।

న్నరకన్యలెందరైనను।

గరిగమనకుదనుజరాజ-కన్యకుసరియే॥

౧౦౪॥

క. మొగముసిరిగళముతీరును।

బిగిగుబ్బలబెడగునడుము-వేదరికమహా।

తగనింతింతనితెలుపఁగ।

నగునేనలుమోముపిమ్ము-లయ్యకునైన॥

౧౦౫॥

క. అనిపొగడఁదగినచక్కని।

తనకన్నియతోసుమాలి-తగభూలోకం।

బునమెలఁగుచునొకచోటం।

గనుగొనివైత్రవణుఁబుష్పి-కసుఁగుబేరు॥

౧౦౬॥

ఉ. నావినియావినీలకచ-నమ్రతనంజలిసంఘటించిమ|

దాభివమెఱుంగఁజాలుదువు-భవ్యతపోమహిమంబునఁజగ|

త్వావనయేనుకైకసినిఁ-దధ్యముసుమ్ముసుశూలికూఁతురఁ|

జావిరినీదుసన్నిధికి-వచ్చితిమద్దురునాజ్ఞచొప్పనఁ|| ౧౨౨||

క. మిగిలినకార్యంబెఱుంగం|

దగుదువునీదివ్యదృష్టిఁ-దాపసయనియ|

మ్మగువవచించినట్ల|

త్తగతంబునెఱిఁగితపసి-మానినికనియెఁ|

౧౨౩||

నీ. కైకసినిమనో-గతవాంఛయెఱిఁగితి,

పుత్రిలాభముఁగోరి-పాసఁగనిపుడు|

ననుఁజెందితివినీవు-ననబోఁడితెలియంగ,

వివరింతులెస్సగా-వినుముక్తూర|

మైనసాయంసమ-యముననిప్పుడునన్ను,

వరియించితివిపుత్రి-వాంఛఁగాని|

దారుణాకారుల-దారుణశీలురఁ,

గ్రూరకర్ములఁబాప-కుటిలమతుల|

గీ. దారుణాభిజనప్రియ-తములసుతుల|

రక్కసులఁగాంతువనిపల్క-మొక్కికేలు|

దమ్ములుమొగిడ్చినొసలనం-దముగనిలిపి|

పలికెన్నింతపసితోఁ-గలువకంటి||

౧౨౪||

క. మునికుంజరనీవలనం|

దనయులనీదృశులఁగాంచఁ-దగునేయనన|

మ్మునియనియెమత్కులొచిత|

ఘనమతియగుకొడుకుగలుగుఁ-గడపటనీకుఁ||

౧౨౫||

గీ. వాడుధార్తికుఁడతిసాధు-వర్తనుండు|

సర్వశాస్త్రార్థత్వప-శారదుండు|

పౌలస్త్యబర్ణశాలకు।

లీలావతిచనియెహంస-లీలాగతులన్॥

౧౧౪॥

క. చనిమునిచెంగటలజ్జా।

వనతాననకమలయగుచు-వనితామణియై।

య్యనఁజరణాంగుష్ఠాగ్రం।

బుననననిలిఖిం మమందె-ముదమెదగదురన్॥

౧౧౫॥

క. ఆసమయంబుననంబురు।

హాసనకులదీపకుఁడుహు-తాశననిభతే।

జోసహ్యుఁడగ్నిహోత్రము।

పాసించెన్ విశ్రవుండు-దంచితనిష్ఠన్॥

౧౧౬॥

వ అనంతరంబ

౧౧౭॥

మ. కనియెంచెంగటవిశ్రవుండపుదురా-కాచంద్రబింబాననన్॥

ఘనవేణింబికవాణిఁగుందరదన-న్నవ్యప్రవాళాధరం।

దనుమధ్యన్తదకుంభికుంభపృథులో ద్యద్బాహుకూలంకష।

స్తూభాంసమితాంగిహంసగమనన్-దైతేయకన్యామణిన్॥౧౧౮॥

క. కనిసాగసులగనియగున।

ద్దనుజేంద్రకుమారిచక్ర-దనమునకెంతే।

మనముననచ్చెరువడియా।

మునిమొగముననలతినగవు-మొలువంబలికెన్॥

౧౧౯॥

క. లలనాతెలియంబలుకుము।

పొలయలుకవహించివల్ల-భున్ మొరగివన।

సలిలోనడాగవచ్చిన।

వలరాయనిసతివొకాక-వనదేవతవో॥

౧౨౦॥

గీ. తరుణియెవ్వనిముద్దుకూ-తురవునీవు।

వచ్చితెచ్చటినుండినీ-విచ్చటికిని।

యేమికార్యంబుఁదలఁచినీ-విందునిలచి।

తెలుఁగఁబల్కుమునిజముగా-నిందువధన॥

౧౨౧॥

- గీ వాఁడు రావణుఁడనదశ-వదనుఁడనఁగ ।
నామమువహించెనంతన-న్నలినమాఖికిఁ ।
గుంభకర్ణాహ్వాయుండైన-కొడుకువాడ మె ।
సేంత రాకాశిశూర్పణఖాఖ్యవుట్టె ॥ ౧౩౧॥
- క. అంతటనుదయించెనుగుణ ।
వంతుఁడుశాంతుండుధర్మ-వర్తనుఁడుదయా ।
వంతుఁడువిభీషణాఖ్యుఁడ ।
నంతసమాఖ్యుండుపశ్చ-మాత్మజుఁడగుచు ॥ ౧౩౨॥
- వ. దశగ్రీవాదులైన వీరువిశ్రవునిపుత్తులదికారణంబుగ రావణకుంభ
కర్ణ వధంబుననక్లిష్టకర్తుండైన రామునకు బ్రహ్మహత్యఘటించెనది
గావు నందద్దోషశాంతికొఱకు రామేశ్వరలింగ ప్రతిష్ఠాపనంబు
గావించి శ్రీరామచంద్రుండు కృతార్థుండయ్యె నిట్లు రామునకు
నెచ్చోట బ్రహ్మహత్య మోక్షంబయ్యెనది బ్రహ్మత్య విమోచ
నంబను తీర్థంబయ్యెనందున వగాహనంబుఁగావించిన బ్రహ్మహత్య
వినాశనంబగు రావణుండు ఛాయారూపంబున నచ్చోట శిటికిం
గానంబడుచుండు. ౧౩౩॥
- గీ. దానిముందటనొకమహ-త్తరబిలంబు ।
గలదుపాతాళమార్గమా-బిలమునందు ।
రావణవధప్రసక్తయౌ-బ్రహ్మహత్య ।
నుండునట్లుగఁజేసెర-ఘూర్వహుండు ॥ ౧౩౪॥
- అ. ఆబిలంబుమీద-నమరంగదుట్పొపం ।
బొక్కటి చెవియందు-నుచితరీతి ।
కాలభైరవునిన-ఖండితశాసను ।
నిలిపెఁజ్జుకొఱకు-నృపవరుండు ॥ ౧౩౫॥
- గీ. భైరవునిశాసనంబున-భయముఁజెంది ।
దారుణోద్యోగమెడలియెం-తయుఁగృకించి ।

శాంత చిత్తుండుసద్గుణ-శాలియతఁడు।

కంబునిభకంతిమదిసంశ-యంబువలదు॥

౧౨౬॥

ప ఇట్లు దివ్యజ్ఞానసంపన్నుండును, మహానుభావుండును, బ్రహ్మశి
శేఖరుండును, వడ్డునైశ్వర్యశాలియునగు విశ్రవుండు సుమాలి
కన్యయగు నక్కైకసికింజెప్పి దానిం బరిగ్రహించె నవ్వరారో
హయు సాహార్దతయు, సౌందర్యవతయు, సౌభాగ్యవతి
యునై విశ్రవునిడెందంబున కానందంబు సంపాదింపుచు నభిమత
సముచితోపచారంబులు గావింపుచుండె నంత నయ్యింతికిం గతి
పయకాలంబునకు గర్భంబునిల్పిన.

౧౨౭॥

సీ ఎనలేనిపలిగుబ్బ-చనుమొనల్నులుపెక్కె,

సొగసునైకపుగొను-జూడనయ్యెఁ।

గలికికన్నులయందుఁ-డెలిడాలురెట్టించె,

వెలిదమ్మిపోలికె-నలరెమోము।

కడునల్లనగుమనే-ర్పడియెలేనూగారు,

తరుచుకోరికలుడెం-దమునమొలిచె।

నోపికలేకని-ట్టూర్పులగ్గలమయ్యె,

నెమ్మేనఁజేమటలు-గ్రగమ్మెసారె।

గీ. పొదలెనెంతయునలయిక-నిగురమించె।

నడరెఁగూర్కులునడకలు-జడనుపడియెఁ।

దళుకురెప్పలుసోమరి-తనముఁబూసె।

నెగడెనొకచెల్వుప్పొద్దులు-నిండెసతికి॥

౧౨౮॥

ప. అంత

౧౨౯

మ కనియెంగైకసిపుత్తును న్నడుమహా-కాయుకమహోగ్రుదశా।

ననువింశద్భుజకాండుఁగృష్ణవదనుం-దామాధరుకభీకరుక్।

ఘనదంష్ట్రాన్వితుభూమిభారకరుర-క్తశ్చక్రశుకేశున్దదాం।

ధునిలోకాంతకునాదితేయవిమతుక-దుర్వర్తనుకరాక్షసుక॥

నెమ్మిరామేశ్వరంబున-నిలిపి రాముఁ|

డొసఁగెవారికిఁగ్రామంబు-లుకుధనంబు||

౧౪౦||

శా నైతేద్యాంబురామచంద్రుఁడొసఁగె-నానావిధగ్రామముల్|

జేవగ్రామమణిరామలింగమునకుఁ-జేదీప్యమానంబులౌ|

గ్రామేయాంగదరత్నకుండలసరి-హ్మారావళుల్చంద్రికా|

ధావశ్యాపహనద్దుకూలపటముల్-దాల్చంగనిచ్చెంగడుఁ|| ౧౪౧||

ప ఈయుపాఖ్యానంబువిని-వారికిఁ జరించినవారికి సకలపాపక్ష

యకరంబగు. శరీరాంతంబున వారిసాయుజ్యంబుసిద్ధింపునని నూ

తుండు శౌనకాదిమహర్షులకువివరించె||

౧౪౨||

మ.క రుణాసాగరకామదర్శహరలో-కత్రాణదీక్షాధురం||

ధరగర్వాంధజలంధరాంధకమహా-దైదేయసంహారని|

ర్జరసంసేవితపాదపద్మమునిరా-జస్వాంతిరాజీవసం|

చరదిందిందిరయిందు శేఖరసదా-చారప్రసిద్ధిపకా||

౧౪౩||

క పుష్కరలోచనలోచన|

పుష్కరపూజావిధాన-భూషితసరణా|

పుష్కరభవముఖమందుర|

పుష్కరనిధిరాజతూణ-భుజనధరీణా||

౧౪౪||

శృంగీప్యత్తము.

ధరాధరసుతాపయో-ధరవివిక్తకస్తూరికా|

స్థలిత్సరియెరవాసనా-సురభితోరుదోరంతరా|

ళరశ్చరదసత్సంధా-శరదరేందుమందాకీనీ|

సురద్రుమమరాళధా సురశరీరగౌరీగ్ధ్రపీ||

౧౪౫||

యాగభీరచిలంబున-నణఁగియుండె.

బ్రహ్మవిదులారరావణ-బ్రహ్మహత్య॥

౧౩౩॥

సీ. శ్రీరామనాథున-క్షీణమునననిశంబు,

నిండువేడుకతోడ-నుండుగౌరి.

యుభయపార్శ్వములందు-నుండినేవెంతును,

భక్తిచేజెందుండు-బాస్కరుండు.

మోలవహ్నివసించు-ముదమునఁదూరుపు,

మొదలైనదిశలందు-గదిసివరుస.

నమరనాయకముఖ్య-లష్టదిక్పాలకుల్,

వర్తింపుదురుహృష్ట-వదనులగుచు.

గీ. భవునితఁయులుగణనార-బాహులేయు.

లిద్దఱుభజింపుచుందుర-హీనభక్తిఁ.

బరమమాహేశ్వరులువీర-భద్రముఖులు.

తెగినయెడలవసెంతురాదరముతోడ॥

౧౩౪॥

భుజంగప్రయాతము

సురల్పన్నగుతోదాప-సుల్చారణుల్కి.

న్నరుల్సిద్ధసాధ్యాది-నాకాకసుల్ద.

త్పరత్వంబునన్సంత-తప్రీతిరామే.

శ్వరుంగొల్తురొక్కర-సంసిదిక్రిక॥

౧౩౫॥

క సరియూయమునాగంగా.

సరిస్వతు.లానునాథు-జగదారాధ్యుం.

బరమేశుసేతువునఁద.

త్పరతభజింపుకొన్స్వకీయ-పాపద్యుతికి॥

౧౩౬॥

గీ భువంగురామనాథునిఁ-బూజసేయు.

పూజకులశ్రోత్రయులవిప్ర-పుంగవులను.

భవహరమగురామేశ!.

స్తవరాజంబిదివినుండు-శ్రద్ధాయుక్తిన్॥

3॥

క శ్రీపతిరాముఁడులింగ!

సౌపనమొనరించియందు-సర్వేశ్వరుగౌ!

శ్రీపతినిఁబొపహరుఁగరు!

ణాపరురామేశుఁబొగడె-భక్తిదలిర్పన్॥

౪॥

గీ. మఱియు సౌమిత్రియునులోక-మాన్యజాన!

కియును సుగ్రీవముఖులైన-కీశవరులుఁ!

గమలజాదిసుపర్వుల-గస్త్యముఖ్య!

మునులు వేత్ప్వఱఁబొగడిరి-ల్లనుచుశివుని॥

౫॥

వ. రాఘవుండిట్లనియె.

౬॥

క. మ్రొక్కుమహాత్మునకజానకు!

మ్రొక్కుమహామాయునకున-మోఘేచ్ఛనకున్॥

మ్రొక్కుత్రిశూలికిభవునకు!

మ్రొక్కుమహేశునకుఁబంచ-ముఖునకునీకున్॥

౭॥

క. హరిభుజంగమపరివృథ!

హరికినిజకింకరాత్తి-హరికిహిమరు!

గారికిసుమాయుధారికిఁ!

జేరిబ్రణామములునీకుఁ-జేసిదనభవా॥

౮.

సీ. అఖిలరూపునకుదే-వాదిదేవునకుళా,

శ్వతునకుసాక్షికి-శంకరునకు!

వేదాంతవేద్యున-కాదిశూన్యునకువి,

జానదాయకునకు-శంభునకును!

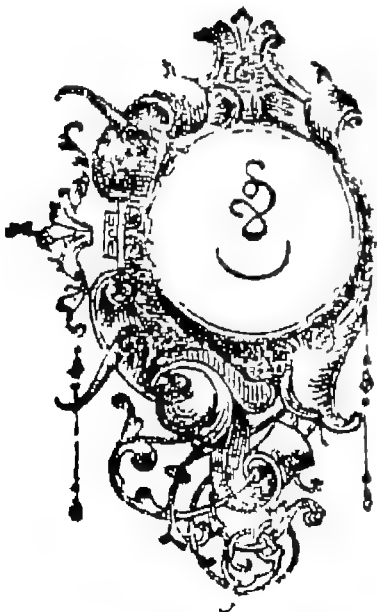
నందివాహనునకానందపూర్ణునకువి,

శ్వాధీశ్వరునకుఁబ-రాకృతికిని!

గద్య:— ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర,
 యేనుగ లచ్చయామాత్యపాత్ర తిమ్మనామాత్యపుత్త్ర,
 వివిధ విద్యజ్ఞానవిధేయ, లక్ష్మణకవినామధేయ ప్రణీ
 తంబయిన రామేశ్వరమాహా త్యంబను
 మహా ప్రబంధము నందుఁ
 ద్వితీయాశ్వాసము.
 శ్రీ. శ్రీ శ్రీ.
 శ్రీ రస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్యము.

చతుర్థాశ్వాసము.

మల్లినమంత్రమనః.

కామితఫలదాయకల్ప-కద్రుమశుభకృ.

స్వామగురుజానపల్లీ.

ధామామల్లేశలింగ-ధరణిశతాంగా॥

౧॥

వ ఆవధరింపుము శౌంకాదిమహాగురుకు సూతుండిట్లనియె.

౨॥

క. అవనిసురులారయిప్పుడు.

వివరించెదనేనుమీకు-విస్పష్టముగా.

పతయే చ తస్కరాణాం ।

పతయే రుద్రాయ సాధు-పతయే స్తుతమ్ ॥

౧౩॥

గీ. కర్ణవశమున నెక్కడె-క్కడె జనింతు ।

నచిటనచ్చట నాకు నీ-యలప్రేమల ।

భక్తిసిద్ధించు గాతగో-పతితురంగ ।

యిందు రేఖోత్తమాంగ రా-మేశలింగ ॥

౧౪॥

క. వేదాచారాభిరతియు ।

వేదాన్యవిరుద్ధమార్గ-విముఖతయును సంత

పాదింపుము నాకుఁ గృపా ।

మేదురవీక్షణము చేత-మీ నాంకహారా ॥

౧౫॥

పంచచామరము.

హరాసురాద్రిచాపపాప-హారి నామధేయశం ।

కరాకరాంచితత్రిశూల-కాలకాలనీలకం ।

ధరాధరాశతాంగతార-తారహారతారకా ।

మరాళహితగౌరధీర-మాన్యనీకుమౌక్తికృడక ॥

౧౬॥

గీ. పరమకారణశంకర-ఫాలనయన ।

గిరిసుతాకుచకుంకుమాం-కితసువక్షు ।

విశ్వనాయక రామేశ-విషమబుద్ధి ।

మాన్విసంతతియొసఁగుము-మదనమదన ॥

౧౭

మత్తకోకిల.

నీలలోహితపార్వతీప్రియ-నిమ్నగాధరధూర్జటీ ।

ఫాలలోచనదాససంస్పృతి-బంధమోచనసంస్పృతీ ।

శూలహస్తనిరస్తమాయవి శుదరూపకృపానిధీ ।

బాలచంద్రకిరీటనీపద-భక్తిసాకునోసంగుమీ ॥

౧౮॥

వ. సీతాదేవియిట్లనియె.

౧౯॥

తోటకవృత్తము.

దితిజాంతకవిశ్వప-తీశరణా ।

భక్తభయశ్చేద-పరమకారణపాద,

పద్మరేణునకుస-ద్బాంధవునకు।

గీ, భర్తనకుఘోరపాతక-భంజనునకుఁ।

గాలకాలునకద్భుత-శీలునకును।

గాలునకుశర్వునకునీల-కంధరునకు।

రామనాథేశునకునీకుఁ-బ్రణంతి నేతు॥

౯॥

వ అవిద్యానిహంతకుం బాపహరునకు, సంసారసంతాప శాంతిహేతునకు మదీయబ్రహ్మహత్యావినాశికిం బార్వతీ నాథునకుం గైలాస నిలయునకు, గంగాధరునకు, విరూపాక్షునకు నిరాకృతరసాపదునకుం బీనాకపాణికి, మదనహరునకుం బునఃపునఃప్రణామం బులుగావెంతు.

౧౦.

వ. లక్ష్మణుండిట్లనియె॥

౧౧॥

నీ. రామనాథాయపు-రచ్చిదేశంభవే,

పరమేశ్వరాయతు-భ్యంనమోస్తు।

పర్వతకన్యకా-పతయేనమోస్తుతే,

నాగేంద్రముఖగుహ-నందనాయ।

రవిశశివహ్నినే-త్రాయకపర్దినే,

దేవాయసోమాయ-తేనమోస్తు,

కరుణార్ణవాయమా-ర్కందేయభవభిదే,

విభవేనమస్తేక-విస్తుతాయ।

గీ సాక్షిణేనమండ్రాయ-శంకరాయ।

నీలకంఠాయభీమాయ-నిర్మలాయ।

శూలినేసకలజ్ఞాయ-సుదిరాయ।

మదనవీర్యహంసాయన-మశ్శివాయ॥

౧౨॥

క. క్రతుపురుషాయగణాద్యధి।

పతయేవరదాయదుర్లభాయవనానాం॥

- వ. నలుండిట్లనియె 30॥
- క. జలజాసనహరిరుద్రులు!
వలకుగ నెవ్వానిమాయ-వర్తింతురుని!
ర్థలరూపునతనిమాయా!
విలసనవిరహితునిరామ-విభునిచలంతున్॥ 31॥
- వ. కుముదుండిట్లనియె. 32॥
- క. నానాజగదుద్ధతికిఁబ్రా
ధానముకారణమటంచుఁ-దగఁజెప్పిరియె!
వానినెఱుంగకబుధులుని!
దానాత్మునివానిచలఁచె-దన్రామేశున్॥ 33
- వ. పనిసుండిట్లనియె. 34॥
- గీ. పాసఁగ నెవ్వానిమాయచేఁ-బొడమెజాగ్ర!
దాదివిశ్వప్రపంచమ-త్యద్భుతముగ!
నతనివిజ్ఞానఘనుజాగ్ర-దాదిగహితు!
రామనాథునిసేవింతుఁ-బ్రేమమెసఁగ॥ 35॥
- వ. గజుండిట్లనియె. 36॥
- గీ. కారణాత్మకునెవ్వనిఁ-గానలేక!
కడగిపరమాణువులుజగ-త్కారణమని!
తార్కికులుగలహింతురా-తనిసుఖాత్ము!
నాత్మరూపునిరామేశు-నాశ్రయింతు॥ 37॥
- వ. గవాక్షుండిట్లనియె 38॥
- గీ. పటుతరాజానపాశని-బదనరులఁ!
బాశముక్తులఁగావించు-పరమగురుని!
రామనాథునిశాంతుశ-రణ్యశివుని!
రక్షకునిఁజేరికొల్తుని-రంతరంబు॥ 39॥
- వ. గవయుండిట్లనియె 40॥

- గతపాలకనిత్యవి-కాసనిధీ।
 నతినీకురచించెద-నాకెపుడుం।
 బతిభక్తియొసంగుము-భవ్యమతీ॥ ౨౦॥
- వ. హనుమంతుం డిట్లనియె ౨౧॥
 గీ. దేవదేవజగన్నాథ-దీనపాల।
 రామనాథకృపాధార-రాజమకుట।
 తావకీనపదాంబుజ-ద్వయమునందుఁ
 బట్టుపడుగాతనిశ్చల భక్తి నాకు। ౨౨॥
- క. నానాప్రపంచసత్తా।
 భానములెవ్వనివిడిచి-భాసిల్లవుత।
 ద్భానాత్మరామనాథును।
 మానాయకుఁగొల్తునెపుడు-మానసవీధి॥ ౨౩॥
- వ. అంగదుఁ డిట్లనియె ౨౪॥
 గీ. వెలుఁగునెవ్వనివెలుఁగున-విశ్వమెల్ల।
 వెలుఁగదిజ్జగమెవ్వని-వెలుఁగులేక।
 ఆట్టిరామేశునకుభయ-హరునకమర।
 వంద్యునకుశంభునకునీకు-వంచనంబు॥ ౨౫॥
- వ. జాంబవంతుం డిట్లనియె. ౨౬॥
 క. మానుగనేపరమేశ్వరు।
 నానందముగనుటచేస-మస్తానందం।
 బైనెగడునమహాత్ముస।
 దానందునిరామనాథు-నాత్మభజింతు॥ ౨౭॥
- వ. నీలుండిట్లనియె. ౨౮॥
 ఆ. దేశకాలభేద-దిగభిన్నమేవస్తు।
 షడ్వితీయమగుచు-నమరునెద్ది।
 అట్టిభేదవిరహి-తాత్తునీశ్వరురామ।
 నాథునభవులొక-నాథుఁగొల్తు॥ ౨౯॥

- చున్ననన్నుదధింపును.త్యూర్జితాంగః।
 వృషభరాజతురంగరా-మేశలింగః॥ ౪౬॥
- ప విభీషణుం డిట్లనియె. ౪౭॥
- మ. జననవ్యాఘ్రముపాపసింహమతిగు-ష్టవ్యాధిచోరంబునా।
 శనసర్పకులమింద్రియారంగమి-ర్వాపర్ణముల్ బాల్యయా।
 వనకూపంబునుభీతికంటకముదు-ర్వారోగ్రనంసారకా।
 ననమంజౌచ్చితిధర్మమార్గముజగ-న్నాధాకృపంజూపజే॥ ౪౮॥
- ప సర్వవానరులిట్లనిరి.
- శా. పాపంబెల్లడఁగూర్చిభేదముజనిం-పకయోనులంబుట్టికుం।
 భీపాకాదిదురంతదుర్గతులనొ-ప్పింజెందియాపిమ్మటం।
 బాసోత్కృష్టనికృష్టయోనితతులం-బల్తారుజన్మించిని।
 త్యాపన్నత్విముసంగశింఛితిమిదే-వామమ్మరక్షింపవే॥ ౪౯॥
- గీ. ఘోరగంభీరసంసార-కూపగతుల।
 జడులవివశులనీనుల-చపలమతుల।
 కడుననాధులమమునీవు-కరుణఁజూచి।
 కావవేయిశరామేశ-గగనకేశ॥ ౫౦॥
- సగ్విణీమిళితభుజంగప్రయాతము.
- హరా। భక్తమందార-యా-పన్నరక్షా।
 పరా। ముక్తసంగాకృ-పా-ముగచర్మాం।
 బరా। శుక్తియిక్తాప్ర-భా-శోభితంగా।
 పరా। పృక్తచింతాత్ర-భా-వాపురీశా॥ ౫౧॥
- శ. రక్షింపుముకరుణార్ణవ।
 రక్షింపుముదీపాల-రాజకరీటీ।
 రక్షింపుముభువనేశ్వర।
 రక్షింపుముమమ్ముదేవ-రామేశశివా॥ ౫౩॥
- ప బ్రహ్మ యిట్లనియె ౫౪॥

ఉత్సాహము

ధ్వస్తపురనిశాచరుణ్ము - ధాక రార్థమాళిస్వా।
 ద్యస్తవిశ్వవిశ్వనాథు - నాగ మాంత వేద్యున।
 భ్యస్తయోగ సుజనగమ్య - నాదిదేవునీశ్వరుం।
 బ్రస్తుతింతు రామ నాథుఁ - బార్వతీమనోహరున్ ॥

౪౧॥

వ. శరధుండిట్లనియె

౪౨॥

అ. పరమ రేణువాత్త - పరమారమసుమనె।

వ్యానిమోహశక్తి - వశముఁజెంది।

పల్కుదురువిరుద - భావులప్పరమాత్ము।

రామ నాథునిమిత - ధామునెంతు॥

౪౩॥

వ. గంధమాదసుండిట్లనియె

భుజంగప్రయాతము.

సమస్తాఘసంఘాత - శాంత్యరనుంబా।

సమేతున్ గణాధీశుఁ - జంద్రార్థమాళిన్।

రమానాథ బాణున్ము - రత్నానిదయున్।

నమత్సేవధిన్ రామ - నాథున్బజింతున్ ॥

౪౪॥

వ. సుగ్రీవుండిట్లనియె

౪౫॥

సీ. జన్మజరామృత్యు సలిలప్రపూరంబు,

సంతపబహుబాగ్ని - సంకులంబు।

దారపుత్రక్షేత్ర - ధవవీచినికరంబు,

దుష్టలోగ వ్యాళ - దుస్సహంబు।

కామాదిపరిపంధి - గణఘోరమకరంబు,

విషయస్పృహ ఘోర - విలసనంబు।

బహుళ దారుణవిప - త్పరీనవారంబు,

మజ్జదజాండకుం - భవజంబు।

గీ. భవదుదారపదాంభోజ భక్తిసార।

మనఁగఁదగుభవజలరాశి - యందుమునుఁగు।

నీకునంజలిఁగావెంటు-నివృత్తోడఁ

గరుణఁజూడుము భువనేశ-కలుషనాశ॥

౭౭౧॥

వ. సోముండిట్లనియె.

౭౭౨

క. శౌలికిగుణశాలికిఁఫణి।

మాలికిశశిమాళికిన్స-మంచితభసితో।

దూళితునకుఁబాలితది।

క్పాలకునకు రామనాథ-భవుఁకుజేజే॥

౭౭౩॥

వ. అగ్నిబుట్లనియె.

౭౭౪

మాలిని హరిహాయముఖదిక్పా-లావణీభర్తమాళి।

స్ఫురదురుమణితేజః పుంజనీరాజితాంఘ్రిక॥

తరుణశిశిరభానూ-త్తంసుదిగ్వాసునీశుక॥

నిరతముమదినుంతు-న్నివృత్తో రామనాథుక॥

౭౭౫॥

వ. వాయువిట్లనియె.

౭౭౬

క. హరునకుహరిదగాపునకుం।

బరమాత్తకువ్యాఘ్రుచర్త-పటునకురామే।

శ్వరునకునీకుఁబ్రణామం।

బురుకృపతో నాకభీష్ట-మొసఁగుమురుద్రా॥

౭౭౭॥

వ. బృహస్పతియిట్లనియె.

౭౭౮

వ. చింతాతీతాత్తునకున॥

హంతాసాక్షికినిఁబ్రత్య-గద్వయుఁకుమాః

కాంతునకువందనంబులు।

భ్రాంతినివృత్తికినొనర్తు-రామేశునకుక॥

౭౭౯॥

కందమిళితమణిగణనికరవృత్తము.

జలరుహభవనుత-చరణక । మలని।

త్థలగుణమణిగణ-మదనమదిహరా।

వలయితవిషధర-వరగిరి । నిలయా।

నెలకొనికొలిచెద-నినుమదిశభవా॥

౭౮౦॥

- గీ. కవిజనస్తుతయేనాంక-కలితచూడ।
 యీశలక్ష్మీశసఖహరి-దీశవంద్య।
 సదయకలిహరహాళలబ-సర్వకామ।
 సకలభవప్రణవాత్తక-శరణుశరణు॥ ౫౧౧॥
- చ. ఇంద్రుండిట్లనియె ౫౧౨॥
- గీ. ఏమహాత్మునిశక్తిభ-క్తిప్రధాత్రి।
 విశ్వమాతయుమాదేవి-వేదమూర్తి।
 యతనిజగదేకనాయకు-నమితతేజు।
 శంకరునిరామనాథుని-సంస్కరింతు॥ ౫౧౩॥
- చ. యముండిట్లనియె. ౫౧౪॥
- క. సూనులుగజముఖగుహులె।
 వ్యానికివృషభేశ్వరుండు-వాహనమతనికా।
 శ్రీనిధిరామేశ్వరున।
 జ్ఞాననివృత్తికీభజింతు-జగదేకగురుకా॥ ౫౧౫॥
- చ. వరుణుండిట్లనియె. ౫౧౬॥
- క. పూనిమృకండునిసుతుడె।
 వ్యానింబూజించివైభ-వమునగృతాంతా।
 ధీనుడుగాడదేవున।
 దానందునిదలఁతుమృత్యు-హరురామేశుకా॥ ౫౧౭॥
- చ. కుబేరుండిట్లనియె ౫౧౮॥
- క. లాక్షారుణదేహునకుం।
 జక్షుశ్శుతికుండలునకు-సర్వేశునకుకా।
 రక్షకునకురామేశున।
 కక్షరునకుబ్రహ్మతినేతు-నచలితభక్తికా॥ ౫౧౯॥
- చ. ఆదిత్యుండిట్లనియె. ౫౨౦॥
- గీ. రామనాథమహాదేవ-సోమచూడ।
 దక్షయజ్ఞవినాశని-భర్తరూప।

గనుఁగొన మోక్ష హేతువులు-గావటుగానవిరక్తిఁగోరెదన్ |

ఘనకృపనాకొసంగుముజ-గచ్ఛభదాయకరామనాయకా || ౮౪ ||

వ. విశ్వామిత్రుండిట్లనియె. || ౮౫ ||

చ. మదెఁజొరవిన్న శాస్త్రమిత-మర్తములుంజదువంగఁబడ్డబ్రా |

జదువులునిష్ఫలంబులగు-సత్యముమర్త్యునకెల్లెడన్భవ |

త్పదజలజాతనిశ్చలిత-భక్తిమహత్వములేనివానికిన్ |

సదమలబోధరూపశివ-శర్వమహేశ్వరరామవేశ్వరా || ౮౬ ||

వ. గంధర్వులిట్లనిరి || ౮౭ ||

శా. ఆనందాత్మకరామనాథభవదీ-యాంఘ్రిద్వయీవందన |

ధ్యానాసక్తులుగానిమానవులకుం-దధ్యంబుగానేరికిన్ |

దానంబుల్ మఖముల్ తపోనియమముల్-ధర్మంబులున్నిష్ఠలు |

న్నానాతీర్థనిమజ్జప్రముఖపు-ణ్యంబులగు-దుస్వస్థులన్ || ౮౮ ||

వ. వసిష్ఠుండిట్లనియె. || ౮౯ ||

ఉ. పాపములచరించియును-బాయక మర్త్యుఁడురామనాథని |

న్నోపికఁజేరిభక్తిభర-ముల్లసిలంబ్రణమిట్లేనేనిత |

త్వాపసమూహమంబురుహ-బాంధవజంధురదీప్తిపుంజని |

ర్వాపితఘోరసంతమస-రాశిగతికలయమొందుగొబ్బున్ || ౯౦ ||

వ. అత్రయిట్లనియె || ౯౧ ||

క. రామేశనిన్నుఁజూచిప్ర |

ణామముఁగావించికొలుచు-నరుఁడురుబాధా |

ధామమగుమాతృగర్భగు |

హామధ్యముమగుడఁజొరక-నమృతముజెందున్ ||

|| ౯౨ ||

గీ. జనుఁడునినుఁజేరిమొక్కుచు-దనగుబంధు |

వర్గములనెవ్వఁడుదలంచు-వారిదురిత |

వినహితులఁజేయుననఁగన-న్నరుఁడుధన్యుఁ |

డగుటచిత్రమె రామేశ-యభిరేక ||

|| ౯౩ ||

లయగ్రాహి.

కేశవనతుర్ముఖసు-రేశసుతపాదభవ-పాశహరవిష్ణుపద-కేశరవినత్తు!
 త్రేతశిఖిలోచనగి-రీశకుసుమాయుధవి-నాశమనిమానసని-వేశజననాది!
 క్షేత్రభయకాశనహు-తాశనజటీధరజి-తాశవలయీకృతబిలేశయవతీరా
 మేశశరదిందుఘన-కాశనిభదేహపల-లాశమదభంజనని-రీశనినుగొల్తున్
 వ శుక్రకుండిట్లనియె. ౭౬॥

ఆ. సుకృతియోగిలభ్యు-నకుమహామాత్రార్చ!
 రూపునకుసదాగృ-పాపరుసకు!
 ద్వైతహీనునకుగు-ణాతీతునకురామ!
 నాథదేవునకునొ-నర్తునతులు॥ ౭౭॥

వ. అశ్వినేయులిట్లనిరి.

అ. పరమయోగిహృదయ-పదములనాత్మభా!
 వమునవెలుగుచున్న-వానిశివుని!
 విభుననన్యభాస-వేద్యునీశ్వరురామ!
 నాథుఁగొల్చెదముబ్ర-ణామకలన॥ ౭౮॥

వ. అగస్త్యుండిట్లనియె

గీ. ఆదిదేవమహాదేవ-యనఘవిశ్వ!

నాథయవ్యయశివరామ-నాథదేవ!
 యంబికానాథవృషభాంక-హరత్నమింపు॥
 మస్తదపరాధసాహస్ర-మనురవింద్య॥ ౭౯॥

క. చారాపత్యక్షేత్రా!

గారద్రవిణములయెడన-ఖండితకరుణా!
 ధారయహంకారముమమ!
 కారములేకుండనాకుఁ-గరుణింపఁగడ్డే॥ ౮౦॥

వ. సుతీతుండిట్లనియె.

చ. ధనములురత్నసంతతులు-ధాన్యములున్నతమిత్రవర్గముల్!
 వనితలుగోగణంబులును-వస్త్రచయంబునుక్షేత్రగేహముల్!

- నన్నుఁజేర్చుముసచ్చిదా-వందమయవి।
రాజితనిజాంఘ్రికమలంబు-రామనాథ॥ ౧౦౨॥
- వ. గంధర్వులిట్లనిరి. ౧౦౩॥
- గీ. దుఃఖకల్లోలమాలికా-దుస్తరోగ్ర।
పారరహితభవాంబుధి-బడినమాకుఁ।
దావకపదాంబురుహభక్తి-తరణిదక్కు।
నన్యగతిలేదురామేశ-హరనిరీష॥ ౧౦౪॥
- వ. కిన్నరులిట్లనిరి. ౧౦౫॥
- క. ఆమయశార్దులభయో।
ద్దామభవాటవినివెతలఁ-దగిలినమాకున్।
రామేశ్వరలింగముని।
స్తోమార్చితమంచిత్తోవఁ-జూపుముకరుణన్॥ ౧౦౬॥
- వ. యక్షులిట్లనిరి. ౧౦౭॥
- గీ. రామనాథేశయింద్రియా-రాతులధిక।
దర్పముననేచుచున్నారా-తాళలేము।
వారినణఁగించిజయమొంద-వలయుఁగానఁ।
గరుణదీపింపబాసట-గమ్తునీవు॥ ౧౦౮॥
- వ. నాగేంద్రులిట్లనిరి. ౧౦౯॥
- గీ. నీమహత్వమచింత్యంబు-నీలకంఠ।
యల్పమతులముమేముమ-హానుభావ।
యెట్లునుతిసేయఁగలముని-న్నిందుచూడ!।
ప్రణుతిఁగావించెదమునీకు-రామనాథ॥ ౧౧౦॥
- వ. కింపురుషులిట్లనిరి. ౧౧౧॥
- క. కట్టువడివివిధయోనులఁ।
భుట్టుచుగిట్టుచునువెతలఁ-బొందితిమహాహా!.

వ. గౌతముండిట్లనియె.

౯౪॥

మాలిని. ఇదిపరమరహస్యం-బెప్పుడుందావకాంచ।

త్పదకమలసపర్యా-తత్పరుండైనవానిం।

జెదరనిదృఢభక్తి-జేరినేవిందువారుం।

బొదలుదురుకృతార్థ-భూతులైరామనాథా॥

౯౫॥

గీ. ఎఱుఁగఁదగునిన్ను నిర్మల-హృదయులైన।

వివిధ వేదాంతవాక్యార్థ-విదులచేత।

క్రాంతిదేరంగ సర్వశాస్త్రములువిడిచి।

తొల్పించెనిన్ను రామేశ-కుధరచాప॥

౯౬॥

వ. బృగుండిట్లనియె

౯౭॥

రథోదతావృత్తము.

దీనసాలభవ-దీయసత్పద।

ధ్యానసంహృతస-మస్తపాపుడై।

మానవుండజను-మాయుతున్వయం।

భౌనుఁజెందుముని-భౌదితున్నినున్॥

౯౮॥

చ. ప్రతములునోచి నేలయుప-వాసములుండఁగ నేలశాస్త్రపు।

దతులెఱుఁగంగ నేలనిర-తంబునుగంగమునుంగ నేలస।

త్రోతువులు సేయ నేలఫణి-రాజవిభూషణరామ నాథశా।

శ్వతునకుబోధ కారణభ-వత్పది సేవకులైనవారికిన్॥

౯౯॥

గీ. రమ్యభోగాలవర్గవ రప్రదంబు।

తాంవాదికనరకని-వారకంబు।

తారకంబిట్టినీలగ-ద్వంద్వభజన।

మేలపడ నాడురసికుఁడ-హీనభూష॥

౧౦౦॥

వ. అంగదుండిట్లనియె.

౧౦౧॥

గీ. విశ్వనాయకమత్ప్రాణ-విలయభేద।

గౌరీతోఁగూడనీవుశీఘ్రముగవచ్చి।

ప సాధ్యులిట్లనిరి.

గీ స్వాతిరి క్తవిహీను నా-ద్యంతరహితు।

విశ్వసత్ప్రదాయకు-విగతమోహు।

సేవకాజ్ఞానభేదను-దేవునభవు।

స్వామినర్చించెదముభక్తి-రామనాథు॥

౧౨౧॥

విద్యున్తాలావృత్తము.

శ్రీరామేశా-చిన్తాత్రాత్మా।

ధీరోపాశ్యా-ధీమధ్యస్థా।

గౌరీనాథా-కంఠేకాలా॥

శ్రీరమ్యాం గా-జేజేనీకు॥

౧౨౨॥

న వానరులిట్లనిరి.

౧౨౩॥

సీ సచ్చిదానందుని-శ్చలునద్వితీయున,

నంగునిబ్రహ్మాత్తు-సంగశూన్యు॥

నవికారునాదిమ-ధ్యాంతవర్జితుఁబరి,

శుద్ధుసనాతను-బుద్ధునంత॥

తిత్కాదిజగదేక-సాక్షీననంతుఁబ,

రామృతరూపుస్వ-యంప్రకాశు॥

నప్రమేయునచింత్య-ననఘనావిర్భావ,

సంకోచరహితువి-జ్ఞానకరుని॥

గీ. నిత్యునిర్లేపునిష్క-ళు-నిరుపమాను॥

విగతకర్తుఘామానందు-విభుమహాత్ము॥

దేవురామేశునెపుడుఁజిం-తించెదమున॥

మస్తపాపక్షీతికిమాన-పాబ్జసీమ॥

౧౨౪॥

సంగత.

శ్రీరామేశుఁరమేశా-ర్చితచరణఁగృహ-సింధుబశ్యల్లలాటు॥

గౌరీనక్షోజలిప్తా-గరుసురభితవ-క్షుస్థుఁవ్యోమకేశు॥

- పుట్టు పుచావునుమాన్పుము।
 మట్టుగ రామేశలింగ-మధితాసంగా॥ ౧౧౨॥
- చతుర్విధకందము.
 శ్రీరామనాథసరసవి।
 హారాకరుణాసముద్ర-యాశ్రితవరహా।
 గౌరీశ సౌమ్యవదనపు।
 రావీహరశరణుశరణు-హరినుతచరణా॥ ౧౧౩॥
- ప. విద్యాధరులిట్లనిరి ౧౧౪॥
 క. శతధృతిసారధికిశివా।
 పతికినసంగునకువృషభ-పతికేతునకు॥
 శితికంధరునకునీకును।
 నతులొనరించెదమురామ-నాథమహేశా॥ ౧౧౫॥
- ప. వసువులిట్లనిరి. ౧౧౬॥
 క. గణబృందపూజితాంఘ్రికి।
 గణనాథునకమరనిమ్న-గాధరునకుని।
 ర్గుణునకురామేశ్వరునకు॥
 బ్రణామమిదెనీకుమమ్ముఁ-బాలింపుశివా॥ ౧౧౭॥
- ప. విశ్వదేవతలిట్లనిరి. ౧౧౮॥
 గీ. జప్తినాత్మైకనిష్ఠులౌ-సంయములకు॥
 బునరుదయశూన్యమగునట్టి-భూయమిచ్చు!
 వానికినిహంబునకునీకు-వందనంబు।
 ప్రేమమునమమ్మురక్షింపు-రామనాథ॥ ౧౧౯॥
- గీ. తత్త్వములకెల్లను త్తిమ-తత్త్వమగుచు।
 వస్తుతత్త్వస్వరూపుఁడౌ-వానిసాధ।
 నాంతిరామేశ్వరేకస్వ-యంప్రకాశు॥
 దైవరామేశుఁగొల్చెద-వనుదివంబు॥ ౧౨౦॥

వలన శబ్దస్వర్పగుణకంబగు వాయువు జనించె, వాయువువలన శబ్దస్వర్పరూప గుణకంబగు నగ్నివొడమె, నగ్నివలన శబ్దస్వర్పరూపరసగుణకంబగు జలంబుదయించె, జలంబువలన శబ్దస్వర్పరూపరసగంధగుణకంబగు స్పృధివీభూతంబు జనించె నిట్టి పంచసూక్ష్మభూతంబుల సత్త్వగుణసమష్టిభావంబున మనోబుద్ధిచిత్తహంకారాత్మకంబగు సతతకరణంబు సృజింపంబడియె. సత్త్వగుణవ్యష్టిభావంబున శ్రోత్రణ్వజ్ఞు యానజిహ్వోఘ్రాణంబులన శబ్దస్వర్పరూపరసగంధగ్రాహకంబులగు పంచజ్ఞానేంద్రియంబులుద్భవించె. రజోగుణసమష్టిభావంబునం బ్రాణోపానవ్యానోదానసమానంబులనఁ బంచప్రాణంబులు జనించె రజోగుణ వ్యష్టిభావంబున వాక్పాణిపాదపాయూపసంబులన వచనాదానగమనవిసర్గానందవిషయకంబులగు పంచకర్తేంద్రియంబులు సంభవించె నిట్టి జ్ఞానకర్తేంద్రియదశకంబును, బ్రాణపంచకంబును, మనోబుద్ధిద్వయంబును, సప్తదశకంబగు లింగశరీరంబయ్యె. సూక్ష్మభూతంబు లైదునుం బంచీకృతంబులై నూలంబులనంబరగె నీస్తూల భూతపంచకంబువలనం జతుర్దశ లోకసహితంబును, సమస్తద్వీపసమన్వితంబును, మేరుమందరహిమవదాది పర్వత సంయుక్తంబును, జేవదానవనరపశుపక్షిమృగాది జంతుసమేతంబును, బహువిధస్థావర సంకులంబును, విచిత్రంబునుగను బ్రహ్మాండంబుసంభవించె. రజోగుణంబున బ్రహ్మవైస్సృజియింతువు సత్త్వగుణంబున విష్ణుండవై పాలింతువు తమోగుణంబున రుద్రుండవై హరింతువు. నీవ జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యవస్థాత్రయంబును, స్థూలమాత్మకారణ దేహాభిమానంబువహించి విశ్వతైజసప్రాజ్ఞానామంబులు ధరించి క్రీడింతువు. పారావారంబునం దరంగంబుల చందంబున, గగనంబున మేఘంబులతెరంగునఁ బతంగబింబంబునం బ్రభులకరణి ననేక నామరూపచరా

రారాజజ్జహ్ను క న్యా-ప్రవిమలమ సుమ-స్ర జ్ఞనోహారిమాళికా ।
క్షీరస్వచ్ఛాంగునర్చిం-చెదముహూదయరా-జీవమధ్యోపవిష్టుకా ॥
కందగత్పితగీతము.

ధరణిరథశైలకార్తుక-పరమపురుష ।

నాగభూష-పర్వతశర-జా । సురవద ।

సదయహృదయమృగ । ధరని-శ్చలగుణగణ ।

శశ-ధరసుకిరీటా ॥ వృష-స్వామితురగ ॥

౧౨౬॥

మ. మునిహృత్పద్మవిహారహారశరదం-భోదస్ఫురత్కాయకా ।

యినదైతేయవిఫాలఫాలశిఖినే-త్రాస్తేక్షుకోదండదం ।

డనభీవర్జితభృత్యభృత్యధికరూ-ఢస్వాంతరాజీవజీ ।

వనదాంచద్గళభానభాసముదయ-వ్యాప్తాఖిలాశాంతకా ॥ ౧౨౭ ॥

సీ. రామేశమేశని-రంతరపూజిత,

జితపురానురసురా-ర్చితసుచరణ ।

రణభయంకరకర-ప్రవిలసత్సారంగ,

రంగద్గవేంద్రతు-రంగరాజ ।

రాజశేఖరఖిలా-రాతిదోషవిదార,

దారసంత్యక్తశ-రీరభాగ ।

భాగమనీరుద్ధ-బహుసూర్యసూర్యబ్జ,

దినకరకరటిక్మ-తిక్మతవసన ।

గీ. సనకముఖమునిరంజన-జననరహిత ।

హితసదాచారచారణ-స్తుతవిహార ॥

హారదహిపాలపాలనా-యత్తచిత్త ।

చిత్తభవభూతివిలసిత-సితనిజాంగ ॥

౧౨౮॥

వ. దేవా ! నీవు నిత్యముక్తుండవు నవిప్రియుండవు నద్వితీయుండ
వయ్యును నిజమాయాసమావేశంబున నవ్యాకృతాత్తుండవయితివి
యిట్టి నీవలన శబ్దగుణకంబగు నాకాశంబువుట్టె, నాకాశంబు

ఎక్షరాక్షరపురుషులకిన్న మత్తమపురుషుండవు ఆమాయుండవు
 మ్నాయివి. సగుణుండవగుణుండవు జీవుండవీశ్వరుండవు కార
 తాత్పర్యుండవు. కార్యరూపుండవు సులభుండవు. అసులభుం
 డవు. దూరసుండవు. నికటవర్తివి ధ్యేయుండవు ధ్యాతవు. స్త
 వ్యుండవు. స్తోత్రవు. అవాక్ష్మానసగోచరుండవు. వేదాంత ప్రతిస్థి
 తంబును, ప్రకృతి లీనంబును నగు పరంబుకన్న బరుండవు- మ.
 హేశ్వరుండవు- నీయాజ్ఞాజవలన నాదిత్యుండుదయించు- పతసుం
 దుసంచరించునింద్రాగ్నులు ప్రవర్తించురు- మృత్యువు బుగులి
 డు- నీయాజ్ఞాదిక్పితృణంబునుంజలింపగు- నీవు సర్వ నియామ
 కుండవు సీమాయాప్రభావంబచింత్యంబనిర్వాచ్యంబు. దురత్య
 యంబు, నీయందుబ్రహ్మలగువారు నీమాయంగడుతురు. సర్వ
 క్రతుభోక్తవు, సర్వకర్తృప్రచారవునగు నిన్ను యధార్థంబుగా
 నెఱుంగింజాలక య్యదేవోపాస్తిగావించినకృతాత్ములగు వార
 లపరిమితస్వర్గాదిభోగంబులనుభవించి పునర్జన్మభేదంబునొందు
 చురిదియెఱింగి భవచ్ఛక్తును ఘోరాకాంక్షులుగాక కర్మత్వాభిమా
 నంబువిడిచి యజ్ఞదానతపసకర్తృంబులొదరించి భవదారాధనంబు
 చేసి ముక్తిజెందుదురు. మహాత్ములుగొందిఱుపూర్వజన్మకృతసుక్ష్మ
 తపరిపాకంబువలన నిర్మలాంతఃకరణమై యాచార్యుని పాసించి
 శ్రద్ధాశులై యింద్రియములనిరోధించి తాత్పర్యంబునంబోదలుచు
 మహావైరాగ్యంబుతోభిల్ల వివిక్తస్థలంబున సుఖాసీనులై సమాకా
 యశిరోగ్రీవులై నానాగ్రంబువిలోకింపుచు విరజంబువిశుదంబు
 నగు. హృత్పుండరీకంబున నచింత్యవ్యక్తవిశదామృతాదిమహ్యం
 తరహిత విశోకప్రశాంతశిశుస్వరూపుండవైనన్ని దీర్ఘకాలనై
 రంతర్యంబులం జింతించి మహానంద హృదయమగ్నతంజెంది
 కృతార్థులగుదురు. ధ్యానంబునం గొందఱు, జ్ఞానంబునంగొం
 దఱు కర్మయోగంబునం గొందఱు, సంకీర్తన స్మరణనంద

చర భూతంబులు నీయందుజన్పించి వెండియు నీయంద యేకీభా
వంబుఁజేందు అణువుకంటెఁబలుతగుండవు మహత్తుకన్న మహా
త్తరుండవు. దూరంబునడచునసాదుండవు సర్వంబుగ్రహించున
పాణివి. శబ్దంబువినునకన్లుండవు. రూపంబు జూచునచక్షూడవు.
సర్వతఃపాణిపాదుండవు సర్వతోక్షిశిరోముఖుండవు సర్వత
శ్రుతిమంతుండవు సర్వంబు నావరించియున్నవాడవు నిత్యం
డవు. సత్యుండవు నిష్కళుండవు నిరంజనుండవు నిర్లిప్తుండ
వు. నిర్వికారుండవు నిర్వాణునివి. నిస్తంభోపసముద్రుండ
వు. సచ్చిదానందఘనండవు అనులుండ పజుండ వసఘుండవు.
సర్వభూతావయవీతుండవు. గతివి భర్తవు ప్రభువివు నా
క్షివి నివాసంబవు. కర్తవు ఘనండవు ఉన్నతుండవు. శరణం
బవు సుహృత్తువు నిష్కేతుకబంధుండవు దయాపరుండవు.
భూతభావసుండవు సర్వవ్యాపివి సర్వాధ్యుండవు సర్వభూ
తాంతరాత్మవు. కేవలుండవు నిర్గుణుండవు. షడ్గుణైశ్వర్య సంప
న్నుండవు. సనాతనుండవు. యోగిద్యేయుండవు ద్వితీయవస్తు
శూన్యుండవు. ప్రత్యేగాత్మవు, శ్రోతవ్యుండవు, ద్రష్టవ్యుం
డవు, మంతవ్యుండవు, నిధిధ్యాసితవ్యుండవు, ప్రణవగమ్యుం
డవు, నీతత్వంబు బ్రహ్మదులైఱుంగరు. నూర్యచంద్రాగ్నిప్ర
కాశకంబు నీతేజంబు. సమస్తప్రపంచంబు నీసూలశరీరంబు.
నీనిశ్వాశంబులు వేదంబులు నీవు భూమియందావేశించి భూ
తంబులందాల్తువు. వైశ్వానరుడవై ప్రాణంబు దేహంబాశ్ర
యించి ప్రాణాపానవాయుసమేతుండవై చతుర్విధాన్న పంచంబు
నేతువు. రసాత్మకుండవై సోమరూపంబున నోషధులం బోషిం
తువు. సూర్యుండన జగంబులు వెలింగింపుదు ప్రజోత్పాదనా
రంబు వర్షింతువు. స్త్రోతజ్ఞానాపోహసంబులు నీవలనం బొడము.
నీవసకలోపనిషద్వేద్యుండవు వేదాంతకర్తవు. వేదవేత్తవు నీ

నిఖిలోపాధినిషేధం బోధించి సర్వాధిష్ఠానంబవగు నిన్ను తత్వ
ముప్పాది మహావాక్యార్థవేత్తలు సోహంభావనా పరులయి యె
ఱుంగుదురు. గురువేదాంతవిశ్వాసంబులు లేనివానికి నీతత్వంబు
తెలియనలనిగాదు. సర్వప్రకాశకుండగు సూర్యునివిగతచక్షుండు
దర్శింప నేరనివిధంబున నవిద్యామోహితుండు సర్వ వ్యాపకుండ
వయిన నిన్నెఱుంగ నేరకఘట్టుమంజచ్ఛయనుండు. త్షణమాత్రం
బయిన నీవు తాననితలంచు సుక్ష్మతక్ష్మతక్ష్మత్యుండగు- కృష్ణ పిం
గళుండవు విరూపాక్షుండవు ఊర్ధ్వరేతసుండవు- నీలకింతుఁ
డవు- ఉమాసహాయుండవు- పరమేశ్వరుండవునయి లోక సంత
క్షణంబుకొఱకు విశుద్ధోర్జితదివ్యమంగళ విగ్రహంబు ధరించి కై
లాసశిఖరంబున విహరింతువు నీవ పటపిటపి మూలభాగంబున
వీరాసనస్థుండవయి యువనేషధరుండవయి పరిమగురుండ వయి
వృద్ధులగుశిష్యులకు నిస్సంశయంబుగా బ్రహ్మతత్త్వంబు మానము
ద్రుసిపడేళింతువు. హరిహరణ్యగర్భాది దేవతలచేతంబూజుగొ
నుచు వారియభీష్టంబులు కృపసేతువు- భక్తులకుభక్తుండవయి వి
నోదింతువు- దిగంబరుండవయ్యి సకలైశ్వర్యశాలివి, ఉగ్రుండ
వయ్యి, బ్రహ్మాంతుండవు, అర్చనారీశ్వరుండ వయ్యి నిస్సంగుండ
వు, విషధరుండవయ్యి సమృత్ప్రదుండవు, అద్వితీయుండవయ్యి
ననేకమూర్తివి, అత్యద్భుతప్రభావుండవు, నీతత్వంబునీ వెయెఱుం
గుదువు- నీగుణకథకంబుసేయ మేమెంతవారము- జడమతులము,
అజ్ఞలము, విషయాసక్తులము, చపలస్వభావులము. దుస్తరంబగు
సంసారసాగరంబున మునుంగు మందేలుచుం దరిగానక బహుక్లే
శంబు లనుభవింపుడున్నారము- మమ్మరక్షింపుము- ప్రసన్నుండ
వగుము- మాదుఃఖంబునివారింపుము- మమ్ముంజేపట్టుము- నీ దాసు
లంగావించి కటాక్షింపుము- మా మొఱులాలకింపుము మావిన్నపం
బుఁజిత్తగింపుము. మాకోర్కులు ఫలంపంజేయుము- మాయుపరా

నవూజన దాస్యంబులం గొందలు, నిన్నారాధించి నిత్యా,
భియుక్తులై సిద్ధివడయుదురు. సమలోష్ఠాశ్శకాంచనులు, శత్రుమి
త్రసములు. నిందాస్తుతితుల్యులు, సంగవివర్జితులు, నిశ్చలచిత్తులు
హర్షామర్షభయోద్వేగముక్తులు, యవృచ్ఛాలాభసంతుప్తులు, ని
శ్చత్సరులునునగు భక్తులు నీకుం బ్రయతములై వెలుంగుదును. ఫల
జలపుష్పపత్రిమాత్రసమర్పణంబునం దృఢుండవై దాసులం గృ
తగులఁ గావించు పరమకృపాపాదరుండవు నీవ యింద్రుం
డవు, చంద్రుండవు, బ్రహ్మవు, హరివి, శివుండవు, కాలండ
వగ్నివి, విరాట్టువు, స్వరాట్టువు, ఆక్షరుండవు, మరుదశ్వవసు
రుద్రాదిత్యసూర్యపతిధావరుణాదిమూర్తివి, నీవహూతభవ్యత్వి
భుండవు, నీవపరమగతివి, నీవు సర్వంబు నెఱుంగుదువు. నిన్నె
వ్వరెఱుంగరు. జపాకుసుమాదిసంయోగంబున శుద్ధస్థితికంబు
నానాత్వంబు భజించుతెరింగునం బ్రకృతిసాంగత్యంబునంజేసి
బహుబ్రకారంబులం గానంబడుదువుగాని నీవొక్కరుండవు నీ
యంద సర్వంబు జనించె. నీయంద నిలిచె నీయందలీనంబగు నీవ
సర్వబ్రహ్మంబవు- గగనగతుండగు తపనుండు పెక్కు జలఘటం
బులం బెక్కుమూర్తులు వహించి చూడంబడు వడువున నీవొక్క
రుండవయ్యు నభోవాతాన్ని సలిలపృథ్వీదేవనరతిర్యగాది వానో
పాధుల ననేకప్రకారంబులం గనుంగొనంబడుదువు. నీవ సర్వ
క్షేత్రంబుల క్షేత్రజ్ఞసంజ్ఞానాని వసింతువు నీవ వడ్డింశతముం
డవై ప్రకృతివిలక్షణుండవై ప్రకాశింతువు. ప్రాణాయామ
పరాయణులగు యోగులకు లభ్యుండవై నాద బిందు కళా
తీకుండ వయి రాజిల్లుదువు. రజ్జవు నందు సర్పంబును,
కుక్తి యందు రజితంబును, మరుమరీచిక యందు జలంబును,
మిథ్యాభూతంబై తోమ పగిది నీయందు విశ్వంబు భ్రాంతి
కల్పితంబయి తోమకుటసత్యంబు గాదు. నేతి నేతితి వాక్యంబుల

శ్రీ రస్తు .

రామేశ్వర మాహాత్మ్యము

పంచమాశ్వాసము.

మద్భారద్వాజమః

హేమునికులశిలకభీమ యాగ్రతనూజ'

క్షేమప్రదమల్లేశ్వరః

స్వామీగురుజానపల్లి-సప్తనవిహారాః

౧॥

న. అవధరింపుము శౌనకాదిమహన్నులకు సూతుండిట్లనియె.

౨॥

క. శ్రీవిశ్రుత రామేశ్వరః

దేవునివిఖ్యాతకథను-ధీజనులారా

నేవివరింతువినుండని.

భావంబునగురునిచలించి-పలుకదొడంగెన్

౩॥

క. సిరివిరిబోడికి నెళ్లనై

మరక తగురువందనజ-మయభవనంబై

నిరుపనువిభవంబైమణి

పురమొప్పుంచొండ్యదేశ భూషణమగుదున్

౪॥

క. ఎరబల్లహృద్విజనాయక

సుంక్షిప్తంబగుమగురున సుప్రసజవిద్యా

ధంబుసహింపుము - నీకునమస్కారంబు - నీకునంజలి, నీకుశరణా
ర్థి, నీకు వరివస్య, నీకుఁ బ్రపత్తి, నీకు సమారాధనంబు, నీకు వీరా
జనంబు. ౧౨౯॥

వ. అని మాతుండుచెప్పి విని శౌనకాదిమహిష్ణులు తదంతర కథా
విధంబెట్టిదనియడిగిన - ౧౩౦॥

క. పశ్యల్లాటదురితా!

వశ్యానుసహస్రకిరణ-వర్షాకాలా!

భృశ్యామలకందరద్య!

ద్వశ్యపరిజ్ఞానవేద్య-దివ్యాకారా!

౧౩౧॥

భుజంగప్రయంతము.

భణిస్వామినుంజీర-భాస్వత్పరాబ్జా!

రణతోణిసర్ధూత-రాత్రించరాఘా!

గణేశాదిశైవాగ్ర-గణ్యాభింహ్యా!

గుణిభూతదృక్కర్ణ-గోత్రేంద్రచాపా॥

౧౩౨॥

గద్య: - ఇది శ్రీ మదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్ష వీక్షాపాత్ర

యేనుగ లచ్చయామాత్యపాత్ర తిమ్మశామాత్యపుత్త్ర

వివిధ విద్యజ్ఞావిధేయ లక్ష్మణకవినామగేయ ప్రణీ

తంబును రామేశ్వరమాహా త్యంబును

మహా ప్రబంధము సంపూర్ణ

బతురాశ్వాసము.

శ్రీ, శ్రీ, శ్రీ.

- గీ. డిటముగానిందుసుడిగట్టు-తియ్యచీటిఁ
కడలినివ్వలనవ్వలఁ-గానొనర్చిఁ
నల్లవతన నేర్పు నెగడంగ-నిలిపెనవఁగఁ
వీటఁగోటయుపరిఘయు-వినుతిఁ గాఠము॥ ౯౦॥
- గీ. అగులుదిగులాందుతనపుత్తు-డైనరాజుఁ
తమివిమిన్నందిచననపు-దాకుననుచుఁ
నెట్టుకొనివారివెసకోట-జుట్టుకొనియె
ననుచుజనులాడుకొనభేయ-మమరుఁబురిని॥ ౯౧॥
- గీ. పురమునెంతయునొకశిరఁ-బునవహించెఁ
జిత్రమనిచిల్వ తేనిద-ర్శించువాఁచఁ
నడఁగిపాతాళమునకేగ-నవఁగఁబురినిఁ
బహుళగంభీరనీరమై-పరిఘదనరు॥ ౯౨॥
- మ- జలభేలత్పణిక్య కాకుచతటి-సంఘట్టనోదూతచం
చలకల్లోలవిధూతహాటక సరో-జిత్రేణినిర్వృద్ధజః
కలితంబైవిహారస్తరాళకులరం-గత్కూజితోపేతమై
యలరుందత్పురియందుభేయవలయం-బంభోధిగంభీరమై॥ ౯౩॥
- గీ. అతులకలభౌతరత్నని-ర్మితములగుచుఁ
మిన్నొరయున్నయవ్వీటి-మేడగములుఁ
పద్మినీబాంధపునిఁగిందు-పరచకున్నెఁ
పూనిమిత్తుండనితలంచి-మానెఁగాక॥ ౯౪॥
- చ. అనిశముదత్పరంబునను-హాటకనిర్మితవార్త్యసీమలం
దనుపమకామసంగరభ-రాలసనీలసరోజితాచనా
జనిములనేదదీర్చునుర-తైపలినీకనకారవిందబృం
దనవపరాగగంధసము-దంచితమందమరుత్కిశోరముల్॥ ౯౫॥
- ఉ, కూరిమిఁగిన్నరుల్పభలఁ-గూడివియజ్ఞరతీరకుంజముల్
చేరియనూనగానములు-సేయఁగి వీణలుమేళవించిత॥

ధరవిబుధసురమణీభా!

సురమైమణిపురముడనయ-సురపురముగణి॥

౨౧॥

సీ. నిబిడవజ్రశిలావి-నిర్మితోద్భవంకమ.

ప్రాకారవలయవి-భ్రాజితంబు,

పలలిప్రపూరసం-తౌళితాతలహోళ,

గంభీరతిరపతి-ఘాపయోధి।

అనిమిషయువతేది-త్యవిమానమార్గావ,

రోధకృద్విధుకాంత-సౌధరాజి।

ఘనగోపురాగ్రసం ఘటితహాటకకుంభ,

కలితహీరత్తార-కాగణంబు।

శీ. పద్మరాగోపలాబద భవనవేది।

బహుళసౌభాగ్యశోభిత-పణ్యవీధి।

రతిమనోభవనభసతి-పతియుతింబు।

మహాకినూపురమనఁబొల్పు మణిపురంబు॥

౩౧॥

సీ. రంభోర్వశీముఖ్య-రమణీవిలాసంబు,

లంగనారత్నంబు-లందుఁగూర్చి।

ఘనశైలయంతవి-ఖ్యాతసౌభాగ్యంబు,

ప్రాసాదపజ్జ్వల-పడిలపరచి।

కమనీయసురదీర్ఘ-కాగభీరత్వంబు,

పరిఘాపయోరాశి-దిరముచేసి।

దివివద్ద్రువాణిక్య-ధేనుదాసవినోద,

శైలిరాజులయందు-సంగ్రహించి।

శీ. పద్మభవుడమరావతీ-పట్టణంబు।

సారముహరించియమ్మహి-దారపురము।

కాశలంబొప్పనిర్మించె-గాకయున్న।

కలదితాదృక్పసిదశ్యం-గారలక్ష్మీ॥

౪౧॥

ను. అలవీట న్నెలకొన్న వైశ్యులుయలా-భాపేక్షద్వీపాంతరం।
 బులకుంబోయి సువస్తురత్న నికరం-బుల్ నావలందెచ్చుచోఁ।
 జెలువొప్ప న్వేలిదీవికేగికొనిల-క్షీందెచ్చుటంజేసివా।
 రలుయిండ్లంగమలావధూటితిరమై-రాజిల్లు నెల్లప్పుడున్ ॥ ౨౦॥

ఉ. శ్రీయువతీ ప్రియాంఘ్రిసర-సీజభవున్ జనరక్షణక్షణా
 పాయవిచక్షణుల్ భువన-పావనదేవదీ సహోదరుల్।
 న్యాయపథప్రవర్తనుల-నారతభూసురపాదభక్తితో।
 భాయుతులుగ్రసత్త్వబల-భద్రులుశూద్రులుబొల్తురప్పురిన్ ॥ ౨౧॥

క. నుడివడబెడిద సుపిడుగుల।
 నడరుచుఁ బెడచేతనడఁతు-రలమృదుఁబుడమిం।
 బడవైచినకవ్వడివడి।
 కడజడననిగుదురందుఁ-గలవీరభలుల్ ॥ ౨౨॥

మ. కరమొప్పంబురిపద్మలోచనలుశం-ఖగ్రీవికల్ కుండబృం।
 దరదల్ నీలకచావళుల్ మకరప-త్రభ్రాజిగండస్థుల్।
 వరమాలూరకుచల్ ముకుందపదభా-స్వస్త్యధ్యమల్ దివ్యభా।
 స్వరశృంగారనిధుల్ దనర్తురచట-న్వారాంగ నారత్నముల్ ॥ ౨౩॥

చ. మరునిమదంపుటేసుఁగులు-మారునిపెంపుడిలేండ్లుశంబరా।
 నురరిపుగేళికీరములు-నూనకదంబుఁడుబోదిసేయుజం।
 గరునునుబువ్వదీవలుజ-గన్నతయానకటాక్షమాధురీ।
 పరిచితభాషణాంగరుచి-భాపినులప్పురిలోవిలాసినుల్ ॥ ౨౪॥

చ. అరయఁగ నారద్రభమక-రాలకలైశుకమోహనోక్తిబం।
 భురతదనర్చిపర్వతమ-నోహరతుంగకుచావనమ్రులై।
 పరగినవేశ్యలందుసిరి-బర్వియతిస్సృహణీయమూర్తులై।
 కరమువసంధరన్వినుతిఁ-గాంచిటచిత్రమెయెంచిచూచిశన్ ॥

సీ. వనితనీదండక్త-వలసివచ్చినవాడ,
 నిలువెంతచెప్పిన-వేగనిత్తు।

పౌరసు వర్ణ సౌధ చర-భామలము చ్చటలాలకించివి।

స్ఫారనిచోళముల్ మగుడ-వైతురువీణలమీద సిగ్గునన్ ||

౧౮||

గీ. సౌధవీధులనడుజాడఁ జనుచుఁ జంద్రుఁ

డప్పురస్త్రీలనగుమోము-లరసిచూచి।

జాలముల వెంట కరములు-సాచి సాచి।

బిసరుహాక్షులలావణ్య-భిక్షువేడుఁ

౧౯||

క. పురమరకశవరణశిఖో।

తక్కి-రరుచిత్యణమనుచు మేయఁ-గమకించు శా।

కరహణి సౌధ చ్చపిపు।

మ-రమనిరవిహరులుగ్రోలఁ-జనునిజహనుచున్ ||

౨౦||

క. చాలంబాడవగునప్పరి।

సాలమువీక్షించిదాటఁ-జాలమటం చున్ ।

జాలుకొనిచుక్కిలిదియను।

కూలంబనియేగుఁగోట-గుమ్మముదారిన్ ||

౨౧||

గీ. కావ్య పరిచితలేనివా-కృత్తికహీన।

శాస్త్రైపుణ్యమేరీతి-శుంభవించు।

ననుచుజీవునిరసింతు-రచిటిహూను।

శేశ్వరులచింత్యవిద్యాస-మృద్ధిపలన్ ||

౨౨||

ఉ. ఆర్కనిభస్రతాపులుశ-రాసవేదవిచక్షణుల్పమి।

త్కర్కశులింద్రవజ్రవృధ-కాయులజేయపరాక్రముల్కుభో।

దిక్కులుసాహసాంకులుమ-దాంధవిరోధిశిరోధిశాణసం।

పర్క-ధగ్ధగ చ్చితకృ-పాణులుతత్పురిరాజనందినుల్ ||

౨౩||

క. భాసురజితశరభసమా।

ఖ్యాసముపేకులముగాన-నలకేసరిమా।

కేసరివిక్రమముననని।

రాసుతులుదశర్తురప్స-రశ్రేష్ఠమునన్ ||

౨౪||

- చ. అలపుర రాజబృందముల-కప్పువమానుడమిత్రవృత్తులై
బలసినవారివాహములఁ-బాయఁగఁదోలఁగ నేర్పితాతదు।
శ్వబజవవిద్య నేర్చుకొని సక్తనిసంతతమభ్యసింపుచుకొ।
బలమిఁజరించనాతనికి-భవ్యసదాగతీసంజనరీలుకొ॥ 31॥
- మ. హరిణోత్కృష్టగతిప్రభ న్నెలసిరా-బాచెజ్జయశ్రీపద।
స్ఫురదాత్మీయసులక్షణంబులుబుధ-స్తోమంబులగ్నించినా।
డరహిక సింధువునందు దేవమణితో-హంబుటియుచ్చైశ్రవ।
స్తురగత్రేస్థముకన్న బెద్దలవలెక-శోభిల్లుఁబౌర్యాముల్॥ 32॥
- ఉ. ఏదెసఁజూచినకొగజము-బేదెసఁజూచినవాజిమంజలం।
బేదెసఁజూచినకొరథము-లేదెసఁజూచినసైనికవ్రజం।
బేదెసఁజూచినకొగుచిర-హేమధరాధరసార్వభౌమదా।
యాదములట్లశోభిలుచు-హర్ష హిరణ్మయరాసులస్ఫురికొ॥ 33॥
- చ. చిలువలుగట్టుహారములు-చిక్కఁగ నైచిమెఱుంగుమేనులం।
గలపముఁబూసివాసనలు-గ్రమ్మునరుల్ నవరించికస్తురిం।
దిలకముదిద్దియొద్దికల-నెచ్చెలులంజతగుడిపేడ్కపే।
శ్యలసౌగంధిసంపుచిన-యంబువిటుల్విహరింతురప్పరికొ॥ 34॥
- చ. మలయసమీరుడన్నగరి-మాపటిజేశవిలాసదీర్ఘికా।
జలములనీదులాడిపికి-సన్నవపుష్పలతాంగనాళికీక।
మెలకువనట్టువల్గరిపి-మేలుగవచ్చిశ్రమంబుఁదీర్చఁగాఁ।
బలుమరునివ్వటిల్లుల-పౌనులకుకొనురతప్రసంగముల్॥ 35॥
- వ. మఱియునప్పురంబు కప్పురంబువోలె సదామోదజనకంబై, యు-
ద్యానంబువోలె సుమనోమనోహరంబై, త్రిదివంబుఁబోలె సౌఖ్యో-
త్కర్షవిశ్రుతంబై, కాసారంబువోలె బద్ధాకరంబై, రఘువంశంబు-
వోలె రామాలంకృతంబయి, సముద్రంబువోలె వాహినీసంకులం-
బయి, నృపనైఘంబువోలె బహుళధార్మికంబై, రామాయణంబు-
వోలె శోభనకాండంబయి, మహాప్రసాదంబువోలె బహువిసుస్సు

నిచ్చనువిరిబంతు-లిచ్చిమన్నింపుమీ,
 సనపద్మనాకునో-వనజగంధి।
 మగువరోకొసరక-మానమప్పైదెసర,
 యతనుసౌఖ్యవినోద-మాచరిండు।
 పదలకనేగొన-వచ్చినప్పుడునీవి,
 విడిసోకయుండునే-విద్రుమోషి।

గీ. యనుచుండమతోడనెరజాణ-తనముమీఱి।

జాణశేఖరులొడెడు-సరసరర్చ।
 వచనరచనలకలరిభా-వజునితూఁపు।

లమ్ముదురుపుష్పలావిక-లస్వరమున॥

౨౬॥

గీ. స్తబకములబొల్చివిస్సర-ధ్వనులఁబొసఁగి।

భ్రమరవిలసితవృత్తసం-పదలబొదలి।

యతులమ్మదుకలీకామంజు-లతలందరి।

చాటుకృతులల్లవీటఁబూ-దోటలమరు॥

౨౭॥

గీ. వీటనీటగుచున్నపూ-దోటలందుఁ।

గ్రొవ్విరులతావిమిన్నంది-కొనఁగనందుఁ।

దిరుగుతెరగంటియన్నలే-తెంచికాంచి।

భళిభళీయానొప్పుచు-నిలుతురెపుడు॥

౨౮॥

మ. కరిమున్నొక్కటిపూజనేయఁగనుమా-కాంతుండుదామెచ్చిత।

త్పరతందాగునుమెప్పుఁగాంతుమనిశుం-భత్పరకుంభేంద్రముల్।

హరుమూర్త్యంతరమక్కుఁడౌటెఱిఁగిపూ-జార్థంబుహర్థంబుకం।

గరముల్సాచిపెకల్చునిర్జరసరి-త్కరజాతపుంజంబులకొ॥ ౨౯॥

మ. నలువొప్పుకొద్దిజరాజుగావునదా-నందియ్యనొపట్పదీ।

కలితాకాశతరంగిణీజఃజశం-కంబట్టిత్యయంగనో।

పిలసత్పట్టణగంధసింధురపతు-ల్వేమారుసేనాంకమం।

డలపర్యంతముజాచుహస్తములుక్రీ-డాంపటత్వంబునకొ॥ ౩౦॥

సీ తాజమాళియనంగఁ-బ్రఖ్యాతిచేమించి,
జితకాముడనంగఁబ్ర-సిద్ధిఁజెంది
సర్వజుఁడితఁడనఁ-జాలగౌరవమంది,
సంతతంబునుశివా-శ్రయతఁదనరి
అహితపురచ్చేద-నాసక్తివిలసిల్లి,
భూతదయాశుఁడై పొగడుగాంచి
అక్షయతూణీరుఁ-డైయాజిజయమొంది,
లోకపాలశ్రేణి-లోనహెచ్చి

గీ. సామజాంతకవిక్రమ-శాలియగుచు
భూతినలరారునమ్మహా-పుణ్యమూర్తి
శంకరాహ్వయుఁడగుటకా-శ్చర్యమేల
నతనిఁదలఁచినఁబ్రజకుసౌ ఖ్యంబుగలుగు॥

౩౯౫

క. కురధుఁడువిషమేక్షణుఁడ
ధ్వరహతుఁడుగ్రుండుగాని-ధన్యుండాశం
కరుఁడైశ్వర్యముశోభిలఁ
బరగెకాభువివెలితిలేని-పొగుషమహిమన్॥

౪౦౫

ఉ. మానుగఁదియ్యవిల్లువిరి-మచ్చిక నారియుఁడావితూఁపులుం
బూనీనవాఁడశండుమఱి-పూనివాఁడితఁడింతమాత్రమే
కానిమఁతెద్దియుంగొఱఁత-గాదుమనోభవశంకరక్షమా
జానులకుఁజగత్రితయ-సన్నతరూపవిలాసనంపదన్॥

౪౧౫

చ. ఇలపయిశంకరక్షిత-తేంద్రుఁడుకల్పతరుత్రపాకరో
జ్వలదురుదానశీలతన-జస్రముశోభిలుచుండఁబైఁడిగు
బ్బలివెరచున్ధనార్థులకుఁ బంచియిడుందనునంచుదేవతా
నిలయముగానమానుని-నిర్భయవృత్తివహించువెండియున్॥

౪౨౫

ఉ. వేమరుఁబుణ్యకాలముల-వేడుకశంకరరాజప్రాజ్ఞుఁడై
హేమమయాంబరంబులును-హేళుగురించిమహీసుపత్వము

పూర్ణంబయి, భారతంబువోలె సుష్ణోకంబయి, కుబేరదిగ్భాగంబు
 వోలె సార్వభౌమనివాసంబయి, శంకరశరీరంబువోలె సర్వమం
 గళాధారంబయి, ద్వారకాపురంబువోలె నయ్యతాగ్రజ సత్త్వ
 కలితంబయి, వైకుంఠంబువోలె బురుషోత్తమశోభితంబయి, శర
 తాగలంబువోలె బ్రహ్మరాజరుచిరంబయి, సువర్ణశైలంబు వో
 లె లోకాద్యుపితంబయి, అంతరిక్షంబువోలె ననంతరత్నప్రభాం
 చితంబయి, సతావ్యంబువోలె నలంకారప్రచురంబయి, పూర్ణి
 మాచంద్రమండలంబువోలె గళానిధియయి, యొప్పు నప్పట్టణం
 బునకథీశ్వరుండు. 3౬॥

శీ. తనమహావిమలచి-త్తముపార్వతీమనో,

హరునికుఁగేళిమం-దిరముగాఁగఁ|

దనభర్తమార్గవ-ర్తినచరిత్రముక్షత్ర,

జాతికమూల్యభూ-షణముగాఁగఁ|

దనఘనాద్భుతనిరం-తరదానవిభవంబు,

కల్పభూజాదుల-గణనమాన్వఁ|

దననితాంతసమృద్ధ-ధనవిజృంభితమైన,

సిరికుబేరునకైన-సిగ్గునర్పఁ|

గీ. దనయశంబుదిగంతదం-తావశీంద్ర|

దంతకాంతులకధికసాం-ద్రతఘటింప|

నమరునిత్యప్రతాపని-రస్తకోటి|

తరణివిభుఁడైనశంకర-ధరణివిభుఁడు॥

37॥

మ. దిగిభ్రశేణిదశావశత్వమునవ-ర్తించెన్తహాశేషప|

న్నగుఁడిచ్చందిరిగంగులాద్రులలమై-నాకుంగనంబోయెనొ|

ప్పుగత్రీజేవిఁగొఁగిలించెఁగుహనా-పోత్రీశ్వరుండాదట౯|

జగతీభారముశంకరుండురుభుజా-స్తంభంబునందాల్చుట౯॥3౮॥

క. ఈవస్తువిపుడుతనకుం॥

గావలెనిమ్మనుచునొరునిఁ-గనివేఁడెడుహం॥

డేనంక లేఁడ్డుశంకర॥

భూనరురాజ్యమునఁబ్రజలు-బొరిసిఁగఁచుటకొ॥

౫౦౫

గీ. అన్యహాలుఁడుగావిండు నధ్వరిముల॥

నిజహవిర్భాగభోగసం-తృప్తులగుచు॥

మనుగుడుపుపెండ్లికొడుకుల-మాడి, -ఁబుషిత॥

గాత్రులెరింగుఁడొదిగాఁ-గలుగుసురలు॥

౫౦౬

క. దనుజులహరివలెశాత్రువ॥

మనుజేంద్రులగెలిచివిజయ-మహానీయుండై॥

ఘనభూచక్రముదాల్చెను॥

తనసిరిబుధునతముగాన-తండతులధృతికొ॥

౫౦౭

క. కావలసినయప్పుడయా॥

భూనగపుం? పునిరాష్ట్ర-ములఁబర్జన్యం॥

డావిర్భవమొందిసుభి॥

తొవహముగవానగురియు-సంచితన్వృత్తికొ॥

౫౦౮

క. నగరంబులురాష్ట్రంబులు॥

నగణితధనధాన్యయుతము-లైయభయములై॥

నెగడఁగఁబ్రయుడతమానసు॥

లగుమనుజుల్ దన్నుబొగడ-నాన్యపుఁడలరెకొ॥

౫౦౯

ప. మఱియు నప్పడమిఁజేఁడు మూడుగన్నులవేల్పుంబోడతోడం

గూడిపోరాడి యొడించుమించిన శ్రీకైయం వమకునిడుగాడని

వాడిమొరసిపలుకు విలుకాండ్రుదమ్మ గొలువ బలువడిం బరిధిల్లి

యొల్లకడలుగెలిచి కొలిచినలిచిన రాచపట్టిం జేపట్టినుట్టుపరచిబెట్టి

దంబగుకీనుకంగ సుపట్టియని యొరించిన తేనిందునిమి యొనిమిది

కడలుగడలుకొను నెలుంగుల బలుకంబంబుల గెలుపువారిలు వారి

- త్రాములకిచ్చుచుండఁగను-దంచితఁడ స్త్రీసమృద్ధశాలియై।
కామవిరోధిమా న్నెఁజిర-కాలిక నైజగిగఁబరత్వమున్॥ ౪౩॥
- చ. అని మొనవైరిరాజులుభి-యానక భూరిత రానకధ్యనుల్।
వినిపరువెత్తియెత్తిమట వీసభకంటకకుంఠితాంఘ్రులై।
పనిచెడిభిన్నులైపతెగ-భావముభావములందుఁగోరుచున్।
వనరుహసంభవుంబరుష-వాక్కులనిందయొనర్తురెంతయున్॥ ౪౪॥
- గీ. ఇన్పితవాదియుఁబాపచింతావిలుండుఁ।
బరధనాపేక్షియును నెవ్వఁ-బడినవాఁడు।
తోగియును నెందులేదొకఁ-రుండుఁదలఁప।
శంకరుండేలునిభిలరా-జ్యంబు-ందు॥ ౪౫॥
- గీ. గోవులెల్లప్పుడును పాను-గురియుదుండుఁ।
బుష్పఫలసంపదలనొప్పు-భూరుహములు।
బహుశనస్యంబుముక్కా-రు-బండుచుండు!|
నతఁడుబాలింపఁగాత్రీబు-ణ్యంబుకలిమి॥ ౪౬॥
- క. పానీయశాలికలును।
ద్యాసంబులు సలిలపూరి-తములగుచెరువుల్।
నానామణిమయదేవ।
పానములాన్యపుడునిలిపె ధరఁదగు నెడలన్॥ ౪౭॥
- చ. ఫలఘృతశాకపంచవిధ-భక్ష్యసశర్కరపాయసాంచితో।
జ్వలకలమాన్నదానమయ-సత్రిసహస్రములెల్లచోటుల।
స్వలనుదలిర్పనిల్పిహిమ-వస్త్రలయాచలమధ్యతీరముల్।
లలిభజియింప నేగుద్విజు-లందనుపున్నపశంకరుండొగిన్॥ ౪౮॥
- మ. చతురంభోధిపరీతభూతలపతు-ల్పమృక్ప్రకారంబునన్।
నుతిభద్రేభతురంగహేమమణిసం-దోహంబులర్పించియా।
నతులైకొల్వఁగ నేకహేళినివ హా-నందంబుతోశంకర।
క్షీతిపాలుండుధరిత్రియెలెవిలస-త్కిర్తింబ్రతాపొన్నతిన్॥ ౪౯॥

గీ. జై త్రయాత్రోద్యతానంగ-సార్వభౌమ।
 సచివకృతరక్తరాంకవ-చటులపటకు।
 టీరములనంగవనులనిం-పారెబాల।
 పల్లవాంచితభూరుహ-ప్రతతులపుడు॥ ౫౭॥

క. తువనీచ్యుతపత్రములై।
 వివెపల్లవలక్ష్మీచేఁగ-నందగమహిరు।
 ణ్ణివహములులేమిదొలఁగిన।
 భువిలోసిరిచేతవెలయు-పురుషులకరణి॥ ౫౮॥

క. శుకచంచూపుటనిభకిం।
 శుకముకుళప్రజములపుడు-చూడఁగనొప్పె॥
 మకరధ్వజతేజోగ్ని।
 ప్రకటప్రభలచటనచటఁ-బర్వెననంగ॥ ౫౯॥

గీ. కలితడక్షిణదిగ్విధూ-గర్భమునజ।
 నించినసమీరశిశువును-న్నించెలతలు।
 చిగురుటుయ్యెలనుంచిపో-పింపఁబెరిగె।
 భీతివిరహులకాత్తలోఁ-బెరుగుచుండ॥ ౬౦॥

సీ. సహకారమంజరీ-సౌరభ్యవిభవంబు,
 మాధవీమంటప-మండితంబు।
 వ్యాకోచకేసర-వాససానిలయంబు,
 మల్లికాస్ఫటదినాం-తోల్లసితము।
 మలయమారుతపోత-మానితభువనంబు,
 స్తరశరోల్లేహన-సాధనంబు।
 దోలికాకేళీవి-లోలబాలారత్న,
 మఖిలర్తుగణమస్త-కాభరణము।

గీ. కేళివనవాపికాతీర-భేలసార్వ।
 మంజుకుంజగృహాంతర-మదనకదన।

యించి జింక నెక్కు నెక్కుటితో మిక్కుటంబుగా నెకనక్కం
బులాడువడిగలమేలుజక్కి పౌజలడెక్కలతెరవునం గ్రమ్మిముమ్మ
రంబుగా నెగయు నెలదుమ్మకడలుంజడి యడుసుకొటిపదాడియా
డిపుడమిచేడియకుఁదానయొడయందై యడిగెడువారికోరికకక్కు
డుగావిడిముడియిడుచుంగడుంబొడవగుపొగడుఁగాంచి పుడుకు
దొడుకుం దెగడి నెగడికడలిరాయనినడుగుపరచి బుడుత నెలదారిం
గేరి పెట్టుచెట్టుచట్టులరట్టుపాలుజేసి వాసింబేర్చి నేర్చినవాఁడై
జన్నంబులెన్నెనియునొనర్చి వెన్నుండుమొదలగు జన్నంపుతిండి
పిండులకుఁబండుగ నేయుచు నక్కజంబగు చక్కదనంబునంజు
క్కలతేనికిం జక్కెరవిలుకానికి నెక్కువయైపక్కిజక్కిరాహత్తు
పెక్కురక్కసులం జక్కాడుకరణి వెక్కసపుటక్కరులనుక్క
డంచినజలయెడ నిక్కువంపుమక్కువనెరపుచు మిక్కిలివన్నెక
క్కిముక్కంటి మెడకుందొడవగు పడగ దారివడువుననుడువవలం
తయై తనయానపూనికానినడకలుమాని మానికంబులు కానుకలొ
సంగిదొరలందరు శరణనిమ్రొక్కుచుంగొలువ విలువలేనికలిమి
యుంబలిమియు నెలకొని తనయందునింపొందచందమామచందం
బున నందటికివిందై యెందునుంగొఱంతలేక చెందొవవిందుతాల్ప
రియడుగుకందమ్మిదోయి డెందంబునంబొందుపరచిహత్తుకొన్నబ
త్తింబుత్తిడివిరులగుత్తుబుం దామరపువ్వుమొత్తంబులిడికొల్పుచు
నెత్తమ్మివిడిదిపడంతుకం దన వెడందరొమ్మన నిమ్ముగానిడుకొన్న
కొన్ననవీలుకానితండ్రెయింబోలే సిరులనిరవొందుచు నోయ్య
వనయ్యోకిమీడు జగంబేలుచుండెనంత.

౫౫॥

ఉ కోకిలపంచమస్వరవి-ఘూర్ణితకర్ణవధూవియోగిహృదౌ |

ద్భీకరపుష్పగుచ్ఛమధు-బిందురూరీవిచరన్తధుప్రతా |

స్తోక సురుంక్రియానినద-కోభితస్వర్వజన తృప్తప్రద |

శ్రీకలితంబువొల్చేవన-సీమలయందువసంతమెంతయు॥ ౫౬॥

గురులతాగృహముల-వియలతావులపాను,

పులయందుఁబతులతోఁగలసియతుల

రతులడస్సినిమడ-వతులచక్కనిచెక్కు,

లనుగ్రమ్ముజేమబలింపునహరించు।

గీ కమ్మనుదుమ్మలరజమ్మ-గ్రమ్మరించి।
నలపుమొలపించిచలువయు-మొలవఁజేసి।
యలయికలణంచిమెల్లఁ-మెలఁగిచెలఁగి।
తెమ్మెరలుమధువేశవ-మ్ములందు॥

౬౫॥

వ. ఇవిభంబున మవ్వంబైనెవ్వటిల్లు నవ్వసంతసమయంబున నవ్వసు
మతీశ్వరుండొక్కనాడుమంజుల సాలభంజికాశుంభస్తరకత స్తం
భసంభారంబును నత్యుత్తమచంద్రకాంతభిత్తివిరాజమానంబును
వజ్రకీలితలాలితిద్వారచారుతరంబును నభివస్థటికరత్ననిర్మిత
సోపాన శ్రేణీరమణీయంబును పురుహూతనీలనిర్మితవాతాయన
స్థితింబును పద్మరాగమణికుట్టిమంబును మృగులబ్ధసుర కాన్త
భాస్తరణసమంచితంబును సృపోపాయనద్విరదమదజలపంకిలాం
గణంబును అసాధారణసౌభాగ్యసాకల్యకల్యాణంబును విచిత్ర
విభవశేషవిలసితింబునునగు సభాభవంబున నవంత్యమయసింహాస
నంబున నాసీనుండై కాంతకాంతాకరకతులస్ఫురన్తణీదండమం
డితచారుచామరమరుద్విజ్యూహానుండగుచు వైదికమీమాంసకశాబ్ది
కనై యాయికవైశేషికాలంకారిక జ్యోతిషకపౌరాణికసుకవీ
శ్వరమంత్రసాంమంత పురోహితగాయక విదూషక వైజిక
వాంశికవశారటీక వందిమాగధవైతాళికనర్తకనైనిక వ్యావహారిక
వారాంగనాదిజనులు యథాస్థానంబులనుండి యుచితగతులం గొ
లువఁలువకుంజిలువదొరికైంబలుకనలవిగాని చెలువంబునంగొలు
వుకలుచెరాయని పొడుపుతరింబొలుపగు చెంగల్వుకొలనువోలె
నిండుకొని కన్నులపండువయై సొంపుసంపాదింపవేదంబులు చ

పరవశా క్షీణసుఖవధూ-వరవిహార।

కాంతమగుచువసంతంబు-ఘనతఁజూపె॥

౩౧॥

గీ. సామవేదంబుఁజదువుచు-సాధువృత్తి।

మాధవస్తుతిఁగావించు-మానులేమె॥

పికములటుగాని-నోవ-ప్రియములగుచు।

సద్విజభ్యాతిచేనెట్లు-సంచరించు॥

౩౨॥

చ ప్రమదమునంబికాంగనలు-పాటలువాడమరులసల్లతా।

ప్రమదలుఁగొన్యముల్పులుప-భవ్యవనీవనితావివాహసం।

ప్రభమసమయంబునందలరి-మాధవుఁడోయనమాధవుండురీ।

విమెగయసత్ఫలంబులును-విప్రకరంబులకిచ్చెహొచ్చుగన్॥ ౩౩॥

నీ. పృథులపల్లవితెపు-ప్పేతఫలితోర్వజ,

రాజరాజితవన-భ్రాజితంబు।

ప్రసవానవానూన-పానమాద్యద్భృంగ,

సంఘర్షుంఝక్రయా-సంక్రమంబు

సహకారభూరుహం-చలఫలాస్వాదనా,

పేక్షాతిశయచలత్పక్షికులము।

ఘనసమ్మదాకుల కలకంఠకులకంఠ,

కాకలికలకలో-త్కరితంబు।

గీ కుసుమమంజులపంజుల-కుంజపుంజ,

మదనకదంపరిశ్రాంత-మతవతిలక।

ఫాలభవనారకణహం-బాలపవన।

మగుమనంపాందెఁజైత్రస-మాగమంబు॥

౩౪॥

నీ. తతములైవిభ్రమాం-చితములైమగుసాని,

మదమునమిక్కిలి-బొదిలిరొదలు।

గదురనింపులునింపు-కొదమముమైదలచే,

దనరుచుఘనరుచు-లొనఁగొరల।

ద్వైసఃబ్రోద్ధువౌడుచు-టెఱుఁగక।

యొసపరీగీములసుకించి-యొంటిమిసామి॥

౬౯॥

క. నీ ఫేలిక లెంకలమై।

కావల సిన పనులు నేయఁ-గాఁజూలుగుమో।

దేవానీయదుగులుగనఁ।

గావేదుక వొడమివచ్చి-కంటిమి నెమ్మిక్॥

౭౦॥

క. మాసత్తువమావడినా।

చేనూటియుమాకడిండి-సిరివేటకువి।

చ్చేసికనుంగొనివన్నెయు।

వాసియుమాకబ్బఁజేయ-పలదేనీకుక్॥

౭౧॥

క. కానల మెకాలుకన్నలఁ।

గానవుకడుఁబోతరించి-కావరమనఁగా।

లూనవురంకెలువేయుచు।

మానుగఁబొదిలీగుఁబంట-మానులుచెలుపుక్॥

౭౨॥

క. కడువాడికోరలారపులఁ।

బొడియొద్దిట్టంపుటిసుక-పోలికరాలక్॥

గడుసుపడియొకటొకటితో।

బడిబడిపోరాడుఁగ్రొవ్వి-పందులుకినుకక్॥

౭౩॥

క. ఎల్లెడఁజూచినతాఁదె।

పెల్లుగనఁజ్ఱాడుమన్ను-బిల్లులుదొంకల్॥

కేళ్ళుకుమరుదనేయుచుఁ।

ద్రుళ్ళుచుఁద్రెళ్ళుచునులేచి-దుముకుచునచటక్॥

౭౪॥

అ. మబ్బురొదలకంఁటె-నిబ్బడిగొనుచునా।

గొబ్బతిల్లనరిది-బొబ్బలిడుచు।

సింగములుచెలంగి-చంగుననురికేయె।

నుంగుమొత్తముల-నణంగిఁతుంచు॥

౭౫॥

ర్చింపుచు శాస్త్రవాదంబులుపరీక్షింపుచు పురాణేతిహాసకథలి
చ్చగింపుచు చంపూనాటకోదాహరణాది చాటుప్రబంధంబులా
లోచింపుచు సంగీతమాధుర్యరసప్రవాహంబులందేలుచు శృత్యగీ
తిప్రకారంబులు విలోకించిమెచ్చుచు ప్రణతనరపాలులంగృహ
శీతలకటాక్షవీక్షణంబులంజూచుచు సకలవిద్యాప్రసంగ గోష్ఠివి
నోదంబుల నుల్లసిల్లుచు శంకరమహీషల్లభశేఖరుండు పేరోలగం
బున్న సమయంబున॥

౬౬-౧

సీ. శార్దూలనఖములు-చమరపాలంబులు,
గోరోచంబును-జారపప్పు!
నెలవిండ్లుపీలిపు-వృలర్దులునుజున్ను,
జవ్వాదిపిల్లులు-శారికలును!
కస్తూరిమృగములు-కరటిదంతములును,
నెరవైనడేగలు-నెమ్మిపురులు!
వేణుముక్తాఫల శ్రేణులుపునుగును,
కలితకాలాగరు-ఖండతితులు!

గీ. మఱియైనరపులుగలుగును-మస్తశస్త్ర!
వస్తువులుకాన్కలిచ్చియ-వ్వసుమతీశ!
సింహునొయ్యనబొహగాంచి-చెంచుదొరలు!
ముదముగదురంగవటసాగి-మొక్కిరపుడు॥

౬౬-౨

ఆ. మొక్కిలేచికేలు-మోడ్చునెన్నోసలఘు!
టించిపలికిరిట్లు-చెంచుదొరలు!
సామిచిత్తగించు-చక్కగామానేయఁ!
విన్నపంబుతప్పు-లెన్నకీవు॥

౬౬-౩

క. విసుగులుమేమునునీదయ!
ససిబొప్పడనడవిగడుపు-చల్లగదలక!

బలుకుపాకులువాగురుల్మిడి-బద్దలీటెలుదీములం।

బులపొదుల్తడవిశ్చనారస-ముల్గుదెల్గానివేటకాం।

ద్రెలమిఁగొల్వఁగవచ్చెభూమిత-లేంద్రుఁడున్నతిమీఱఁగన్॥౨౯॥

మ. అవనిశుండనుయాయిసైనికసువీ-రాలాపవార్తాశ్రుతి।

ప్రవణుండైచరికాంచెదుర్తననది-ద్భల్లూకవ్యాభోగశ్ర।

ల్యవరావాద్విపఖడ్గసింహశరభ-వ్యాఘ్రాదినానామృగో।

గ్రవిహారాకులభీకరంబగుమహా-రణ్యంబుదౌదవ్వులన్॥ ౩౦॥

ప. వెండియు మందారమాకందమాలారమాతులుం గమధూకమాధవీ
మాలతీమల్లికాసాలతమాలకృతమాలఘార్జరఖర్జూరసర్జకార్జున హారీ
తకిక్రముకామలక మాగధసింధువారిబదరీ కాకేసరకుసుపకకురంట
కాదిసాదపవిట పాగ్రనిరర్గళవిహారమాణకీరశారి కాకోకిల పారా
వతప్రముఖనిఖిలశకునినికరనినాదపూరితంబును పధికజన శ్రవణ
రంధనీరంద్రమహోత్సవసంపాదన చతురసదాగతిపూరిత కేచ
కధ్వానసంగళినిర్మరిణీసంజనితకమల ఖేలద్రోలంబగానమృదుల
నిస్వనభాసురంబును సహస్రకీరణ పరంపరాదురవగాహంబును
నగు నరణ్యంబుదరిసి మృగంబులుసంచరించితావుల రిసిములు
తారువేయించి పొంగువారించివలలుబరపించి తెరలెత్తించి బో
నులూడ్డించి దీములుఘటించి తెరవులరికట్టించి వాకలువంపిం
చి మచ్చుమండ్లులుచల్లించి వాకట్టుకట్టించి॥ ౩౧॥

శా. శాపంబెక్కిడియర్గలోపమభుజా-సారంబెలర్పకమహా।

తూపారధ్వసిధిక్కిరించుగుణని-ర్ఘోషంబుగావించియా।

టోపంబొప్పచ్చుగంబులుర్విబడనై ఘోర్యంబుగా నేసెనా।

భూపాతేంద్రుడుచండకాండచయముల్-పుంఖానుపుంఖంబుగాన్

క. నరపతియీగతనిష్ఠుర।

శరములుబరపుటయునచల-సాధ్వసపరతెన్।

గిరికరికేసరికాసర।

వ. అనిమతీయు నశ్యవశ్యమృగమదోద్రిక్తవ్యాపారంబులు గడించి
అదకుంబననైయున్నదిప్పుడు వేటకువిచ్చేయందగుని చెంచులు
విన్నవించిన నాకర్ణించి దుష్టమృగనిగ్రహంబు కర్తవ్యంబనినశ్చ
యించి శంకరమహీపాలుండు ధనురస్త్రశస్త్రప్రవీణులిగు మృ
గయుల వేటకురమ్మని చాటంబంచి యారాత్రగడపి పభౌతింబు
నంగాలోచితకణ్ణీయంబులు నిర్వర్తించి రక్తోక్షిప్త పరిచ్ఛిదుంబు
ను దదగోధాంగుళిత్రాణుండును మహాకొడవపాణియు కచ్చా
బద్ధమండలాగ్రుండును మృగయావిహారసముచిత పేష భారియు
బాదుకాగూఢచరణకమలుండును సన్నద్ధుండునై॥

ఉ. మానసవైనతేయపవ-మానసమావసమ జ్వలద్రయ!

శ్రీనిలయంబు శారదశ-శివతిభాదవిభాంచితంబునా!

మానితనాజినెక్కిరిపు-మర్దనుడావృపమాళివిక్రమా!

నూనమహాపదాతిమృగ-యల్ దనుగొల్వంగ నేగ వేటకున్ ॥ 22॥

సీ. వెంటమాణిక్యంబు-విశ్వాసిబంటేడు,

పాలసంద్రంబుతు-పాకిగుండు!

భైరవిజోశంగి-బలుబంతిజవ్వాది,

వియ్యాలదాడివి వేకిజోగి!

యురిగోలవలిచీను-గరుడపైడిసలాక,

భూతనాథుడుకూన-బొడ్డుకంట!

నీలమేఘముపైడి-నిగ్గుజేవుగుండ,

రాముబాణంబువా.రణముసురటి!

గీ. పుణ్యతీర్థముచేమంతి-వోతురాజు!

సాళువమునాగ బేర్వడ్డ-జాగిలములు!

సరభణులబట్టికొని తెచ్చు-సాగినడచి!

రవనిపతిమోగిలమృగయుల-య్యవసరమున॥

2౩॥

తరళ, వలలుబోనులుచిక్కిముల్ పెను-వారికత్తులుబల్లెముల్!

మృగంబులనన్వేషింపుచుగిరిశిఖర నిర్గతనిర్ముఝి రిణీసంజనిత కంజా
తెపుంజమంజులపరాగభరిత సౌరభ్యధురంధరగంధవాహకిశోర
ప్రసారమహితభారనిరస్తాయానుండగుచుఁ జనిచనియొక్క విషి
నోద్దేశంబున॥

౧౮౮॥

గీ. గిరిగుహామధ్యవాసునిఁ-బరమశాంతుఁ
వ్యాఘ్రచర్తావృతాంగుద-యాంతరంగుఁ
మానినొక్కనివ్యాఘ్రమృ-మతినిఁదునిమెఁ
మనుజనాయకుఁడొకతీవ్ర-మార్గణమున॥

౧౮౯॥

గీ. శంకరన్యప్రప్రయుక్తమా-సాయకంబుఁ
శీఘ్రగతితోడవచ్చియా-చెంతనున్నఁ
యస్తునీంద్రునిపత్నిమ-హాపతివ్ర
తాశిరోమణిదెగటార్చె-దైవగతిని॥

౧౯౦॥

ప. ఇట్లు శంకరన్యపాలప్రయుక్తబాణనిహితులైన జననీజనకులజూచి
తత్పుతుండు జాంగలుండనువాడప్పుడు భృశదుఃఖితుండగుచు
నెలుంగత్తిరోదనంబుసేయుచు నిట్లనివిలపించె॥

౧౯౧॥

సీ. ఓతాతయోమాత-యోదయాంబుధులార,
యిటునన్నువిడిచిమీ-రెచటికిప్పుఁ
డేగితిరెచ్చోటి-కేగుదునేనునా,
కెవ్వఁడురక్షకుఁ-డెన్నిచూడఁ
జదివించునన్నుబ్రా-జదువులెవ్వఁడింక,
పటుశాస్త్రములుపతిం-పంగఁజేయు॥
నెవ్వఁడాచారంబు-లెల్లశిక్షించునో,
తండ్రినీవిట్లును-ర్దశపహింప॥

గీ. అమృతోనాకుభోజనం-బరితొనొ,
సంగునెవ్వతెయుపదంశ-సంగతముగ॥

తరత్తుముఖమృగములరచి-ధరణింబ్రత్యేకం॥

౮౩౧

గీ. ధరణినాథపృషత్కని-ర్దళితమృగని।

కాయఘనకాయగళితర-క్తప్రవాహా।

చయముబ్రవహింశైశ్చైక-శైలసాను।

భాగసంజాతనిర్మల-పక్షిపగిది॥

౮౪॥

క. ఆరహాధునియానతిః।

బూనిభటుల్చెంచుదొరలు-బొరిగుహలబ్రతి।

ధ్వజములీలగనార్చుచు।

మానితసునకములనేర్ప-మరవిడిచిరొగి॥

౮౫॥

ఆ. ఆవియురూపవీర్య-జవసత్త్వములసింహా।

కాబకములఁబోలఁ-జాబఁగాన।

నుగ్రమృగసమూహ-నిగ్రహంబొనరించె।

నతులనఖరడండ్టి కాయుధము॥

౮౬॥

ఉ. అంతట వారలుకొమ్మగప-దాండమువెంబడి నేగికుంజపుం।

జాంతరశీమఁబొంచినమృ-గావళిఁద్రుంచియురజ్జుజాలసం।

క్రాంతినిలోగిచిక్కినమె-కాలవధించియుదీములొడ్డవి।

భ్రాంతివహించికేళ్ళురుకు-వానినిఁగూల్చియుఁబెట్క-భంగులకొ॥

చ. ఇవ్విధంబున నాభేటచాతుర్యపాటవ నిరాఘాట చటులాటవి

కవీరభటశ్రేష్ఠులు గరిష్ఠవిక్రమాకుంత మృగయావినోదాయత్తచి

త్తులై మత్తేభంబులఁద్రుంచియు లలాయంబులమాయించియు

శార్దూలంబులమర్దించియు గండకంబుల ఖండించియు శచిభంబు

లంబరిమార్చియు శిల్యంబులం ద్రొల్పించియు సన్యవస్యమృగ

నికరంబులం దెగటార్చియు తెరవేటగంటవేటమొదలయిన వేట

లన్నియు ఘటియించియు తనడెందంబునకానందంబు సంపాదించి

పుమఁ దోడంజనుదేర మఱియు నాధరణీశ్వరుండు ధనురయం

దైకాంతారంబులంబర్వతంబులం గుహంతరంబులం దగినయెడల

విప్రకుమారకయమలో!

కప్రాప్తికి నేగ వలయుఁ - గాలవశమునకొ॥

2౮॥

మ. సురలుస్సిద్ధులు సాధ్యులు స్తుతులు - త్సుల్ నాగగంధర్వకిం!

పురుషుల్ దైత్యులు మర్త్యులచ్యులు జగ - త్పూజ్యాత్మలెయ్యెప్పువా!

క్తురణీ నాథముకుందచింద్రధరులుం - గాలక్రమప్రక్రియకొ॥

విరతింబొంచెదరందలుకొ గుణనిధీ - నీ కేలశోకింపఁగకొ॥ ౨౯॥

గీ. అద్వయము సచ్చిదానంద - మప్రతర్క్య!

ముపనిషద్గతమగుబ్రహ్మ - మొకటి నూవె!

చెడదుపుట్టదు పెరుగదు - జీర్ణభావ!

మందదున్వయింప్రకాశమై - యమరుచుండు॥

౩౦॥

సీ. సాపకామక్రోధ - భయమోహమాత్సర్య,

కాతణంబత్యంత - కష్టకరము!

పరదారపరవీత - హరి శైకలోలంబు,

కలబుద్ధుడా కార - విలసకంబు!

మలమూత్రదుర్గంధ - నిలయంబు సాంద్రపూ,

యాస్యగ్వసాపంక - ధూసతంబు!

నవరంధ్రసహితంబు - నా నావిధక్రిమి,

సంకులంబుజడంబు శాశ్వతంబు!

గీ. బహుతరక్లేశహింసాది - భౌజనంబు!

నిందితంబిట్టి దేహంబు - నందు నాత్మ!

బుద్ధిగావించితిరమని పొదలు నెన్వఁ!

డతఁడుమూఢుండుదుర్మతి - యతఁడునుమ్ము!

౩౧॥

ప. బహుభిద్రఘటాకారంబైన శరీరంబునంబ్రాణవాయువు చిరకా

లంబునిలువ నేరదు కావున జననీజనకులంగూర్చి శోకంబు సేయకు

ము. వారుస్వకర్తవశంబునంజేసి కళేబరంబులు విడిచిచనిరి. నీవు

నుగర్తవశంబున భూతలంబునున్నవాడవు కర్తక్షయంబగు నె

ప్పుడెప్పుడ పరలోకంబునకుంజనఁగలవు శరీరావాసస్థానంబుకర్తా

జనియెవ్వలెయి కబాల్య - చాపలమునఁ |

బోరువెట్టెడిననుఁ జేరి - బుజ్జించు ||

౯౨||

గీ. జీర్ణపర్ణంబుపారణ - శిథిలతనుల |

నిరపరాధులదృఢతపో - నిష్కలగు |

వారిమిమ్ములనిపుడుని - స్కారణంబ |

చంపెనెవ్వఁడుదారుణ - సాయకముల ||

౯౩||

ప. అని పెక్కుభంగుల నమ్ముచుమారుండు పెద్దయెలుంగెత్తి రోద
నంబు నేయుచుండె నంతం దత్సలపితఁగొలికించి శంకరభూషా
లుండు శబ్దంబునకభిముఖుండై చని గుహాద్వారంబుఁజేర నచ్చటి
మునులందఱు నయ్యాక్రందనంబువిని తదాశ్రమంబునకు సత్వరం
బుగా వచ్చి శరనిహతులైన మునిదంపతులంగాంచి ధనురరుండగు
రాజును విలొకించి విలపించుచున్న మునిపుత్తునిం గని భృశవి
హ్వలులై భీతచేతస్కుండైన మునిపుత్తుని నాశ్వాసింపుచునిట్లనితి.

క. ధనియెడనిస్వనియెడన |

జ్ఞనియెడఁబండితునియెడఁగృ - శునియెడలందీ |

నునియెడల నెవనంతకుఁ |

దనఘాసమవర్తిసంశ యములేదుసుమీ ||

౯౪||

క. వనముననభమున గ్రామం |

బుననగమున నెట్టిదేశ - మున నెచ్చటనుం |

డినఁగానియమునివశతం |

జనవిలయున్సకలజంతు - సంతతికనఘా ||

౯౫||

గీ. బాలకులువృద్ధులగువారు - బ్రహ్మచారు |

లరయగృహమేధులుసవిపి - నాలయులును |

యతులునుశరీరములువిహ - నాడియముని |

వీఁడుజొత్తురుకాలంబు - గూడెనేని ||

౯౬||

క. విప్రులుక్షత్రియులునువై |

శక్రప్రవరులుశూద్రులితర - సంకరజాతుల |

విడిచెద నెమ్మేను-విప్రహత్యాపాప,
 శాంతికి నైభవ-త్సవిధభూమిఁ
 గాయసరిత్యాగ-కలనచేమత్కృత,
 దోషంబశేషంబుఁ-దొలఁగునట్ల
 ఘనులారనాకను-గ్రహముసేయుఁడుమీర,
 అనిముసీంద్రులతోడ-నాడితనదు?

- గీ సచివులనుబిల్చిపల్కెవి-చారమెడలి।
 చేసితినిబ్రహ్మహత్యదు-శ్శీలపరత।
 వెలఁదిఁజంపితిగానఁద-త్కలుషశోధ।
 నారమనలంబుఁజొచ్చిదే-హాబువిడుతు॥ ౧౦౬॥
- వ ఇంధనంబులు శీఘ్రగతిఁదెచ్చి వహ్నిదరికొల్పుండు. మత్స్వత్త్రి
 ని రాజ్యంబునం బ్రతిష్ఠింపుఁడు. శోకంబుమానుఁడు, దైవంబు
 దురతిక్రమంబని యేలిక పలికినపలుకుటవిని దుఃఖింపుచు మంత్రి
 లిట్లనిరి॥ ౧౦౭॥
- ఉ శత్రులకైనమేలెపుడు-సల్పడివాఁడవుపాండ్యభూపనీ।
 పుత్త్రిలఁబ్రోచినట్లుమముఁబ్రోచితినిత్యమునిన్నఁబాసిలో।
 కత్రయగణ్యయెట్లుచనఁ-గాఁగలముజ్వలితాగ్నిఁజొచ్చిమ।
 ద్దాత్రముఁజ్జగించెదము-తధ్యముసుమ్మనిపల్కవారితో॥ ౧౦౮॥
- న రాజిట్లనియె. ౧౧౦॥
- మ త్తకోకిల.
 ఓమవామతులారచెప్పెద-నొక్కమాటవినుండునే।
 నేమి సేయుదుఘోరపాతక మిట్లుచేసితిరాజనై।
 భూమియెలఁగ నాకుఁజెల్లదు పొండుగొబ్బునవీటికి॥
 మామకాత్తజురాజుఁజేయుఁడు-మానుఁడాత్తలశోకము॥ ౧౧౦॥
- వ. అనిసాంత్యన పూర్వకంబుగాఁబలికి మంత్రిలనొడంబరచి తదా
 నీతచారు సమేధితంబై ప్రజ్వలింపుచున్న మహాజ్వలనంబుఁ గ
 నుంగొని ౧౧౧॥

ధీనంబుగావున శోకంబువలదు. ధైర్యబలంబించి సమాహితుం
డవై తల్లిదండ్రులకు బ్రేతకార్యంబులు వేదోక్త ప్రకారంబున
నాచరింపుము. నీ తల్లియుం దండ్రీయు శర ఘాతంబున
మృతిం బొందిరి గావున వారికి దుర్మరణ దోష నివృత్తి
యగునట్లుగా రామేశ్వర క్షేత్రంబునకుం జని యంద పైతృ
క క్రియా కలాపంబు సర్వంబును గావింపుమని మహామునులుప
దేశించిన శాకల్యసందనుండైన జాంగలాండెట్లు పితృదేహంబులు
సంస్కరించి మరునాడు రామేశ్వరక్షేత్రంబునకుంజని యొక్క
సంవత్సరంబు వసించి తదంతిమ దివసంబున నిశాసమయంబునం
గలలోనం దల్లిదండ్రుల హరిసారూప్యంబు ఐహించినవారిం
జూచి సంతసిల్లి మునులకావృత్తాంతంబు వినిపించి సుఖించు
చుండె నంతనమ్మహర్షు లారాజుంజూచి కోపించి పరుషభాషణం
బుల నిట్లనిరి.

౧౦౨॥

క. మోహంధపాండ్యభూవర!

బాహుబలౌ నత్తవంశ-పాంసనకుమతీ!

స్త్రీహత్యయుద్విజహత్యయు

నాహస్తివైచేసితీవియ-సన్తార్గరతి॥

౧౦౩॥

ఆ. కానవహ్నియందుఁ గాయసంత్యాగంబు!

నేయుమిప్పడిట్లు-నేయవేని!

శుద్ధినీపలేదు-సుమ్మప్రపాయశ్చిత్త!

కోటిచేతనైనఁ-గుత్సితాత్త!

౧౦౪॥

క. దోషధారిభవత్సం!

భాషణమాత్రమునవచ్చు-బ్రాహ్మణహత్యా!

దోషానియతంబుదుష్టమ!

నీషామావంకనింక-నిలువకచనుమో॥

౧౦౫॥

సీ. నావుఁడుశంకర-భూవిభుండలువలె,

నగుఁగాకహవ్యవా-హనునియందు!

కుంకుమకర్పూరంబుల రామనాథునిం బూజింపుము. పాయసా
న్నాది వివిధపదార్థంబుల నైవేద్యంబు సమర్పింపుము. తిలతైలం
బునఁ బ్రతిదినంబు వీపారాధనంబొనర్చు మిట్లు ఠామేశ్వరుం
గొల్చిన యక్షణంబ నీకు స్త్రీహత్యయుం బ్రహ్మహత్యయు నశిం
చు. రామనాథునిదర్శనంబున భూగ్రాహత్యయుతంబును, సురా
పానాయుతంబును, స్వర్ణస్తేయాయుతంబును, గురుస్త్రీగమనా
యుతంబును, తత్సంయోగ దోషంబులును, సకలపాతకంబులును
దొలంగు.

౧౧౬॥

శ్రీ. ఎంచరామేశు సేవల-భించె నేని

గంగచేగయచేఁబ్రయా-గంబుచేత

నేమివివిధాధ్వరంబుల-నేమిఘోషం

తపముచే నేమినరులకు-ధరణి నాధ॥

౧౧౭॥

క కావున సేతువునకుఁజను

మీవుశివుఁ రామనాథు నీశ్వరునభవుఁ

సేవింపుమిఁకవిలంబము

గావింపకుమి పుడచనుము-గాఢవివేకా॥

౧౧౮॥

వ. ఇట్లాకాశవాణి పలికిన పలుకులువిని॥

౧౧౯॥

క మునులందఱుశంకరన్మృపుఁ

గనుఁగొని సేతువునకాశు-గతి నేగుమునీ

వసఘాసేవకభవభం

జనుఁగొల్వము రామనాథు-సదయస్వాంతుఁ

౧౨౦॥

వ. రామనాథేశ్వరస్వామి మాహాత్మ్యంబెఱుంగక మేమునిన్నగ్నిలో
జొరుమంటిమనియమ్మహర్షులాడిననట్లవారిచే ననుజ్ఞాతులడై యా
పాండ్యభూమండలాఖండలుండు॥

౧౨౧॥

క. కఠితురగరభపదాతులఁ

బుఁమునకుంబంపిమునుల-బోధివలగొని మో॥

- గీ. స్నానమొనరించియూచిమ-నంబుఁజేసి
శుదిమతియయిరోహితా-స్యనకుమాని
పుంగవులకుబ్రహ్మక్షణ-పూర్వకముగ
మౌక్తికమానసమునసాంబ మూర్తినిలిపి॥ ౧౧౧౨॥
- వ. ధైర్యంబడలంచి యింకరవసుంధరాపల్లభుండు వహ్నిలోననురు
కంబ్రారంభించి.
౧౧౧౩॥
- గీ. పాశ్చాత్యదంభోధరధ్వని-ప్రతిమభయద,
నాదమునెలంగమానిబృం-దమవినంగఁ
బాండ్యకులరత్నమైనయా-ప్రభునిఁగూర్చి
యప్సరాకాశవాణియి-ట్లనుచుఁబలికె॥ ౧౧౧౪॥
- నీ. శ్రీశంకరక్షమా-ధీశవహ్నిప్రదే,
శమునీవిపుడుసేయ-కుముమహీసు
పర్వహత్యాహేతు-పాతకోగ్రభయలబ,
దణగదునీకుగు-ణాలవాల
చెప్పెదనవహిత-చిత్తతమదుపదే,
శముపినుసద్వేద-సమ్మితంబు
దక్షిణాంభోరాశి-తటమునగంధమా,
దనమహాధారుణీ ధరమునందు॥
- గీ. రామసేతువునందుశ్రీ-రామచంద్ర
సంప్రతిష్ఠితురామేశు-సర్వగురుని
శివునిగౌరీశనాథుని-సేవసేయు
మచటభక్తిసనీవొక్క-హాయింబు॥ ౧౧౧౫॥
- వ. త్రికాలంబును బ్రహ్మక్షణమసాకారంబులుసేయుము. ప్రత్యేకంబు
రామేశ్వరస్వామికిఁ గవ్యభృతభారద్యయంబునను, ద్విభార
పరిసమృతంబులైన గోక్షీరంబున ద్రోణపరిమాణంబగు మధురసం
బునను, మహాభీషేకంబాచరింపుము. ప్రతిదినంబు చందనాగరు

- శ్లో. మార్కం దేయభయత్రాణమృత్యుంజయశివావృణుః।
సమస్తేగిరిబాఘాయనిష్పాశంకురుసర్వదా॥ ౧౨౯॥
- శ్లో. గుదాక్షమాలాభరణచంద్రశేఖరశంకర।
వేదోక్తసమ్యగాచారయోగ్యమాంకురుతేనమః॥ ౧౩౦॥
- శ్లో. నూర్మదంతభిదేతుభ్యంభారతీనాసికాభిరే।
రామేశ్వరాయదేవాయనమోమేశుదిదోభవ॥ ౧౩౧॥
- శ్లో. అనంతసచ్చిదానందంగామనాధంవృషధ్వజం।
భూయోభూయోనమస్యామిపాతకంమేవినస్యతు॥ ౧౩౨॥
- గీ. ఇవిధంబునరామేశు-నిందుధరుని।
వినుతినేయుచునున్నయ-మనుజువిభుని।
యానంబునవెడలెమ-హాభయంక।
రస్వరూపిణియైనట్టి-బ్రహ్మహత్య॥ ౧౩౩॥
- ఆ. అట్టిబ్రహ్మహత్య-నశిఘోరమూర్తిని।
జూచిభైరవుండు-శూలహతిని।
సంహరించెరుద్ర-శాసనంబుననంతి।
రామనాథుడనియె-రాజుతోడ॥ ౧౩౪॥
- క. క్షీతినాధనీయధార।
స్తూతులనతిప్రీతమాన-సుండన్నెతిభవ।
తృప్తపూజనమునముదమొం।
దితినిచ్చెదవరమువేడు-ధీరవశేజ్యా॥ ౧౩౫॥
- వ. స్త్రీహత్యాబ్రహ్మహత్యలనలన్నైన నీదోషంబుదొలంగ శుద్ధుండవై
తివి. మున్నువోలె రాజ్యంబుఁ బాలింపుము. భక్తియుక్తంబగు
హృదయంబున నెవ్వగు నన్నిచోట సేవించురు వారి బ్రహ్మహ
త్యలు పదివేలైన నశింపజేయుదు. మహాపాతకాయుతింబుల
నైన క్షణమాత్రంబున విదళింతు. నన్ను సేవించుజనులు సంసరణ
క్తేశరహితులై మత్సరయుజ్యంబునొందుదురు. నీచేసినస్తోత్రంబు
భసక్తికంబుగాఁ బఠించినవారికి మహాపాపసంచయంబు నశించు

క్కిరభసమునఁగ తిపయబల।

పరివృతుఁడైతాను సేతు-బంధంబునకుఁ॥

౧౨౨॥

సీ. చని సేతువునొక్క-సంవత్సరమునిల్పి,

భక్తిపూర్వకముగఁ-బ్రత్యహంబు।

మూఁడుసంధ్యలయందు-ముదమునబూజించి,

రామనాథేశ్వర-స్వామినభవుఁ।

గొనకొనియలధను-హక్కిటినిబ్రతివాస,

రంబునుమునిఁగెని-రంతరంబు।

ధరణీసురలకన్న-దానంబుఁగావించి,

యైక భుక్తముజేసి-యింద్రియముల।

శీ. గెలిచెనొప్పగదశభార-ములధనంబు।

రామనాథునికొసఁగెనీ-క్రమముచేత।

నభ్రభారతిచెప్పిన-యట్లపూజ।

నంబుతగ సల్పెనొప్పొండ్య-నరవిభుండు॥

౧౨౩॥

క. అంతటశంకరస్యపుండ్ర।

బ్రాంతిమదివసమునఁబ్రీతుఁ-డైహైమవతీ।

కాంతునిరామేశ్వరునిన।

నంతునిబొగడంగఁదొడఁగె-నచలితభక్తి॥

౧౨౪॥

శ్లో. నమామిరుద్రమిశానం రామనాథముమాపతిం।

పాహిమాంకృపయాదేవబ్రహ్మహత్యాందహాశుమే॥

౧౨౫॥

శ్లో. త్రిపురఘ్నమహాదేవకాలకూటవిషాదన।

రక్షమాంకరుణాసింధోస్త్రీహత్యాంమేవిమోచయ॥

౧౨౬॥

శ్లో. గంగాధరవిరూపాక్షరామనాథత్రిలోచన।

మాంపాలయకృపాదృష్ట్యామత్స్వపంఛిందిశంకరా॥

౧౨౭॥

శ్లో. కామారేకామసంధాయైభక్తానాంరాఘవేశ్వర।

కటాక్షపాతంకురుమేశుద్ధంమాంకురుధూర్జలే॥

౧౨౮॥

శాత్రవక్షీతినాధభూధర-శక్రుఁడైవిజయంబుఁగన్ |

ధాత్రియేలెనుబాండ్యశంకర-ధారుణీశ్వరుఁడున్నతిన్ || ౧౪౨ ||

మ. కురిసెన్ద్రస్థిఫలించెసస్సవితతుల్ - గోవుల్బహుక్షీరముల్ |

గురిసెన్గోగభయాపమృత్యుజనిత-క్షోభంబడంగెం బజల్ |

సిరిచేహచ్చిరియన్ కర్తములుబొల్చె-న్నాల్లుపాదంబులం |

బరగెన్ ధర్తముపాండ్యశంకరుఁడుసా-నూజ్యంబుగావింపఁగాన్

వ. ఇద్విధంబున సముద్రముద్రితమహీమండలంబు చిరకాలంబు పాలించి పుత్తుఁగకురాజ్యంబొసంగి శంకరమహారాజు శరీరాంతంబున రామేశ్వరమహాదేవునిం జింతింపుచుఁదత్సలోక్యముక్తిపడసె నీ | పకారంబున మీకురామేశ్వరమహాత్మ్యంబు వివరించితి నీయుపాఖ్యానంబుపవిత్రంబు లక్షీకరంబు పుణ్యంబు దుఃఖహరంబు దుస్స్వప్నదోషనివారణంబు మహాశాంతికరంబు సకలాంగకారణంబు దీనింబరించినవారికి విన్నవారికి స్వర్గాపవర్గంబులుసేదించు జ్యోతిష్టోమాదియన్ ఫలంబును చతుర్వేదశతావృత్తిఫలంబును సకలతీర్థస్నానఫలంబును పోడశమహాదానఫలంబును లభించును. బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరలోకనివాసంబు దొరికు శివసాయుజ్యంబుసంభవించు సకలకామంబులుఫలించుచునని నిఖిలపురాణవాఙ్మఖ్యానసమేతుండగుసూతుండు పలికినవిని నైమిశారణ్యనివాసులు శౌనకాదిమహర్షులు సంతుష్టింజెందిరి. సూతుండుకైలాసంబునకుంజనియె నిమ్మహాప్రబంధంబువ్రాసిని పుస్తకంబర్చుజేసిన నారాధించిన శ్రీరామేశ్వరుండాదురాధోగ్యైశ్వర్యంబులు శాశ్వతమోక్షపదంబునుంగృహసేయు || ౧౪౩ ||

శా. భక్తారామవసంతశాంతమునిహృ-త్పద్మాంత రఁసీనస |

న్దుక్తాహారపతీరహీరశరదం భోభృద్వశతౌంగ వే |

దోక్తానంతగుణప్రభౌవపరిపూ-ర్ణోదారికారుణ్య సం |

సిక్తప్రేక్షణవిశ్వరక్షణచణ-శ్రీమత్త్రిశూలాయుధా || ౧౪౪ ||

నీభక్తితాత్పర్యవిశ్వాసస్తోత్రపూజావిధానంబులం బ్రసన్నుండే
నైతి. యధేష్టంబుగా వరంబు ప్రార్థింపుమని రామేశ్వరుండాన
తిచ్చిన శంకరమాహారాజిట్లనియె. ౧౩౬॥

ఉ. ఇందుకళావతంసపర - మేళనిమంగనుఁగొంటిధన్యతం॥
జెందితినింతకంఁటెనువి - శేషవరస్థితిలేదునాకుసా॥
నందమ్మకండుపుత్త్రభయ - నాశకతారకపాదపద్మని॥
ష్పందసుభక్తిసంపదయొ - సంగుముపాతకతూలపావకా॥ ౧౩౭॥

ఆ. జననిగర్భగోళ - మునఁబునర్జనినాకుఁ॥
దప్పుఁగాతమత్స్య - తస్తవంబుఁ॥
దగఁబరించునరుఁడు - ధన్యుఁడైనీ సేవఁ॥
గలుగుపుణ్యఫలము - గాంచుఁగాత॥ ౧౩౮॥

క. అనివేడినట్లుగుఁగా॥
కనియతనిననుగ్రహించి - యలరామేశుం॥
డనుపమలింగాకారం॥
బునిసంతర్థానమెంద - బూసురులారా॥ ౧౩౯॥

క. నరపతియురామనాథుని॥
గిరిజావల్లభునిఁగొలిచి - కృతికృత్యతచే॥
గరమొప్పుచునిజసేనా॥
పరివృతుఁడైచనియెనాత్త - పట్టణమునకు॥ ౧౪౦॥

గీ. అంతివనవాసులైనమ - హామునులగుఁ॥
దనదువృత్తాంతమంతయు - ధరిణివిభుఁడు॥
విన్నవించినవారుబ్ర - సన్నులగుచుఁ॥
జెలఁగిపట్టాభిషిక్తుని - జేసిరతిని॥ ౧౪౧॥

మత్తకోకిల.

పుత్రదారసమేతుఁడైబహు - భోగియైగుణశాలియై॥
శ్రోత్రియద్విజరక్షకుండయి - సూర్యసన్నిభతేజుఁడై॥

క. గురుజానపల్లిపట్టటా

పరిపాలనశీలభక్త-పరతంత్రమతీ

గిరిరాయకన్యకాకుచ

పరిరంభణభోగ సుఖిత-భాసురహృదయా॥

• ౧౪౬॥

మత్తకోకిల

భద్రదిరాజకులాబ్ధిక్రైరవ బంధుమల్లనమంత్రిరా

ద్భద్రదాయకపాదపంకజ-పంకజాననసారధీ

కాత్రవేయసుభూషణోజ్వల-గాత్రగోత్రశరాసనా

సద్రయోక్షతురంగదైవత-సార్వభౌమమహేశ్వరా

౧౪౭॥

గద్య:— ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర,

యేనుగ లచ్చయామాత్యపాత్ర తిమ్మనామాత్యపుత్ర,

వివిధ విద్యజ్ఞవిధేయ, లక్ష్మణకవినామధేయప్రణీ

తంబయిన రామేశ్వరమాహా త్యంబను

మహాప్రబంధమునందు సర్వంబును

బంచమాశ్వాసము

సంపూర్ణము.

శ్రీ.శ్రీ.శ్రీ.